

**ŚRÓDROCZNE SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE
FINANSOWE
GRUPY KAPITAŁOWEJ
POWSZECHNEGO ZAKŁADU UBEZPIECZEŃ
SPÓŁKI AKCYJNEJ
ZA III KWARTAŁ 2012 ROKU**

SPIS TREŚCI

WSTĘP	3
WYBRANE DANE FINANSOWE.....	4
1. WYBRANE SKONSOLIDOWANE DANE FINANSOWE GRUPY PZU	4
2. WYBRANE JEDNOSTKOWE DANE FINANSOWE PZU (WG PSR)	5
3. WYBRANE JEDNOSTKOWE DANE FINANSOWE POWSZECHNEGO ZAKŁADU UBEZPIECZEŃ NA ŻYCIE SPÓŁKI AKCYJNEJ (WG PSR) ..	5
4. PODSUMOWANIE SKONSOLIDOWANYCH WYNIKÓW FINANSOWYCH	7
ŚRÓDROCZNE SKRÓCONE SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE.....	8
1. ŚRÓDROCZNE SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ.....	8
2. ŚRÓDROCZNY SKONSOLIDOWANY RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT	10
3. ŚRÓDROCZNE SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW.....	12
4. ŚRÓDROCZNE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W SKONSOLIDOWANYM KAPITALE WŁASNYM	13
5. ŚRÓDROCZNE SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH	16
INFORMACJE UZUPEŁNIAJĄCE DO ŚRÓDROCZNEGO SKRÓCONEGO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO	18
1. INFORMACJE O PZU I GRUPIE PZU	18
2. ZMIANY ORGANIZACJI GRUPY PZU	22
3. ZGODNOŚĆ Z MIĘDZYNARODOWYMI STANDARDAMI SPRAWOZDAWCZOŚCI FINANSOWEJ.....	23
4. PODSTAWOWE ZASADY (POLITYKA) RACHUNKOWOŚCI	24
5. ZMIANY ZASAD (POLITYKI) RACHUNKOWOŚCI I PORÓWNYWALNOŚĆ DANYCH FINANSOWYCH	24
6. KLUCZOWE ZAŁOŻENIA PRZYJMOWANE DO OSZACOWAŃ RACHUNKOWYCH ORAZ SUBIEKTYWNE OCENY DOKONANE W PROCESIE WYBORU I STOSOWANIA ZASAD (POLITYKI) RACHUNKOWOŚCI.....	25
7. KOREKTY BŁĘDÓW LAT UBIEGŁYCH.....	25
8. INNE INFORMACJE DOTYCZĄCE SPOSOBU SPORZĄDZENIA ŚRÓDROCZNEGO SKRÓCONEGO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO	25
9. ZNACZĄCE ZDARZENIA MAJĄCE WPŁYW NA ISTOTNĄ ZMIANĘ STRUKTURY POZYCJI SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO	26
10. ZNACZĄCE ZDARZENIA, KTÓRE WYSTĄPIŁY PO DNIU BILANSOWYM	27
11. NOTY UZUPEŁNIAJĄCE DO ŚRÓDROCZNEGO SKRÓCONEGO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO	27
12. AKTYWA I ZOBOWIĄZANIA WARUNKOWE	44
13. KOMENTARZ DO ŚRÓDROCZNEGO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO	44
14. WYPŁACALNOŚĆ	45
15. SPRAWOZDAWCZOŚĆ DOTYCZĄCA SEGMENTÓW	46
16. KOMENTARZ DO SPRAWOZDAWCZOŚCI WEDŁUG SEGMENTÓW	56
17. WPŁYW ZDARZEŃ JEDNORAZOWYCH NA WYNIKI OPERACYJNE.....	66
18. OTOCZENIE MAKROEKONOMICZNE	67
19. STANOWISKO ZARZĄDU DOTYCZĄCE WCZEŚNIEJ PUBLIKOWANYCH PROGNOZ WYNIKÓW.....	67
20. WSKAZANIE CZYNNIKÓW, KTÓRE MOGĄ MIEĆ WPŁYW NA WYNIKI FINANSOWE W KOLEJNYCH KWARTAŁACH	68
21. EMISJE, WYKUP I SPŁATY DŁUŻNYCH I KAPITAŁOWYCH PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH	68
22. NIESPŁACENIE LUB NARUSZENIE ISTOTNYCH POSTANOWIEŃ UMOWY KREDYTU LUB POŻYCZKI	69
23. UDZIELENIE PRZEZ PZU LUB JEDNOSTKI ZALEŻNE PORĘCZEŃ KREDYTU LUB POŻYCZKI LUB UDZIELENIE GWARANCJI	69
24. DYWIDENDY.....	69
25. INFORMACJE DOTYCZĄCE AKCJONARIUSZY PZU	69
26. ROZLICZENIA Z TYTUŁU SPRAW SPORNYCH	70
27. POZOSTAŁE INFORMACJE	76
28. TRANSAKCJE Z PODMIOTAMI POWIĄZANYMI	80
KWARTALNA JEDNOSTKOWA INFORMACJA FINANSOWA PZU (WG PSR)	84
1. ŚRÓDROCZNY BILANS	84
2. ŚRÓDROCZNE ZESTAWIENIE POZYCJI POZABILANSOWYCH	86
3. ŚRÓDROCZNY RACHUNEK TECHNICZNY UBEZPIECZEŃ MAJĄTKOWYCH I OSOBOWYCH	87
4. ŚRÓDROCZNY OGÓLNY RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT	88
5. ŚRÓDROCZNE ZESTAWIENIE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM.....	89
6. ŚRÓDROCZNY RACHUNEK PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH	91
7. WPROWADZENIE	94
8. PODSTAWOWE ZASADY (POLITYKA) RACHUNKOWOŚCI	94
9. ZMIANY ZASAD (POLITYKI) RACHUNKOWOŚCI	94

WSTĘP

Niniejsze śródroczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Spółki Akcyjnej („Grupa PZU”) zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej zatwierdzonymi przez Komisję Europejską na dzień 30 września 2012 roku („MSSF”), w tym zgodnie z wymogami Międzynarodowego Standardu Rachunkowości 34 „Śródroczna sprawozdawczość finansowa” oraz zgodnie z wymogami określonymi w Rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 19 lutego 2009 roku w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim (Dz. U. Nr 33 z 2009 roku, poz. 259 z późn. zm. – „Rozporządzenie w sprawie informacji bieżących i okresowych”).

Zgodnie z art. 83 ust. 1 Rozporządzenia w sprawie informacji bieżących i okresowych częścią niniejszego śródrocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego jest kwartalna jednostkowa informacja finansowa jednostki dominującej Grupy PZU – Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Spółki Akcyjnej („PZU”, „Spółka”, „jednostka dominująca”).

W myśl art. 45 ust. 1a Ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości (Dz. U. Nr 152 z 2009 roku, poz. 1223 z późn. zm., „Ustawa o rachunkowości”), sprawozdania finansowe emitentów papierów wartościowych dopuszczonych do obrotu na jednym z rynków regulowanych krajów Europejskiego Obszaru Gospodarczego mogą być sporządzane zgodnie z MSSF.

Z uwagi na fakt, że Walne Zgromadzenie PZU nie podjęło decyzji, o której mowa w art. 45 ust. 1c Ustawy o rachunkowości, w sprawie sporządzania sprawozdań finansowych zgodnie z MSSF, sprawozdania jednostkowe PZU sporządza się zgodnie z Polskimi Standardami Rachunkowości („PSR”), określonymi w Ustawie o rachunkowości oraz w wydanych na jej podstawie aktach wykonawczych, m.in.:

- Rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 28 grudnia 2009 roku w sprawie szczególnych zasad rachunkowości zakładów ubezpieczeń i zakładów reasekuracji (Dz. U. Nr 226 z 2009 roku, poz. 1825);
- Rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 12 grudnia 2001 roku w sprawie szczegółowych zasad uznawania, metod wyceny, zakresu ujawniania i sposobu prezentacji instrumentów finansowych (Dz. U. Nr 149 z 2001 roku, poz. 1674, z późn. zm.).

W sprawach nieuregulowanych Ustawą o rachunkowości oraz wydanymi na jej podstawie aktami wykonawczymi, stosuje się odpowiednio Krajowe Standardy Rachunkowości i/lub MSSF.

WYBRANE DANE FINANSOWE

1. Wybrane skonsolidowane dane finansowe Grupy PZU

Dane ze skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej	tys. zł 30 września 2012	tys. zł 31 grudnia 2011	tys. zł 30 września 2011	tys. EUR 30 września 2012	tys. EUR 31 grudnia 2011	tys. EUR 30 września 2011
Aktywa	56 800 666	52 129 282	54 234 820	13 807 347	11 802 500	12 294 800
Kapitał podstawowy	86 352	86 352	86 352	20 991	19 551	19 576
Kapitały oraz rezerwy przypisywane właścicielom kapitału podstawowego jednostki dominującej	13 719 534	12 783 162	12 334 897	3 335 003	2 894 213	2 796 268
Udziały niekontrolujące	81 081	86 343	84 433	19 710	19 549	19 141
Kapitały, razem	13 800 615	12 869 505	12 419 330	3 354 712	2 913 762	2 815 409
Podstawowa i rozwodniona średnia ważona liczba akcji zwykłych (w szt.)	86 352 300	86 352 300	86 352 300	86 352 300	86 352 300	86 352 300
Wartość księgowa na akcję zwykłą (w zł/EUR)	158,88	148,03	142,84	38,62	33,52	32,38

Dane ze skonsolidowanego rachunku zysków i strat	tys. zł 1 stycznia - 30 września 2012	tys. zł 1 stycznia - 30 września 2011	tys. EUR 1 stycznia - 30 września 2012	tys. EUR 1 stycznia - 30 września 2011
Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto	12 158 994	11 425 796	2 898 587	2 825 999
Składki zarobione netto	11 949 361	11 054 489	2 848 613	2 734 162
Przychody z tytułu prowizji i opłat	175 049	218 992	41 730	54 164
Wynik netto na działalności inwestycyjnej	2 569 395	1 040 071	612 519	257 246
Odszkodowania i świadczenia ubezpieczeniowe netto	(8 428 025)	(7 624 189)	(2 009 160)	(1 885 729)
Zysk (strata) brutto	3 512 894	2 292 938	837 440	567 124
Zysk (strata) netto przypisywany(a) właścicielom kapitału własnego jednostki dominującej	2 839 671	1 858 497	676 950	459 671
Zyski (straty) przypisywane właścicielom udziałów niekontrolujących	587	(1 482)	140	(367)
Podstawowa i rozwodniona średnia ważona liczba akcji zwykłych (w szt.)	86 352 300	86 352 300	86 352 300	86 352 300
Podstawowy i rozwodniony zysk na jedną akcję zwykłą (w zł/ EUR)	32,88	21,52	7,84	5,32

Dane ze skonsolidowanego sprawozdania z przepływów pieniężnych	tys. zł 1 stycznia - 30 września 2012	tys. zł 1 stycznia - 30 września 2011	tys. EUR 1 stycznia - 30 września 2012	tys. EUR 1 stycznia - 30 września 2011
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej	1 063 464	1 937 853	253 520	479 299
Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	220 047	(2 034 528)	52 457	(503 210)
Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej	(1 411 709)	(81 058)	(336 538)	(20 048)
Przepływy pieniężne netto, razem	(128 198)	(177 733)	(30 561)	(43 959)

2. Wybrane jednostkowe dane finansowe PZU (wg PSR)

Dane z bilansu	tys. zł 30 września 2012	tys. zł 31 grudnia 2011	tys. zł 30 września 2011	tys. EUR 30 września 2012	tys. EUR 31 grudnia 2011	tys. EUR 30 września 2011
Aktywa	30 201 636	27 397 857	29 064 684	7 341 542	6 203 101	6 588 838
Kapitał podstawowy	86 352	86 352	86 352	20 991	19 551	19 576
Kapitały, razem	12 681 670	11 745 410	11 409 847	3 082 714	2 659 258	2 586 563
Podstawowa i rozwodniona średnia ważona liczba akcji zwykłych	86 352 300	86 352 300	86 352 300	86 352 300	86 352 300	86 352 300
Wartość księgowa na akcję zwykłą (w zł/ EUR)	146,86	136,02	132,13	35,70	30,80	29,95

Dane z technicznego rachunku ubezpieczeń majątkowych i osobowych oraz ogólnego rachunku zysków i strat	tys. zł 1 stycznia - 30 września 2012	tys. zł 1 stycznia - 30 września 2011	tys. EUR 1 stycznia - 30 września 2012	tys. EUR 1 stycznia - 30 września 2011
Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto	6 374 225	6 217 302	1 519 554	1 537 756
Wynik techniczny ubezpieczeń majątkowych i osobowych	630 117	329 942	150 214	81 606
Wynik netto na działalności inwestycyjnej (*)	2 117 588	2 621 693	504 813	648 436
Zysk (strata) netto	2 269 892	2 569 441	541 120	635 513
Podstawowa i rozwodniona średnia ważona liczba akcji zwykłych	86 352 300	86 352 300	86 352 300	86 352 300
Podstawowy i rozwodniony zysk na jedną akcję zwykłą (w zł/ EUR)	26,29	29,76	6,27	7,36

* Uwzględniono pozycję „Udział w zyskach (stratach) netto jednostek podporządkowanych wycenianych metodą praw własności”.

3. Wybrane jednostkowe dane finansowe Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń na Życie Spółki Akcyjnej (wg PSR)

Dane z bilansu	tys. zł 30 września 2012	tys. zł 31 grudnia 2011	tys. zł 30 września 2011	tys. EUR 30 września 2012	tys. EUR 31 grudnia 2011	tys. EUR 30 września 2011
Aktywa	29 709 273	29 407 202	29 501 620	7 221 856	6 658 033	6 687 890
Kapitały, razem	6 445 208	5 960 002	5 581 830	1 566 729	1 349 394	1 265 377

Dane z technicznego rachunku ubezpieczeń na życie oraz ogólnego rachunku zysków i strat	tys. zł 1 stycznia - 30 września 2012	tys. zł 1 stycznia - 30 września 2011	tys. EUR 1 stycznia - 30 września 2012	tys. EUR 1 stycznia - 30 września 2011
Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto	7 203 313	7 918 112	1 717 201	1 958 426
Wynik techniczny ubezpieczeń na życie	1 581 058	1 555 250	376 909	384 668
Wynik netto na działalności inwestycyjnej	1 595 403	566 091	380 329	140 014
Zysk (strata) netto	1 587 801	1 192 143	378 516	294 859

4. Podsumowanie skonsolidowanych wyników finansowych

Wynik finansowy netto Grupy PZU w okresie 9 miesięcy zakończonym 30 września 2012 roku wyniósł 2.840.258 tys. zł i był wyższy o 52,9% od wyniku netto za analogiczny okres roku poprzedniego.

Wskaźnik ROE za okres od dnia 1 stycznia do dnia 30 września 2012 roku wyniósł 28,4%, co oznacza wzrost o 8,8 p.p. w porównaniu do analogicznego okresu poprzedniego roku.

Wpływ na wynik netto Grupy PZU w okresie 9 miesięcy zakończonym 30 września 2012 roku w porównaniu do analogicznego okresu roku ubiegłego miały następujące elementy:

- wyższa wycena instrumentów kapitałowych na skutek lepszej koniunktury na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie („GPW”) oraz instrumentów dłużnych w wyniku spadku rentowności obligacji;
- wzrost składki przypisanej brutto na skutek zwiększenia sprzedaży m.in. ubezpieczeń OC komunikacyjnych (segment ubezpieczeń masowych), obowiązkowych NNW szpitali i OC podmiotów leczniczych (segment ubezpieczeń korporacyjnych), a także ubezpieczeń grupowych i kontynuowanych ochronnych oraz indywidualnych inwestycyjnych (w kanale bancassurance);
- wyższy poziom odszkodowań i świadczeń (z uwzględnieniem zmiany stanu rezerw techniczno – ubezpieczeniowych) w bieżącym roku wynikający ze:
 - zwiększenia sprzedaży inwestycyjnych produktów indywidualnych w kanale bancassurance oraz wyższych wyników z działalności lokacyjnej przekładających się na wzrost rezerw techniczno – ubezpieczeniowych dla umów z elementem inwestycyjnym;
 - niższego tempa konwersji umów wieloletnich na umowy roczne odnawialne w ubezpieczeniach grupowych typ P;
 - spadku wyniku w gwarancjach kontraktowych w segmencie klienta korporacyjnego m.in. wskutek przyrostu rezerw szkodowych w związku z serią upadłości firm z branży budowlanej;
- poprawa rentowności ubezpieczeń komunikacyjnych oraz ubezpieczeń grupowych i indywidualnie kontynuowanych (z wyłączeniem efektu konwersji);
- realizacja działań projektowych mających na celu zmianę wizerunku Grupy PZU oraz usprawnienie i zautomatyzowanie procesów obsługowych, przy jednoczesnym utrzymaniu dyscypliny kosztów stałych.

ŚRÓDROCZNE SKRÓCONE SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE**1. Śródroczne skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej**

w tys. zł

Aktywa	Nota	30 września 2012	30 czerwca 2012	31 grudnia 2011	30 września 2011
Wartości niematerialne		157 439	154 676	166 038	133 132
Wartość firmy		8 494	8 601	8 716	8 712
Rzeczowe aktywa trwałe		973 924	1 019 919	1 055 381	1 090 893
Nieruchomości inwestycyjne		539 844	534 493	534 222	454 446
Jednostki wyceniane metodą praw własności		-	-	-	-
Aktywa finansowe					
Instrumenty finansowe utrzymywane do terminu wymagalności	11.1.1	21 297 397	21 203 014	21 659 505	22 144 223
Instrumenty finansowe dostępne do sprzedaży	11.1.2	8 048 731	8 517 656	7 851 903	8 474 600
Instrumenty finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	11.1.3	12 688 553	10 588 306	10 814 619	10 425 540
Pożyczki	11.1.4	7 131 337	8 579 939	6 449 332	7 396 098
Należności, w tym należności z tytułu kontraktów ubezpieczeniowych	11.3	4 316 156	1 911 710	1 734 636	2 198 124
Udział reasekuratorów w rezerwach techniczno-ubezpieczeniowych	11.4	678 799	728 367	700 713	701 603
Szacowane regresy i odzyski		68 835	65 622	83 117	49 714
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego		17 018	18 615	8 600	14 466
Należności z tytułu bieżącego podatku dochodowego		-	235	8 582	-
Odroczone koszty akwizycji		546 788	573 653	569 843	556 154
Rozliczenia międzyokresowe	11.6	72 019	80 265	125 890	173 323
Inne aktywa		104 421	112 650	120 461	134 895
Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych		106 439	169 614	237 724	248 220
Aktywa związane z działalnością kontynuowaną		56 756 194	54 267 335	52 129 282	54 204 143
Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży i aktywa wchodzące w skład grup do zbycia		44 472	269	-	30 677
Aktywa, razem		56 800 666	54 267 604	52 129 282	54 234 820

Śródroczne skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej (kontynuacja)

w tys. zł

Kapitały i zobowiązania	Nota	30 września 2012	30 czerwca 2012	31 grudnia 2011	30 września 2011
Kapitały					
Wyemitowany kapitał podstawowy oraz inne kapitały przypadające udziałowcom jednostki dominującej					
Kapitał podstawowy		86 352	86 352	86 352	86 352
Pozostałe kapitały		9 050 197	9 113 958	7 948 386	7 986 882
Kapitał zapasowy		8 780 046	8 780 034	7 711 818	7 711 652
Kapitał z aktualizacji wyceny		307 459	368 057	268 831	308 025
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek podporządkowanych		(37 308)	(34 133)	(32 263)	(32 795)
Niepodzielony wynik		4 582 985	3 460 259	4 748 424	4 261 663
Zysk (strata) z lat ubiegłych		1 743 314	1 743 326	2 403 000	2 403 166
Zysk (strata) netto		2 839 671	1 716 933	2 345 424	1 858 497
Udziały niekontrolujące		81 081	80 015	86 343	84 433
Kapitały, razem		13 800 615	12 740 584	12 869 505	12 419 330
Zobowiązania					
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe	11.7				
Rezerwa składek i rezerwa na pokrycie ryzyka niewygasłego		4 555 408	4 786 417	4 521 396	4 548 352
Rezerwa ubezpieczeń na życie		14 877 211	14 784 811	14 595 112	14 524 871
Rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia		5 965 550	5 724 615	5 429 481	5 346 581
Rezerwa na skapitalizowaną wartość rent		5 205 814	5 146 903	5 088 626	4 941 024
Rezerwy na premie i rabaty dla ubezpieczonych		3 749	4 165	7 192	5 815
Pozostałe rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe		531 127	544 809	581 155	557 505
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe dla ubezpieczeń na życie, jeżeli ryzyko lokaty ponosi ubezpieczający		2 838 139	2 593 063	2 299 767	2 273 949
Kontrakty inwestycyjne	11.8				
- o gwarantowanych i ustalonych warunkach		1 632 668	2 417 450	2 330 870	3 147 518
- na rachunek i ryzyko klienta		999 266	1 055 139	1 140 902	1 232 259
Rezerwy na świadczenia pracownicze		253 090	259 848	255 576	261 135
Inne rezerwy	11.9	268 629	278 667	322 063	208 574
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego		373 632	299 044	109 716	237 698
Zobowiązania z tytułu bieżącego podatku dochodowego		98 130	21 329	7 570	55 514
Instrumenty pochodne		55 804	36 142	93 443	76 382
Inne zobowiązania	11.10	4 849 674	3 089 259	1 789 951	3 962 396
Rozliczenia międzyokresowe i przychody przyszłych okresów	11.11				
Rozliczenia międzyokresowe kosztów		463 662	459 137	669 048	414 822
Przychody przyszłych okresów		28 498	26 222	17 909	21 095
Zobowiązania związane z działalnością kontynuowaną		43 000 051	41 527 020	39 259 777	41 815 490
Zobowiązania bezpośrednio związane z aktywami trwałymi zakwalifikowanymi jako przeznaczone do sprzedaży		-	-	-	-
Zobowiązania, razem		43 000 051	41 527 020	39 259 777	41 815 490
Kapitały i zobowiązania, razem		56 800 666	54 267 604	52 129 282	54 234 820

2. Śródroczny skonsolidowany rachunek zysków i strat

w tys. zł

Skonsolidowany rachunek zysków i strat	Nota	1 lipca - 30 września 2012	1 stycznia - 30 września 2012	1 lipca - 30 września 2011	1 stycznia - 30 września 2011
Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto	11.12	3 912 720	12 158 994	3 752 534	11 425 796
Udział reasekuratorów w składce ubezpieczeniowej przypisanej brutto		(22 110)	(102 980)	(19 500)	(170 134)
Składki ubezpieczeniowe przypisane netto		3 890 610	12 056 014	3 733 034	11 255 662
Zmiana stanu rezerwy składki ubezpieczeniowej netto		192 015	(106 653)	51 756	(201 173)
Składki zarobione netto		4 082 625	11 949 361	3 784 790	11 054 489
Przychody z tytułu prowizji i opłat	11.13	58 690	175 049	62 765	218 992
Przychody netto z inwestycji	11.14	569 146	1 653 515	580 182	1 475 004
Wynik netto z realizacji i odpisy z tytułu utraty wartości inwestycji	11.15	241 003	367 091	(12 541)	(80 292)
Zmiana netto wartości godziwej aktywów i zobowiązań wycenianych w wartości godziwej	11.16	235 342	548 789	(606 629)	(354 641)
Pozostałe przychody operacyjne	11.17	103 793	267 716	97 143	390 384
Odszkodowania, świadczenia oraz zmiana stanu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych		(2 927 396)	(8 575 596)	(2 667 455)	(7 743 287)
Udział reasekuratorów w odszkodowaniach, świadczeniach oraz zmianie stanu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych		14 006	147 571	61 563	119 098
Odszkodowania i świadczenia ubezpieczeniowe netto	11.18 11.20	(2 913 390)	(8 428 025)	(2 605 892)	(7 624 189)
Świadczenia oraz zmiana wyceny kontraktów inwestycyjnych	11.19	(40 983)	(127 944)	81 379	44 439
Koszty akwizycji	11.20	(497 778)	(1 496 655)	(491 465)	(1 444 506)
Koszty administracyjne	11.20	(312 641)	(999 348)	(306 775)	(939 971)
Pozostałe koszty operacyjne	11.21	(120 519)	(368 705)	(153 828)	(408 216)
Zysk (strata) z działalności operacyjnej		1 405 288	3 540 844	429 129	2 331 493
Koszty finansowe	11.22	(15 145)	(27 950)	(32 779)	(38 555)
Udział w zyskach (stratach) netto jednostek wycenianych metodą praw własności		-	-	-	-
Zysk (strata) brutto		1 390 143	3 512 894	396 350	2 292 938

Śródroczne skonsolidowany rachunek zysków i strat (kontynuacja)

w tys. zł

Skonsolidowany rachunek zysków i strat	Nota	1 lipca - 30 września 2012	1 stycznia - 30 września 2012	1 lipca - 30 września 2011	1 stycznia - 30 września 2011
Podatek dochodowy					
- część bieżąca		(175 818)	(426 446)	(211 277)	(586 275)
- część odroczone		(90 516)	(246 190)	119 538	150 352
Zysk (strata) netto, w tym:		1 123 809	2 840 258	304 611	1 857 015
- zysk (strata) przypisywany(a) właścicielom kapitału własnego jednostki dominującej		1 122 738	2 839 671	304 534	1 858 497
- zyski (straty) przypisywane właścicielom udziałów niekontrolujących		1 071	587	77	(1 482)
Zysk (strata) netto z działalności kontynuowanej		1 122 738	2 839 671	304 534	1 858 497
Zysk (strata) netto z działalności zaniechanej		-	-	-	-
Podstawowa i rozwodniona średnia ważona liczba akcji zwykłych		86 352 300	86 352 300	86 352 300	86 352 300
Podstawowy i rozwodniony zysk (strata) z działalności kontynuowanej na jedną akcję zwykłą (w zł)		13,00	32,88	3,53	21,52
Podstawowy i rozwodniony zysk (strata) z działalności zaniechanej na jedną akcję zwykłą (w zł)		-	-	-	-
Podstawowy i rozwodniony zysk (strata) na jedną akcję zwykłą (w zł)		13,00	32,88	3,53	21,52

3. Śródroczne skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów

w tys. zł

Skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów	Nota	1 lipca - 30 września 2012	1 stycznia - 30 września 2012	1 lipca - 30 września 2011	1 stycznia - 30 września 2011
Zysk (strata) netto		1 123 809	2 840 258	304 611	1 857 015
Inne całkowite dochody:	11.23	(63 778)	33 574	(115 979)	(78 224)
Podlegające późniejszemu przeniesieniu do rachunku zysków i strat		(63 778)	33 574	(115 979)	(78 224)
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży		(60 598)	38 628	(123 418)	(89 564)
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek podporządkowanych		(3 180)	(5 054)	7 846	6 019
Reklasyfikacja nieruchomości z rzeczowych aktywów trwałych do nieruchomości inwestycyjnych		-	-	(407)	5 321
Niepodlegające późniejszemu przeniesieniu do rachunku zysków i strat		-	-	-	-
Dochody całkowite netto, razem		1 060 031	2 873 832	188 632	1 778 791
- dochody całkowite przypisywane właścicielom kapitału własnego jednostki dominującej		1 058 965	2 873 254	188 543	1 780 258
- dochody całkowite przypisywane właścicielom udziałów niekontrolujących		1 066	578	89	(1 467)

4. Śródroczne sprawozdanie ze zmian w skonsolidowanym kapitale własnym

w tys. zł

Sprawozdanie ze zmian w skonsolidowanym kapitale własnym	Kapitały oraz rezerwy przypisywane właścicielom kapitału podstawowego jednostki dominującej							Udziały niekontrolujące	Kapitał własny, razem
	Pozostałe kapitały				Niepodzielony wynik				
	Kapitał podstawowy	Kapitał zapasowy	Kapitał z aktualizacji wyceny	Różnice kursowe z przeliczenia	Zysk (strata) z lat ubiegłych	Zysk (strata) netto	Razem		
Stan na dzień 1 stycznia 2012	86 352	7 711 818	268 831	(32 263)	4 748 424	-	12 783 162	86 343	12 869 505
Zmiana wyceny instrumentów finansowych dostępnych do sprzedaży	-	-	38 628	-	-	-	38 628	-	38 628
Różnice kursowe z przeliczenia	-	-	-	(5 045)	-	-	(5 045)	(9)	(5 054)
Zwiększenia (zmniejszenia) rozpoznawane bezpośrednio w kapitale, netto (po uwzględnieniu podatku dochodowego), razem	-	-	38 628	(5 045)	-	-	33 583	(9)	33 574
Zysk (strata) netto	-	-	-	-	-	2 839 671	2 839 671	587	2 840 258
Zwiększenia (zmniejszenia), razem	-	-	38 628	(5 045)	-	2 839 671	2 873 254	578	2 873 832
Pozostałe zmiany, w tym:	-	1 068 228	-	-	(3 005 110)	-	(1 936 882)	(5 840)	(1 942 722)
Podział wyniku finansowego	-	1 068 113	-	-	(3 004 995)	-	(1 936 882)	(5 860)	(1 942 742)
Inne	-	115	-	-	(115)	-	-	20	20
Stan na dzień 30 września 2012	86 352	8 780 046	307 459	(37 308)	1 743 314	2 839 671	13 719 534	81 081	13 800 615

Śródroczne sprawozdanie ze zmian w skonsolidowanym kapitale własnym (kontynuacja)

w tys. zł

Sprawozdanie ze zmian w skonsolidowanym kapitale własnym	Kapitały oraz rezerwy przypisywane właścicielom kapitału podstawowego jednostki dominującej							Udziały niekontrolujące	Kapitał własny, razem
	Pozostałe kapitały				Niepodzielony wynik				
	Kapitał podstawowy	Kapitał zapasowy	Kapitał z aktualizacji wyceny	Różnice kursowe z przeliczenia	Zysk (strata) z lat ubiegłych	Zysk (strata) netto	Razem		
Stan na dzień 1 stycznia 2011	86 352	6 296 313	392 268	(38 799)	6 063 666	-	12 799 800	126	12 799 926
Zmiana wyceny instrumentów finansowych dostępnych do sprzedaży	-	-	(162 649)	-	-	-	(162 649)	-	(162 649)
Różnice kursowe z przeliczenia	-	-	-	6 536	-	-	6 536	14	6 550
Reklasyfikacja nieruchomości z rzeczowych aktywów trwałych do nieruchomości inwestycyjnych	-	-	39 212	-	-	-	39 212	-	39 212
Zwiększenia (zmniejszenia) rozpoznawane bezpośrednio w kapitale, netto (po uwzględnieniu podatku dochodowego), razem	-	-	(123 437)	6 536	-	-	(116 901)	14	(116 887)
Zysk (strata) netto	-	-	-	-	-	2 345 424	2 345 424	(1 477)	2 343 947
Zwiększenia (zmniejszenia), razem	-	-	(123 437)	6 536	-	2 345 424	2 228 523	(1 463)	2 227 060
Pozostałe zmiany, w tym:	-	1 415 505	-	-	(3 660 666)	-	(2 245 161)	87 680	(2 157 481)
Podział wyniku finansowego	-	1 415 325	-	-	(3 660 485)	-	(2 245 160)	(2 830)	(2 247 990)
Objęcie konsolidacją Grupy Armatura	-	-	-	-	-	-	-	88 679	88 679
Inne	-	180	-	-	(181)	-	(1)	1 831	1 830
Stan na dzień 31 grudnia 2011	86 352	7 711 818	268 831	(32 263)	2 403 000	2 345 424	12 783 162	86 343	12 869 505

Śródroczne sprawozdanie ze zmian w skonsolidowanym kapitale własnym (kontynuacja)

w tys. zł

Sprawozdanie ze zmian w skonsolidowanym kapitale własnym	Kapitały oraz rezerwy przypisywane właścicielom kapitału podstawowego jednostki dominującej							Udziały niekontrolujące	Kapitał własny, razem
	Pozostałe kapitały				Niepodzielony wynik				
	Kapitał podstawowy	Kapitał zapasowy	Kapitał z aktualizacji wyceny	Różnice kursowe z przeliczenia	Zysk (strata) z lat ubiegłych	Zysk (strata) netto	Razem		
Stan na dzień 1 stycznia 2011	86 352	6 296 313	392 268	(38 799)	6 063 666	-	12 799 800	126	12 799 926
Zmiana wyceny instrumentów finansowych dostępnych do sprzedaży	-	-	(89 564)	-	-	-	(89 564)	-	(89 564)
Różnice kursowe z przeliczenia	-	-	-	6 004	-	-	6 004	15	6 019
Reklasyfikacja nieruchomości z rzeczowych aktywów trwałych do nieruchomości inwestycyjnych	-	-	5 321	-	-	-	5 321	-	5 321
Zwiększenia (zmniejszenia) rozpoznawane bezpośrednio w kapitale, netto (po uwzględnieniu podatku dochodowego), razem	-	-	(84 243)	6 004	-	-	(78 239)	15	(78 224)
Zysk (strata) netto	-	-	-	-	-	1 858 497	1 858 497	(1 482)	1 857 015
Zwiększenia (zmniejszenia), razem	-	-	(84 243)	6 004	-	1 858 497	1 780 258	(1 467)	1 778 791
Pozostałe zmiany, w tym:	-	1 415 339	-	-	(3 660 500)	-	(2 245 161)	85 774	(2 159 387)
Podział wyniku finansowego	-	1 415 325	-	-	(3 660 485)	-	(2 245 160)	(2 830)	(2 247 990)
Objęcie konsolidacją Grupy Armatura	-	-	-	-	-	-	-	88 679	88 679
Inne	-	14	-	-	(15)	-	(1)	(75)	(76)
Stan na dzień 30 września 2011	86 352	7 711 652	308 025	(32 795)	2 403 166	1 858 497	12 334 897	84 433	12 419 330

5. Śródroczne skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych

w tys. zł

Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych	1 stycznia - 30 września 2012	1 stycznia - 31 grudnia 2011	1 stycznia - 30 września 2011
Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej			
Wpływy	14 730 943	19 725 868	15 245 813
- wpływy z tytułu składek ubezpieczeniowych brutto	12 149 430	14 929 349	11 118 824
- wpływy z tytułu kontraktów inwestycyjnych	1 660 532	3 054 350	2 906 374
- wpływy z tytułu prowizji reasekuracyjnych i udziałów w zyskach reasekuratorów	11 691	20 513	10 048
- wpłaty reasekuratorów z tytułu udziału w odszkodowaniach	116 254	385 775	270 915
- pozostałe wpływy operacyjne	793 036	1 335 881	939 652
Wydanki	(13 667 479)	(18 138 296)	(13 307 960)
- składki ubezpieczeniowe zapłacone z tytułu reasekuracji	(167 547)	(174 369)	(153 030)
- wypłacone prowizje i udziały w zyskach z tytułu reasekuracji czynnej	(1 726)	(4 679)	(2 907)
- odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto	(6 662 548)	(9 026 567)	(6 927 581)
- wypłacone świadczenia z tytułu kontraktów inwestycyjnych	(2 611 782)	(3 068 852)	(2 007 600)
- wydatki z tytułu akwizycji	(1 139 189)	(1 483 488)	(1 073 362)
- wydatki o charakterze administracyjnym	(1 608 465)	(2 073 279)	(1 602 521)
- wydatki z tytułu odsetek	(53)	(146)	(127)
- wydatki z tytułu podatku dochodowego	(155 498)	(904 071)	(215 270)
- pozostałe wydatki operacyjne	(1 320 671)	(1 402 845)	(1 325 562)
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej	1 063 464	1 587 572	1 937 853
Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej			
Wpływy	261 065 662	259 765 786	183 092 066
- zbycie nieruchomości inwestycyjnych	-	13 282	-
- wpływy z nieruchomości inwestycyjnych	6 550	8 763	6 134
- zbycie wartości niematerialnych oraz składników rzeczowych aktywów trwałych	6 025	27 905	1 325
- zbycie udziałów i akcji	2 926 197	4 372 949	3 505 521
- realizacja dłużnych papierów wartościowych	37 582 430	65 465 651	54 492 176
- likwidacja lokat terminowych w instytucjach kredytowych	110 006 313	130 812 922	94 382 553
- realizacja pozostałych lokat	109 485 365	58 512 745	30 520 613
- odsetki otrzymane	938 288	450 899	88 720
- dywidendy otrzymane	114 011	98 101	92 455
- zwiększenie stanu środków pieniężnych z tytułu objęcia konsolidacją nowych podmiotów	483	2 569	2 569
Wydanki	(260 845 615)	(260 054 472)	(185 126 594)
- wydatki na utrzymanie nieruchomości inwestycyjnych	(12 242)	(11 581)	(7 480)
- nabycie wartości niematerialnych oraz składników rzeczowych aktywów trwałych	(106 237)	(168 435)	(121 686)
- nabycie udziałów i akcji	(3 036 999)	(4 561 634)	(3 739 645)
- nabycie instrumentów dłużnych	(39 316 963)	(63 630 331)	(52 579 758)
- nabycie lokat terminowych w instytucjach kredytowych	(109 316 794)	(132 934 922)	(96 617 476)
- nabycie pozostałych lokat	(109 049 454)	(58 733 953)	(32 050 276)
- pozostałe wydatki na lokaty	(6 926)	(13 616)	(10 273)
Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	220 047	(288 686)	(2 034 528)

Śródroczne skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych (kontynuacja)

w tys. zł

Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych	1 stycznia - 30 września 2012	1 stycznia - 31 grudnia 2011	1 stycznia - 30 września 2011
Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej			
Wpływy	36 895 082	39 242 376	32 662 423
- kredyty, pożyczki oraz emisja dłużnych papierów wartościowych ¹⁾	36 895 082	39 242 376	32 662 423
Wydatki	(38 306 791)	(40 728 208)	(32 743 481)
- dywidendy wypłacone właścicielom kapitału własnego jednostki dominującej	(1 873 396)	(2 163 206)	(140)
- dywidendy wypłacone właścicielom udziałów niekontrolujących	(5 860)	(2 830)	(2 830)
- spłata kredytów, pożyczek oraz wykup własnych dłużnych papierów wartościowych ¹⁾	(36 423 346)	(38 556 267)	(32 737 277)
- odsetki od kredytów, pożyczek oraz wyemitowanych dłużnych papierów wartościowych	(4 189)	(5 905)	(2 810)
- pozostałe wydatki finansowe	-	-	(424)
Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej	(1 411 709)	(1 485 832)	(81 058)
Przepływy pieniężne netto, razem	(128 198)	(186 946)	(177 733)
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na początek okresu	237 724	423 703	423 703
Zmiana stanu środków pieniężnych z tytułu różnic kursowych	(3 087)	967	2 250
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na koniec okresu, w tym:	106 439	237 724	248 220
- o ograniczonej możliwości dysponowania	39 777	26 841	39 223

¹⁾ W pozycjach tych wykazano niemal wyłącznie przepływy pieniężne wynikające z krótkoterminowych transakcji sprzedaży papierów dłużnych z przyrzeczeniem odkupu (ang. sell-buy-back).

INFORMACJE UZUPEŁNIAJĄCE DO ŚRÓDROCZNEGO SKRÓCONEGO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

1. Informacje o PZU i Grupie PZU

1.1. PZU

Jednostką dominującą w Grupie PZU jest PZU - spółka akcyjna z siedzibą w Warszawie przy Al. Jana Pawła II 24. PZU powstał z przekształcenia Państwowego Zakładu Ubezpieczeń w spółkę akcyjną Skarbu Państwa, na mocy art. 97 Ustawy z dnia 28 lipca 1990 roku o działalności ubezpieczeniowej - tekst jednolity Dz. U. Nr 11 z 1996 roku, poz. 62 z późn. zm.

PZU jest wpisany do Krajowego Rejestru Sądowego w Sądzie Rejonowym dla Miasta Stołecznego Warszawy, XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, do rejestru przedsiębiorców pod numerem KRS 0000009831.

Podstawowym przedmiotem działalności PZU według Polskiej Klasyfikacji Działalności są pozostałe ubezpieczenia osobowe oraz ubezpieczenia majątkowe (PKD 65.12), a według Europejskiej Klasyfikacji Działalności - ubezpieczenia rzeczowe (EKD 6603).

1.2. Spółki Grupy PZU

L.p.	Nazwa podmiotu	Siedziba	Data objęcia kontroli / znaczącego wpływu	% kapitału akcyjnego/udziałowego posiadanego bezpośrednio lub pośrednio przez PZU		% głosów posiadanych bezpośrednio lub pośrednio przez PZU		Przedmiot działalności
				30 września 2012	31 grudnia 2011	30 września 2012	31 grudnia 2011	
Jednostki objęte konsolidacją								
1	Powszechny Zakład Ubezpieczeń SA	Warszawa	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	Ubezpieczenia majątkowe i osobowe.
2	Powszechny Zakład Ubezpieczeń na Życie SA („PZU Życie”)	Warszawa	18.12.1991	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	Ubezpieczenia na życie.
3	Powszechnie Towarzystwo Emerytalne PZU SA („PTE PZU”)	Warszawa	08.12.1998	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	Zarządzanie funduszami emerytalnymi.
4	PZU Centrum Operacji SA („PZU CO”)	Warszawa	30.11.2001	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	Działalność pomocnicza związana z ubezpieczeniami i funduszami emerytalnymi.
5	Tower Inwestycje Sp. z o.o. („Tower Inwestycje”)	Warszawa	27.08.1998	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	Pozostała działalność usługowa.
6	PrJSC IC PZU Ukraine („PZU Ukraine”)	Kijów (Ukraina)	01.07.2005	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	Ubezpieczenia majątkowe.
7	UAB DK PZU Lietuva („PZU Lietuva”)	Wilno (Litwa)	26.04.2002	99,76%	99,76%	99,76%	99,76%	Ubezpieczenia majątkowe.
8	Ogrodowa-Inwestycje Sp. z o.o.	Warszawa	15.09.2004	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	Nabywanie, eksploatacja, wynajem i zbywanie nieruchomości.
9	Armatura Kraków SA	Kraków	07.10.1999	63,83%	63,83%	63,83%	63,83%	Produkcja baterii łazienkowych i kuchennych.
10	Armatoora SA	Nisko	10.12.2008	63,83%	63,83%	63,83%	63,83%	Produkcja grzejników i odlewów aluminiowych.
11	Armatoora SA i wspólnicy sp. k.	Kraków	10.02.2009	63,83%	63,83%	63,83%	63,83%	Wykorzystanie wolnych środków, inwestycje rozwojowe.
12	Armagor SA	Gorzów Śląski	06.09.2009	63,83%	63,83%	63,83%	63,83%	Produkcja zaworów, usługi narzędziowe.
13	Armadimp SA	Kraków	20.07.2012	63,83%	nd.	63,83%	nd.	Produkcja baterii łazienkowych i kuchennych.

L.p.	Nazwa podmiotu	Siedziba	Data objęcia kontroli / znaczącego wpływu	% kapitału akcyjnego/udziałowego posiadanego bezpośrednio lub pośrednio przez PZU		% głosów posiadanych bezpośrednio lub pośrednio przez PZU		Przedmiot działalności
				30 września 2012	31 grudnia 2011	30 września 2012	31 grudnia 2011	
Jednostki objęte konsolidacją - ciąg dalszy								
14	PZU Specjalistyczny Fundusz Inwestycyjny Otwarty Dłużny	Warszawa	15.12.2009	100,00%	100,00%	nd.	nd.	Lokowanie środków zebranych od członków funduszu.
15	PZU Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Akcji	Warszawa	27.01.2010	100,00%	100,00%	nd.	nd.	Lokowanie środków zebranych od członków funduszu.
Jednostki zależne niekonsolidowane								
16	Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych PZU SA („TFI PZU”)	Warszawa	30.04.1999	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	Tworzenie, reprezentowanie i zarządzanie funduszami inwestycyjnymi.
17	PZU Asset Management SA („PZU AM”)	Warszawa	12.07.2001	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	Zarządzanie cudzym pakietem papierów wartościowych na zlecenie.
18	PZU Pomoc SA	Warszawa	18.03.2009	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	Usługowa działalność assistance.
19	UAB PZU Lietuva Gyvybes Draudimas	Wilno (Litwa)	26.04.2002	99,34%	99,34%	99,34%	99,34%	Ubezpieczenia na życie.
20	PrJSC IC PZU Ukraine Life Insurance („PZU Ukraine Life”)	Kijów (Ukraina)	01.07.2005	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	Ubezpieczenia na życie.
21	Międzyzakładowe Pracownicze Towarzystwo Emerytalne PZU SA („MPTE PZU SA”)	Warszawa	13.08.2004	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	Zarządzanie pracowniczym funduszem emerytalnym.
22	Ipsilon Sp. z o.o.	Warszawa	02.04.2009	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	Spółka nie prowadzi działalności.
23	Ipsilon Bis SA	Warszawa	02.09.2011	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	Spółka nie prowadzi działalności.
24	Omicron SA	Warszawa	13.09.2011	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	Spółka nie prowadzi działalności.
25	Syta Development Sp. z o.o. w likwidacji	Warszawa	29.04.1996	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	Nabywanie i zbywanie nieruchomości, pośrednictwo w obrocie i administrowanie nieruchomościami.
26	Sigma Investments Sp. z o.o. w likwidacji ¹⁾	Warszawa	28.12.1999	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	Spółka nie prowadzi działalności.
27	Company with Additional Liability Inter-Risk Ukraine („Inter Risk”) ²⁾	Kijów (Ukraina)	01.07.2005	0,00%	100,00%	0,00%	100,00%	Usługi prawne.
28	LLC Finansowa Kompania Idea-Kapitał ³⁾	Kijów (Ukraina)	06.10.2011	0,00%	100,00%	0,00%	100,00%	Usługi finansowe.
29	LLC SOS Services Ukraine	Kijów (Ukraina)	01.07.2005	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	Usługi assistance.
30	ICH Center SA w likwidacji ⁴⁾	Warszawa	31.01.1996	90,00%	90,00%	90,00%	90,00%	Spółka nie prowadzi działalności.

L.p.	Nazwa podmiotu	Siedziba	Data objęcia kontroli / znaczącego wpływu	% kapitału akcyjnego/udziałowego posiadanego bezpośrednio lub pośrednio przez PZU		% głosów posiadanych bezpośrednio lub pośrednio przez PZU		Przedmiot działalności
				30 września 2012	31 grudnia 2011	30 września 2012	31 grudnia 2011	
Jednostki stowarzyszone								
31	Kolej Gondolowa Jaworzyna Krynicka SA	Krynica	17.08.1998	37,53%	37,53%	36,71%	36,71%	Prowadzenie wyciągów narciarskich i turystycznych.
32	GSU Pomoc Górniczy Klub Ubezpieczonych SA (d. Nadwiślańska Agencja Ubezpieczeniowa SA)	Tychy	08.06.1999	30,00%	30,00%	30,00%	30,00%	Obsługa ubezpieczeń.

¹⁾ Uchwałą NWZ z dnia 19 lipca 2012 roku postanowiono o otwarciu procesu likwidacji z dniem 1 sierpnia 2012 roku.

²⁾ Sprzedaż opisana w punkcie 2.2

³⁾ Sprzedaż opisana w punkcie 2.3.

⁴⁾ Uchwałą NWZ z dnia 8 marca 2012 roku postanowiono o otwarciu procesu likwidacji z dniem 16 marca 2012 roku.

2. Zmiany organizacji Grupy PZU

2.1. Ufunduszowanie części lokat finansowych

2.1.1. Instrumenty dłużne

W dniu 2 lutego 2012 roku dokonano przeniesienia kolejnej części obligacji wyemitowanych przez Skarb Państwa należących do PZU Życie i zakwalifikowanych do portfela instrumentów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy zakwalifikowanych do tej kategorii w momencie pierwszego rozpoznania, o wartości rynkowej na dzień przeniesienia 953.162 tys. zł, do PZU Specjalistycznego Funduszu Inwestycyjnego Otwartego Dłużnego, którego jedynym uczestnikiem jest PZU Życie.

Przeprowadzone działanie ma na celu poprawienie efektywności procesu zarządzania lokatami finansowymi m. in. poprzez optymalizację podatkową (w zakresie podatku CIT od zysków kapitałowych i podatku VAT płaconego dotychczas innym spółkom Grupy PZU za usługi zarządzania portfelem papierów wartościowych i niepodlegającemu odliczeniu przez PZU Życie).

Powyzsza transakcja nie miała wpływu na aktywa netto ani wynik finansowy Grupy PZU. Nie zmieniła się także prezentacja, kwalifikacja i sposób wyceny przedmiotowych aktywów w niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu Grupy PZU, ponieważ PZU Specjalistyczny Fundusz Inwestycyjny Otwarty Dłużny jest konsolidowany metodą pełną od dnia 30 czerwca 2011 roku.

2.1.2. Instrumenty kapitałowe

W dniu 24 lipca 2012 roku PZU oraz PZU Życie dokonały zapisu na certyfikaty inwestycyjne serii B PZU Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego Akcji, dokonując wpłaty:

- PZU - w formie pieniężnej w wysokości 79.000 tys. zł oraz w formie akcji zakwalifikowanych do portfela przeznaczonego do obrotu o wartości 361.712 tys. zł;
- PZU Życie - w formie akcji zakwalifikowanych do portfela przeznaczonego do obrotu o wartości 591.000 tys. zł.

W dniu 25 lipca TFI PZU dokonało przydziału certyfikatów inwestycyjnych na rzecz PZU w wartości 437.500 tys. zł oraz PZU Życie w wartości 585.700 tys. zł. Różnica pomiędzy wartością zapisu a wartością emisyjną została zwrócona na rachunki PZU i PZU Życie.

Przeprowadzone działanie miało na celu efekty takie same jak ufunduszowanie części papierów dłużnych, opisane w punkcie 2.1.1.

Powyzsza transakcja nie miała wpływu na aktywa netto ani wynik finansowy Grupy PZU. Nie zmieniła się także prezentacja, kwalifikacja i sposób wyceny przedmiotowych aktywów w niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu Grupy PZU, ponieważ PZU Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Akcji jest konsolidowany metodą pełną od 1 lipca 2012 roku.

2.2. Sprzedaż spółki Company with Additional Liability Inter-Risk Ukraine

W dniu 22 grudnia 2011 roku PZU Ukraine i PZU Ukraine Life zawarły z Powszechną Kasą Oszczędności BP SA („PKO BP SA”) umowę sprzedaży spółki Company with Additional Liability Inter-Risk Ukraine za łączną kwotę 2.500 tys. zł.

W dniu 16 stycznia 2012 roku prawo własności akcji Inter Risk zostało przeniesione na nabywcę. Zrealizowany zysk na sprzedaży akcji wyniósł 2.286 tys. zł.

2.3. Sprzedaż spółki LLC Finansowa Kompania Idea-Kapitał

W dniu 23 marca 2012 roku, zgodnie z umową z 20 marca 2012 roku prawo własności akcji spółki LLC Finansowa Kompania Idea-Kapitał zostało przeniesione na Publiczną Spółkę Akcyjną Kredobank za łączną kwotę 4.100 tys. UAH.

3. Zgodność z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej

Niniejsze śródroczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy PZU zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej zatwierdzonymi przez Komisję Europejską („KE”) na dzień 30 września 2012 roku, w tym zgodnie z wymogami MSR 34 „Śródroczna sprawozdawczość finansowa” oraz zgodnie z wymogami określonymi w Rozporządzeniu w sprawie informacji bieżących i okresowych.

3.1. Standardy i interpretacje oraz zmiany standardów wchodzące w życie w 2012 roku

W niniejszym śródrocznym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym zastosowano następujące zmiany standardu (wcześniejsze zastosowanie, ponieważ w przypadku skonsolidowanych sprawozdań Grupy PZU wchodziłyby one w życie za okresy rozpoczynające się 1 stycznia 2013 roku):

Nazwa standardu/interpretacji	Data wejścia w życie dla rocznych okresów rozpoczynających się od dnia	Rozporządzenie KE zatwierdzające standard lub interpretację
Zmiany do MSR 1 – Prezentacja składników innych całkowitych dochodów	1 lipca 2012	475/2012

3.1.1. Standardy i interpretacje oraz zmiany standardów, które zostały wydane, ale jeszcze nie obowiązują

Następujące standardy i interpretacje oraz zmiany standardów zostały wydane, ale jeszcze nie obowiązują:

- Zatwierdzone rozporządzeniem KE:

Nazwa standardu/interpretacji	Data wejścia w życie dla rocznych okresów rozpoczynających się od dnia	Rozporządzenie KE zatwierdzające standard lub interpretację
Zmiany do MSR 19 – Poprawki do rachunkowości świadczeń po okresie zatrudnienia	1 stycznia 2013	475/2012

- niezatwierdzone przez KE:

Nazwa standardu/interpretacji	Data wejścia w życie dla rocznych okresów rozpoczynających się od dnia (wg Rady Międzynarodowych Standardów Rachunkowości)
MSSF 9 - Instrumenty finansowe	1 stycznia 2015
MSSF 10 – Skonsolidowane sprawozdania finansowe	1 stycznia 2013 *
MSSF 11 – Wspólne ustalenia umowne	1 stycznia 2013 *
MSSF 12 – Ujawnienia na temat zaangażowania w inne jednostki	1 stycznia 2013 *
MSSF 13 – Wycena w wartości godziwej	1 stycznia 2013
Znowelizowany MSR 27 – Jednostkowe sprawozdania finansowe	1 stycznia 2013 *
Znowelizowany MSR 28 – Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych oraz wspólne przedsięwzięcia	1 stycznia 2013 *
Zmiana do MSR 12 - Podatek odroczony: realizacja aktywów	1 stycznia 2012
Ciężka hiperinflacja i usunięcie sztywnych terminów dla stosujących MSSF po raz pierwszy (Zmiany do MSSF 1)	1 lipca 2011
Zmiany do MSSF 7 - kompensowanie aktywów finansowych i zobowiązań finansowych	1 stycznia 2013
Zmiany do MSR 32 - kompensowanie aktywów finansowych i zobowiązań finansowych	1 stycznia 2014
Zmiany do MSSF 1 – Pożyczki rządowe	1 stycznia 2013

Nazwa standardu/interpretacji	Data wejścia w życie dla rocznych okresów rozpoczynających się od dnia (wg Rady Międzynarodowych Standardów Rachunkowości)
Zmiany do MSSF (2009-2011)	1 stycznia 2013
Wytyczne przejściowe (zmiany do MSSF 10, MSSF 11 i MSSF 12 opublikowane 28 czerwca 2012)	1 stycznia 2013*
Jednostki inwestycyjne (zmiany do MSSF 10, MSSF 12 i MSR 27 publikowane 31 października 2012)	1 stycznia 2014
KIMSF 20 – Koszty usuwania nadkładu na etapie produkcji w kopalniach odkrywkowych	1 stycznia 2013

* W dniu 1 czerwca 2012 roku Komitet Regulacyjny ds. Rachunkowości (Accounting Regulatory Committee - ARC) działający przy KE głosował za tym, aby regulacja obowiązywała najpóźniej dla rocznych okresów rozpoczynających się od dnia 1 stycznia 2014 roku (wcześniejsze stosowanie byłoby dozwolone po przyjęciu standardu przez KE).

Oczekuje się, że zastosowanie ww. standardów, interpretacji i zmian standardów nie będzie miało istotnego wpływu na całkowite dochody i kapitały własne Grupy PZU, za wyjątkiem:

- MSSF 9 - w przypadku którego, z uwagi na odległy termin wejścia w życie i oczekiwane dalsze zmiany zasad rachunkowości dotyczących instrumentów finansowych, związane m.in. z obecnie prowadzonymi pracami nad stopniowym zastępowaniem aktualnie obowiązującego MSR 39 nowymi regulacjami, nie dokonano oszacowań wpływu zastosowania MSSF 9 na całkowite dochody i kapitały własne Grupy PZU.

4. Podstawowe zasady (polityka) rachunkowości

Szczegółowe zasady (polityka) rachunkowości zostały zaprezentowane w rocznym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy Kapitałowej Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Spółki Akcyjnej za 2011 rok, podpisanym przez Zarząd PZU w dniu 14 marca 2012 roku i na temat którego biegły rewident wydał tego samego dnia opinię bez zastrzeżeń („Skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy PZU za 2011 rok”).

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy PZU za 2011 rok dostępne jest na stronie internetowej PZU pod adresem www.pzu.pl w zakładce „Grupa PZU / Relacje inwestorskie / Raporty okresowe i bieżące / Raporty okresowe”.

5. Zmiany zasad (polityki) rachunkowości i porównywalność danych finansowych

W okresie 9 miesięcy zakończonym 30 czerwca 2012 roku nie dokonano zmian zasad (polityki) rachunkowości.

Sposób prezentacji danych finansowych w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym w porównaniu do rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy PZU za 2011 rok nie uległ zmianie, z zastrzeżeniem, że:

- niniejsze śródroczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe jest sprawozdaniem skróconym w rozumieniu MSR 34;
- od początku 2012 roku dokonano zmian prezentacji noty segmentowej, sporządzanej zgodnie z MSSF 8. Nowy sposób prezentacji noty segmentowej, którego założenia zostały szczegółowo opisane w punkcie 15, uwarunkowany został zmianami sposobu prezentacji wyników finansowych głównemu organowi odpowiedzialnemu za podejmowanie decyzji operacyjnych w PZU. Nowy sposób prezentacji danych dotyczących segmentów działalności – w porównaniu do sposobu dotychczas stosowanego - cechuje większy stopień szczegółowości oraz większa przydatność, przy zachowaniu wiarygodności;
- w sprawozdaniu finansowym Grupy PZU za okres 9 miesięcy zakończony 30 września 2012 roku zastosowano zmiany do MSR 1 „Prezentacja składników innych całkowitych dochodów”, przyjęte przez KE dnia 5 czerwca 2012 roku (jest to wcześniejsze zastosowanie, ponieważ w przypadku skonsolidowanych sprawozdań Grupy PZU wchodziłyby one w życie za okresy rozpoczynające się 1 stycznia 2013 roku). Zmiana skutkowałą wprowadzeniem ujawnienia dotyczącego podziału innych całkowitych dochodów na podlegające oraz niepodlegające późniejszemu przeniesieniu do rachunku zysków i strat, a także ujawnieniu w nocie informacji na temat podatku dochodowego dotyczącego składników innych całkowitych dochodów.

6. Kluczowe założenia przyjmowane do oszacowań rachunkowych oraz subiektywne oceny dokonane w procesie wyboru i stosowania zasad (polityki) rachunkowości

Kluczowe założenia przyjmowane do oszacowań rachunkowych oraz subiektywne oceny dokonane w procesie wyboru i stosowania zasad (polityki) rachunkowości zostały zaprezentowane w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy PZU za 2011 rok.

W okresie 9 miesięcy zakończonym 30 września 2012 roku nie dokonano zmian tych założeń i subiektywnych ocen.

7. Korekty błędów lat ubiegłych

W okresie 9 miesięcy od dnia 1 stycznia do 30 września 2012 roku nie dokonano żadnych korekt błędów lat ubiegłych.

8. Inne informacje dotyczące sposobu sporządzenia śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego

8.1. Okres objęty śródrocznym skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym

Niniejsze śródroczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone za okres 9 miesięcy od dnia 1 stycznia do 30 września 2012 roku.

8.2. Waluta funkcjonalna i prezentacyjna

Walutą funkcjonalną i prezentacyjną Grupy PZU jest polski złoty. O ile nie zaznaczono inaczej, wszystkie kwoty przedstawione w niniejszym śródrocznym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym wykazane są w tysiącach złotych.

8.3. Kontynuacja działalności

Niniejsze śródroczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez jednostki Grupy PZU w dającej się przewiedzieć przyszłości, tj. w okresie co najmniej 12 miesięcy po zakończeniu okresu sprawozdawczego. Na dzień podpisania niniejszego śródrocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego nie istnieją fakty i okoliczności, które wskazywałyby na zagrożenia dla możliwości kontynuacji działalności przez jednostki Grupy PZU w okresie 12 miesięcy po zakończeniu okresu sprawozdawczego na skutek zamierzonego lub przymusowego zaniechania bądź istotnego ograniczenia dotychczasowej działalności.

8.4. Działalność zaniechana

W okresie 9 miesięcy zakończonym 30 września 2012 roku objęte konsolidacją jednostki Grupy PZU nie zaniechały prowadzenia jakiegokolwiek rodzaju działalności.

Uchwałą NWZ nieobjętej konsolidacją spółki zależnej ICH Center SA z dnia 8 marca 2012 roku postanowiono o otwarciu procesu likwidacji tej spółki z dniem 16 marca 2012 roku. ICH Center SA od początku 2011 roku zaniechała swojej działalności statutowej (tj. obsługi likwidacji szkód w ramach Zielonej Karty).

Uchwałą NZW nieobjętej konsolidacją spółki zależnej Sigma Investments Sp. z o.o. z dnia 19 lipca 2012 roku postanowiono o otwarciu procesu likwidacji tej spółki z dniem 1 sierpnia 2012 roku. Sigma Investments Sp. z o.o. nie prowadziła działalności.

8.5. Sezonowość lub cykliczność działalności

Działalność Grupy PZU nie podlega sezonowości lub cykliczności w stopniu uzasadniającym stosowanie sugestii zawartych w pkt. 21 MSR 34.

8.6. Kursy walut

W niniejszym śródrocznym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym przyjęto następujące kursy walutowe do przeliczenia danych finansowych zagranicznych jednostek podporządkowanych oraz prezentacji wybranych danych finansowych:

Waluta	1 stycznia – 30 września 2012	30 września 2012	30 czerwca 2012	1 stycznia – 31 grudnia 2011	31 grudnia 2011	1 stycznia – 30 września 2011	30 września 2011
LTL	1,2149	1,1914	1,2341	1,1990	1,2792	1,1709	1,2775
UAH	0,4048	0,3920	0,4221	0,3716	0,4255	0,3583	0,4076
EUR	4,1948	4,1138	4,2613	4,1401	4,4168	4,0431	4,4112

Kursy te są:

- dla pozycji sprawozdania z sytuacji finansowej – kursami średnimi NBP na dzień bilansowy;
- dla pozycji rachunku zysków i strat, sprawozdania z całkowitych dochodów oraz sprawozdania z przepływów pieniężnych – kursami wyliczonymi jako średnia arytmetyczna z kursów NBP, obowiązujących na ostatni dzień każdego z miesięcy danego okresu.

9. Znaczące zdarzenia mające wpływ na istotną zmianę struktury pozycji sprawozdania finansowego

9.1. Podział wyniku finansowego PZU za rok 2011

W dniu 30 maja 2012 roku Walne Zgromadzenie PZU podjęło uchwałę w sprawie podziału zysku netto za rok 2011. Zagadnienie zostało opisane w punkcie 24.

9.2. Najważniejsze dywidendy wypłacane pomiędzy spółkami Grupy PZU

Operacje te nie wpływają na wynik finansowy Grupy PZU, lecz na prezentację wyników poszczególnych segmentów.

9.2.1. Dywidenda z PZU Życie do PZU

W dniu 22 maja 2012 roku Zwyczajne Walne Zgromadzenie PZU Życie podjęło uchwałę w sprawie podziału zysku PZU Życie za rok obrotowy 2011 w kwocie 1.583.301 tys. zł w następujący sposób:

- przeznaczenie na dywidendę dla jedynego akcjonariusza, tj. PZU, kwoty 1.177.476 tys. zł;
- przeniesienie na kapitał zapasowy kwoty 395.825 tys. zł;
- odpisanie na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych kwoty 10.000 tys. zł.

Zgodnie z ww. uchwałą dzień ustalenia praw do dywidendy został określony na 22 maja, a termin wypłaty na 13 września 2012 roku.

9.2.2. Dywidenda z PTE PZU do PZU Życie

W dniu 18 czerwca 2012 roku PTE PZU wypłaciło dywidendę na rzecz PZU Życie w kwocie 36.868 tys. zł.

10. Znaczące zdarzenia, które wystąpiły po dniu bilansowym

10.1. Ufunduszowanie części lokat finansowych

W dniu 24 października 2012 roku PZU oraz PZU Życie dokonały zapisu na certyfikaty inwestycyjne serii B PZU Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego Dynamicznego, dokonując wpłaty:

- PZU – w formie pieniężnej w wysokości 178.286 tys. zł oraz w formie akcji zakwalifikowanych do portfela przeznaczonego do obrotu o wartości 196.734 tys. zł;
- PZU Życie – w formie pieniężnej w wysokości 178.287 tys. zł oraz w formie akcji zakwalifikowanych do portfela przeznaczonego do obrotu o wartości 196.731 tys. zł.

W dniu 31 października 2012 roku TFI PZU dokonało przydziału certyfikatów inwestycyjnych na rzecz PZU i PZU Życie w wartości po 375.000 tys. zł oraz dokonało zwrotu nadpłat odpowiednio dla PZU w wysokości 20 tys. zł i PZU Życie – 18 tys. zł.

11. Noty uzupełniające do śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego

11.1. Aktywa finansowe

11.1.1. Instrumenty finansowe utrzymywane do terminu wymagalności

Instrumenty finansowe utrzymywane do terminu wymagalności	30 września 2012	30 czerwca 2012	31 grudnia 2011	30 września 2011
Instrumenty, dla których można określić wartość godziwą	21 297 397	21 203 014	21 659 505	22 144 223
Dłużne papiery wartościowe	21 297 397	21 203 014	21 659 505	22 144 223
Rządowe	21 091 375	21 011 015	21 467 316	21 492 598
Oprocentowanie stałe	20 743 781	20 656 030	21 128 913	21 159 306
Oprocentowanie zmienne	347 594	354 985	338 403	333 292
Pozostałe	206 022	191 999	192 189	651 625
Notowane na rynku regulowanym	83 974	69 026	66 566	524 422
Oprocentowanie stałe	83 974	69 026	66 566	524 422
Nienotowane na rynku regulowanym	122 048	122 973	125 623	127 203
Oprocentowanie zmienne	122 048	122 973	125 623	127 203
Instrumenty finansowe utrzymywane do terminu wymagalności, razem	21 297 397	21 203 014	21 659 505	22 144 223

11.1.2. Instrumenty finansowe dostępne do sprzedaży

Instrumenty finansowe dostępne do sprzedaży	30 września 2012	30 czerwca 2012	31 grudnia 2011	30 września 2011
Instrumenty, dla których można określić wartość godziwą	7 924 177	8 392 747	7 723 676	8 348 251
Instrumenty kapitałowe	1 345 847	1 162 310	1 189 903	1 201 324
Notowane na rynku regulowanym	410 294	314 334	506 886	546 658
Nienotowane na rynku regulowanym	935 553	847 976	683 017	654 666
Instrumenty dłużne	6 578 330	7 230 437	6 533 773	7 146 927
Rządowe	6 272 960	6 923 866	6 467 372	7 080 338
Oprocentowanie stałe	5 731 733	5 905 078	5 764 231	6 955 134
Oprocentowanie zmienne	541 227	1 018 788	703 141	125 204
Pozostałe	305 370	306 571	66 401	66 589
Notowane na rynku regulowanym	305 370	68 356	66 401	66 589
Oprocentowanie stałe	24 404	24 849	23 745	23 143
Oprocentowanie zmienne	280 966*	43 507	42 656	43 446
Nienotowane na rynku regulowanym	-	238 215	-	-
Oprocentowanie zmienne	-	238 215*	-	-
Instrumenty, dla których nie można określić wartości godziwej	124 554	124 909	128 227	126 349
Instrumenty kapitałowe	124 554	124 909	128 227	126 349
Nienotowane na rynku regulowanym**	124 554	124 909	128 227	126 349
Instrumenty finansowe dostępne do sprzedaży, razem	8 048 731	8 517 656	7 851 903	8 474 600

* pozycja zawiera dłużne papiery wartościowe, które zostały dopuszczone do obrotu na rynku obligacji GPW – Catalyst.

** pozycja zawiera udziały i akcje w niekonsolidowanych podmiotach podporządkowanych, których wartość bilansowa na dzień 30 września 2012 roku wynosiła 121.466 tys. zł (na dzień 30 czerwca 2012 roku: 121.820 tys. zł, na dzień 31 grudnia 2011 roku: 125.140 tys. zł, na dzień 30 września 2011 roku: 123.254 tys. zł).

11.1.3. Instrumenty finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy

Instrumenty finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy - zakwalifikowane do tej kategorii w momencie pierwszego rozpoznania	30 września 2012	30 czerwca 2012	31 grudnia 2011	30 września 2011
Instrumenty, dla których można określić wartość godziwą	5 726 305	4 339 093	4 363 764	4 624 900
Instrumenty kapitałowe	15 065	22 486	118 727	140 283
Notowane na rynku regulowanym	12 377	19 789	11 240	29 527
Nienotowane na rynku regulowanym	2 688	2 697	107 487	110 756
Instrumenty dłużne	5 711 240	4 316 607	4 245 037	4 484 617
Rządowe	5 642 201	4 248 120	4 178 520	4 417 904
Oprocentowanie stałe	4 343 176	3 585 654	3 719 321	4 303 625
Oprocentowanie zmienne	1 299 025	662 466	459 199	114 279
Pozostałe	69 039	68 487	66 517	66 713
Notowane na rynku regulowanym	69 039	68 487	66 517	66 713
Oprocentowanie stałe	24 537	24 980	23 861	23 267
Oprocentowanie zmienne	44 502	43 507	42 656	43 446
Instrumenty finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy - zakwalifikowane do tej kategorii w momencie pierwszego rozpoznania, razem	5 726 305	4 339 093	4 363 764	4 624 900

Instrumenty finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy - przeznaczone do obrotu	30 września 2012	30 czerwca 2012	31 grudnia 2011	30 września 2011
Instrumenty, dla których można określić wartość godziwą	6 962 248	6 249 213	6 450 855	5 800 640
Instrumenty kapitałowe	4 232 617	3 597 857	3 723 493	3 614 941
Notowane na rynku regulowanym	2 203 673	1 692 554	1 989 010	1 984 756
Nienotowane na rynku regulowanym	2 028 944	1 905 303	1 734 483	1 630 185
Instrumenty dłużne	2 626 778	2 584 511	2 642 574	2 112 480
Rządowe	2 552 103	2 537 281	2 597 771	2 085 636
Oprocentowanie stałe	2 339 497	1 817 157	1 870 647	1 618 254
Oprocentowanie zmienne	212 606	720 124	727 124	467 382
Pozostałe	74 675	47 230	44 803	26 844
Notowane na rynku regulowanym	51 152	-	-	5 376
Oprocentowanie stałe	-	-	-	5 376
Oprocentowanie zmienne	51 152*	-	-	-
Nienotowane na rynku regulowanym	23 523	47 230	44 803	21 468
Oprocentowanie stałe	-	-	24 402	-
Oprocentowanie zmienne	23 523	47 230*	20 401	21 468
Pozostałe, w tym:	102 853	66 845	84 788	73 219
- instrumenty pochodne	102 853	66 845	84 788	73 219
Instrumenty finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy - przeznaczone do obrotu, razem	6 962 248	6 249 213	6 450 855	5 800 640

* pozycja zawiera dłużne papiery wartościowe, które zostały dopuszczone do obrotu na rynku obligacji GPW – Catalyst.

11.1.4. Pożyczki

Pożyczki	30 września 2012	30 czerwca 2012	31 grudnia 2011	30 września 2011
Dłużne papiery wartościowe	1 721 313	862 328	114 143	10 915
Rządowe	14 007	14 460	5 329	-
- oprocentowanie stałe	14 007	14 460	5 329	-
Pozostałe	1 707 306	847 868	108 814	10 915
- notowane na rynku regulowanym	1 618 866	57 996	51 622	825
- oprocentowanie stałe	52 461	7 232	860	825
- oprocentowanie zmienne	1 566 405*	50 764	50 762	-
- nienotowane	88 440	789 872	57 192	10 090
- oprocentowanie zmienne	88 440	789 872*	57 192	10 090
Pozostałe, w tym:	5 410 024	7 717 611	6 335 189	7 385 183
- transakcje reverse repo	341 698	2 399 154	628 497	2 667 748
- lokaty terminowe w instytucjach kredytowych	4 021 703***	4 351 854**	4 828 511	4 679 634
- depozyty u cedentów	333	348	407	1 402
- pożyczki	1 046 290	966 255	877 774	36 399
Pożyczki, razem	7 131 337	8 579 939	6 449 332	7 396 098

* pozycja zawiera dłużne papiery wartościowe, które zostały dopuszczone do obrotu na rynku obligacji GPW – Catalyst.

** Ponad 96% lokat w instytucjach kredytowych stanowią lokaty w złotych. Dla ponad 76% lokat termin zapadalności przypadał przed końcem 2012 roku.

*** Ponad 95% lokat w instytucjach kredytowych stanowią lokaty w złotych. Dla ponad 62% lokat termin zapadalności przypada przed 31 grudnia 2012 roku, a do 31 marca 2013 roku przypada termin zapadalności ponad 87% lokat .

Pozostałe pożyczki

Rodzaj pożyczki	30 września 2012	30 czerwca 2012	31 grudnia 2011	30 września 2011
Pożyczki hipoteczne	28 252	29 633	32 264	33 476
Pożyczki zabezpieczone zastawami na akcjach, portfelach wierzycielności, a także na rachunkach bankowych, innych pożyczkach lub w inny sposób	1 015 285	933 754	842 290	-
Pożyczki niezabezpieczone	2 753	2 868	3 220	2 923
Razem	1 046 290	966 255	877 774	36 399

11.1.5. Zaangażowanie w dłużne papiery emitowane przez rząd

W tabeli poniżej zaprezentowano zaangażowanie spółek Grupy PZU w obligacje rządów innych niż rząd polski, wg stanu na dzień 30 września 2012 roku.

Nazwa emitenta	Waluta	Klasyfikacja do portfela	Cena nabycia	Wycena bilansowa	Wycena wg wartości godziwej	Wycena wg zamortyzowanego kosztu	Odpis z tytułu utraty wartości
Niemcy	EUR	dostępne do sprzedaży	324 924	299 933	299 933	296 902	-
Turcja	TRY	przeznaczone do obrotu	178 588	175 885	175 885	175 854	-
Islandia	USD	przeznaczone do obrotu	221 868	232 038	232 038	213 875	-
Litwa	LTL	utrzymywane do terminu wymagalności	83 063	86 064	88 962	86 064	-
Litwa	EUR	utrzymywane do terminu wymagalności	31 290	30 965	33 790	30 965	-
Litwa	LTL	przeznaczone do obrotu	14 351	14 208	14 208	14 221	-
Ukraina	UAH	pożyczki	17 114	14 006	n.d.	14 006	-
Węgry	EUR	utrzymywane do terminu wymagalności	2 278	2 419	2 421	2 419	-
Węgry	EUR	przeznaczone do obrotu	37 319	39 120	39 120	35 810	-
Węgry	CHF	przeznaczone do obrotu	8 685	8 639	8 639	8 678	-
Słowenia	EUR	przeznaczone do obrotu	109 990	108 806	108 806	109 664	-
Razem			1 029 470	1 012 083	n.d.	988 458	-

11.1.6. Informacje na temat zmian sytuacji gospodarczej i warunków prowadzenia działalności, które mają istotny wpływ na wartość godziwą aktywów i zobowiązań finansowych

Informacje na temat zmian sytuacji gospodarczej i warunków prowadzenia działalności, które mają istotny wpływ na wartość godziwą aktywów i zobowiązań finansowych zostały zaprezentowane w punkcie 18.

11.1.7. Zmiany w klasyfikacji aktywów finansowych w wyniku zmiany celu lub wykorzystania tych aktywów

W okresie 9 miesięcy zakończonym 30 września 2012 roku PZU ani jednostki zależne nie dokonały zmian w klasyfikacji aktywów finansowych w wyniku zmiany celu lub wykorzystania tych aktywów.

11.2. Klasyfikacja wartości godziwej

W oparciu o stosowane metody ustalania wartości godziwej, poszczególne składniki aktywów i zobowiązań finansowych zostały zaklasyfikowane do następujących poziomów:

- Poziom I – instrumenty finansowe wyceniane na bazie cen notowanych (nieskorygowanych) z aktywnych rynków dla identycznych aktywów i zobowiązań. Do tego poziomu zaklasyfikowano:
 - płynne notowane dłużne papiery wartościowe;
 - akcje notowane na giełdach;
 - instrumenty pochodne notowane na giełdach;
- Poziom II – instrumenty finansowe, których wycena opiera się na danych wejściowych innych niż ceny notowane zaliczane do Poziomu I, które są obserwowalne na rynku w sposób bezpośredni (jako ceny) lub pośredni (bazujący na cenach). Do tego poziomu zaklasyfikowano:

- nienotowane dłużne papiery wartościowe oraz nie płynne notowane dłużne papiery wartościowe (w tym nieskarbowe papiery dłużne emitowane przez inne podmioty finansowe, jednostki samorządu terytorialnego, podmioty niefinansowe);
- instrumenty pochodne inne niż notowane na giełdach;
- jednostki uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych;
- Poziom III – instrumenty finansowe, których wycena opiera się na danych wejściowych niemożliwych do zaobserwowania na rynkach (dane wejściowe nieobserwowalne).

Aktywa i zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej na dzień 30 września 2012	Poziom I	Poziom II	Poziom III	Razem
Aktywa finansowe				
Instrumenty finansowe dostępne do sprzedaży	6 988 624	935 553	-	7 924 177
Instrumenty kapitałowe	410 294	935 553	-	1 345 847
Dłużne papiery wartościowe	6 578 330	-	-	6 578 330
Instrumenty finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy - zakwalifikowane do tej kategorii w momencie pierwszego rozpoznania	5 723 617	2 688	-	5 726 305
Instrumenty kapitałowe	12 377	2 688	-	15 065
Dłużne papiery wartościowe	5 711 240	-	-	5 711 240
Instrumenty finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy - przeznaczone do obrotu	4 807 056	2 155 192	-	6 962 248
Instrumenty kapitałowe	2 203 673	2 028 944	-	4 232 617
Dłużne papiery wartościowe	2 603 255	23 523	-	2 626 778
Instrumenty pochodne	128	102 725	-	102 853
Zobowiązania finansowe				
Zobowiązania wyceniane w wartości godziwej	42	55 762	-	55 804
Instrumenty pochodne	42	55 762	-	55 804

Aktywa i zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej na dzień 30 czerwca 2012	Poziom I	Poziom II	Poziom III	Razem
Aktywa finansowe				
Instrumenty finansowe dostępne do sprzedaży	7 306 556	1 086 191	-	8 392 747
Instrumenty kapitałowe	314 334	847 976	-	1 162 310
Dłużne papiery wartościowe	6 992 222	238 215	-	7 230 437
Instrumenty finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy - zakwalifikowane do tej kategorii w momencie pierwszego rozpoznania	4 336 396	2 697	-	4 339 093
Instrumenty kapitałowe	19 789	2 697	-	22 486
Dłużne papiery wartościowe	4 316 607	-	-	4 316 607
Instrumenty finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy - przeznaczone do obrotu	4 230 835	2 018 378	-	6 249 213
Instrumenty kapitałowe	1 692 554	1 905 303	-	3 597 857
Dłużne papiery wartościowe	2 537 281	47 230	-	2 584 511
Instrumenty pochodne	1 000	65 845	-	66 845
Zobowiązania finansowe				
Zobowiązania wyceniane w wartości godziwej	5 325	30 817	-	36 142
Instrumenty pochodne	5 325	30 817	-	36 142

Aktywa i zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej na dzień 31 grudnia 2011	Poziom I	Poziom II	Poziom III	Razem
Aktywa finansowe				
Instrumenty finansowe dostępne do sprzedaży	7 039 968	683 017	691	7 723 676
Instrumenty kapitałowe	506 195	683 017	691	1 189 903
Dłużne papiery wartościowe	6 533 773	-	-	6 533 773
Instrumenty finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy - zakwalifikowane do tej kategorii w momencie pierwszego rozpoznania	4 256 277	107 487	-	4 363 764
Instrumenty kapitałowe	11 240	107 487	-	118 727
Dłużne papiery wartościowe	4 245 037	-	-	4 245 037
Instrumenty finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy - przeznaczone do obrotu	4 586 781	1 864 074	-	6 450 855
Instrumenty kapitałowe	1 989 010	1 734 483	-	3 723 493
Dłużne papiery wartościowe	2 597 771	44 803	-	2 642 574
Instrumenty pochodne	-	84 788	-	84 788
Zobowiązania finansowe				
Zobowiązania wyceniane w wartości godziwej	24	93 419	-	93 443
Instrumenty pochodne	24	93 419	-	93 443

Aktywa i zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej na dzień 30 września 2011	Poziom I	Poziom II	Poziom III	Razem
Aktywa finansowe				
Instrumenty finansowe dostępne do sprzedaży	7 691 309	654 666	2 276	8 348 251
Instrumenty kapitałowe	546 658	654 666	-	1 201 324
Dłużne papiery wartościowe	7 144 651	-	2 276	7 146 927
Instrumenty finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy - zakwalifikowane do tej kategorii w momencie pierwszego rozpoznania	4 514 144	110 756	-	4 624 900
Instrumenty kapitałowe	29 527	110 756	-	140 283
Dłużne papiery wartościowe	4 484 617	-	-	4 484 617
Instrumenty finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy - przeznaczone do obrotu	4 075 768	1 724 872	-	5 800 640
Instrumenty kapitałowe	1 984 756	1 630 185	-	3 614 941
Dłużne papiery wartościowe	2 091 012	21 468	-	2 112 480
Instrumenty pochodne	-	73 219	-	73 219
Zobowiązania finansowe				
Zobowiązania wyceniane w wartości godziwej	-	76 382	-	76 382
Instrumenty pochodne	-	76 382	-	76 382

11.2.1. Zmiany sposobu (metody) ustalania wartości godziwej instrumentów finansowych wycenianych w wartości godziwej

W okresie 9 miesięcy zakończonym 30 września 2012 roku PZU ani jednostki zależne nie dokonały zmian sposobu (metody) ustalania wartości godziwej instrumentów finansowych wycenianych w wartości godziwej.

11.3. Należności, w tym należności z tytułu kontraktów ubezpieczeniowych

Należności, w tym należności z tytułu kontraktów ubezpieczeniowych - wartość bilansowa	30 września 2012	30 czerwca 2012	31 grudnia 2011	30 września 2011
Należności z tytułu ubezpieczeń bezpośrednich, w tym:	1 488 267	1 438 281	1 378 054	1 459 380
- należności od ubezpieczających	1 339 777	1 327 471	1 268 320	1 363 270
- należności od pośredników ubezpieczeniowych	123 197	59 390	84 511	64 587
- inne należności	25 293	51 420	25 223	31 523
Należności z tytułu reasekuracji	17 728	35 947	33 987	62 069
Inne należności	2 810 161	437 482	322 595	676 675
Należności, w tym należności z tytułu kontraktów ubezpieczeniowych (netto)	4 316 156	1 911 710	1 734 636	2 198 124

11.3.1. Inne należności

Inne należności	30 września 2012	30 czerwca 2012	31 grudnia 2011	30 września 2011
Należności od Metro Projekt sp. z o.o. dochodzone na drodze sądowej	98 373	98 373	96 491	94 600
Rozliczenia przewencyjne	55 608	49 891	43 057	41 003
Należności z tytułu wykonywania czynności komisarza awaryjnego	5 076	4 849	6 326	4 393
Należności ubezpieczeniowych funduszy kapitałowych w ubezpieczeniach na życie	32 311	10 971	4 014	19 752
Należności z tytułu sprzedaży papierów wartościowych	2 486 522	157 946	57 667	383 281
Należności z tytułu dostaw i usług	102 933	91 938	89 426	101 853
Pozostałe	29 338	23 514	25 614	31 793
Inne należności, razem	2 810 161	437 482	322 595	676 675

Kwestie związane z należnościami od Metro Projekt sp. z o.o. zostały opisane w punkcie 26.6.

11.4. Udział reasekuratorów w rezerwach techniczno-ubezpieczeniowych

Udział reasekuratorów w rezerwach techniczno-ubezpieczeniowych - ubezpieczenia majątkowe i osobowe	30 września 2012	30 czerwca 2012	31 grudnia 2011	30 września 2011
Rezerwa składek	100 634	133 255	163 937	95 345
Rezerwa na pokrycie ryzyka niewygasłego	1	41	167	107
Rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia, w tym:	335 999	354 113	283 085	301 275
- na szkody zgłoszone	254 900	218 410	233 774	256 594
- na szkody niezgłoszone (IBNR)	68 396	122 452	37 503	32 664
- na koszty likwidacji szkód	12 703	13 251	11 808	12 017
Rezerwa na skapitalizowaną wartość rent	241 979	240 586	253 524	304 687
Udział reasekuratorów w rezerwach techniczno-ubezpieczeniowych (netto)	678 613	727 995	700 713	701 414

Udział reasekuratorów w rezerwach techniczno-ubezpieczeniowych - ubezpieczenia na życie	30 września 2012	30 czerwca 2012	31 grudnia 2011	30 września 2011
Rezerwa składek	186	372	-	189
Udział reasekuratorów w rezerwach techniczno-ubezpieczeniowych (netto)	186	372	-	189

11.5. Utrata wartości aktywów finansowych i należności

Zmiana stanu odpisów z tytułu utraty wartości aktywów finansowych w okresie 1 stycznia – 30 września 2012	Odpisy z tytułu utraty wartości na początek okresu	Utworzenie odpisów, ujęte w rachunku zysków i strat	Rozwiązanie odpisów ujęte w rachunku zysków i strat	Usunięcie odpisów z ksiąg rachunkowych (sprzedaż, spisanie itp.)	Różnice kursowe	Odpisy z tytułu utraty wartości na koniec okresu
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	253 372	15 561	-	(102 410)	(156)	166 367
- instrumenty kapitałowe	253 372	15 561	-	(102 410)	(156)	166 367
Pożyczki	28 770	-	-	-	(726)	28 044
Lokaty terminowe w instytucjach kredytowych	10 434	-	-	-	(716)	9 718
Pożyczki	18 336	-	-	-	(10)	18 326
Należności łącznie z należnościami z tytułu kontraktów ubezpieczeniowych	581 209	82 023	(7 403)	(1 031)	(943)	653 855
Należności z tytułu ubezpieczeń bezpośrednich	512 855	81 042	(3 906)	(998)	(778)	588 215
Należności z tytułu reasekuracji	4 848	88	(862)	(28)	-	4 046
Inne należności	63 506	893	(2 635)	(5)	(165)	61 594
Udział reasekuratorów w rezerwach techniczno-ubezpieczeniowych	18 613	11 764	(22 532)	-	-	7 845
Razem	881 964	109 348	(29 935)	(103 441)	(1 825)	856 111

Zmiana stanu odpisów z tytułu utraty wartości aktywów finansowych w roku zakończonym 31 grudnia 2011	Odpisy z tytułu utraty wartości na początek okresu	Utworzenie odpisów, ujęte w rachunku zysków i strat	Rozwiązanie odpisów ujęte w rachunku zysków i strat	Usunięcie odpisów z ksiąg rachunkowych (sprzedaż, spisanie itp.)	Różnice kursowe	Inne zmiany odpisów	Odpisy z tytułu utraty wartości na koniec okresu
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	296 919	16 352	-	(60 147)	248	-	253 372
- instrumenty kapitałowe	296 919	16 352	-	(60 147)	248	-	253 372
Pożyczki	18 321	9 780	-	-	669	-	28 770
Lokaty terminowe w instytucjach kredytowych	-	9 780	-	-	654	-	10 434
Pożyczki	18 321	-	-	-	15	-	18 336
Należności łącznie z należnościami z tytułu kontraktów ubezpieczeniowych	507 659	147 596	(61 677)	(13 756)	1 400	(13)	581 209
Należności z tytułu ubezpieczeń bezpośrednich	423 260	93 258	(3 089)	(1 705)	1 135	(4)	512 855
Należności z tytułu reasekuracji	18 544	51 801	(53 892)	(11 605)	-	-	4 848
Inne należności	65 855	2 537	(4 696)	(446)	265	(9)	63 506
Udział reasekuratorów w rezerwach techniczno-ubezpieczeniowych	36 372	7 378	(25 137)	-	-	-	18 613
Razem	859 271	181 106	(86 814)	(73 903)	2 317	(13)	881 964

Zmiana stanu odpisów z tytułu utraty wartości aktywów finansowych w okresie 1 stycznia - 30 września 2011	Odpisy z tytułu utraty wartości na początek okresu	Utworzenie odpisów ujęte w rachunku zysków i strat	Rozwiązanie odpisów ujęte w rachunku zysków i strat	Usunięcie odpisów z ksiąg rachunkowych (sprzedaż, spisanie itp.)	Różnice kursowe	Inne zmiany odpisów	Odpisy z tytułu utraty wartości na koniec okresu
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	296 919	11 428	-	(8 536)	165	-	299 976
- instrumenty kapitałowe	296 919	11 428	-	(8 536)	165	-	299 976
Pożyczki	18 321	-	-	-	15	-	18 336
Należności łącznie z należnościami z tytułu kontraktów ubezpieczeniowych	507 659	127 778	(27 338)	-	1 061	(12)	609 148
Należności z tytułu ubezpieczeń bezpośrednich	423 260	75 965	(1 716)	-	861	(4)	498 366
Należności z tytułu reasekuracji	18 544	51 801	(23 352)	-	-	-	46 993
Inne należności	65 855	12	(2 270)	-	200	(8)	63 789
Udział reasekuratorów w rezerwach techniczno-ubezpieczeniowych	36 372	6 925	(5 985)	-	-	-	37 312
Razem	859 271	146 131	(33 323)	(8 536)	1 241	(12)	964 772

11.6. Rozliczenia międzyokresowe

Rozliczenia międzyokresowe	30 września 2012	30 czerwca 2012	31 grudnia 2011	30 września 2011
Koszty informatyczne	3 596	6 956	6 217	5 493
Aktywowane koszty akwizycji OFE PZU	8 893	12 991	23 400	29 824
Rozliczenia z tytułu reasekuracji	26 135	34 638	85 366	128 487
Pozostałe	33 395	25 680	10 907	9 519
Rozliczenia międzyokresowe, razem	72 019	80 265	125 890	173 323

11.7. Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe**11.7.1. Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe w ubezpieczeniach majątkowych i osobowych**

Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe w ubezpieczeniach majątkowych i osobowych	30 września 2012	30 czerwca 2012	31 grudnia 2011	30 września 2011
Rezerwa składek	4 453 296	4 678 802	4 411 652	4 434 928
Rezerwa na pokrycie ryzyka niewygasłego	10 985	14 500	13 411	19 529
Rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia	5 387 849	5 150 429	4 817 359	4 740 620
Rezerwa na skapitalizowaną wartość rent	5 205 814	5 146 903	5 088 626	4 941 024
Rezerwy na premie i rabaty dla ubezpieczonych	2 396	2 897	6 232	4 557
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe, razem	15 060 340	14 993 531	14 337 280	14 140 658

11.7.2. Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe w ubezpieczeniach na życie

Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe w ubezpieczeniach na życie	30 września 2012	30 czerwca 2012	31 grudnia 2011	30 września 2011
Rezerwa składek	91 127	93 115	96 333	93 895
Rezerwa ubezpieczeń na życie	14 877 211	14 784 811	14 595 112	14 524 871
Rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia	577 701	574 186	612 122	605 961
Rezerwy na premie i rabaty dla ubezpieczonych	1 353	1 268	960	1 258
Pozostałe rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe	531 127	544 809	581 155	557 505
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe dla ubezpieczeń na życie, jeżeli ryzyko lokaty ponosi ubezpieczający	2 838 139	2 593 063	2 299 767	2 273 949
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe, razem	18 916 658	18 591 252	18 185 449	18 057 439

11.8. Kontrakty inwestycyjne

Kontrakty inwestycyjne - wartość bilansowa	30 września 2012	30 czerwca 2012	31 grudnia 2011	30 września 2011
Kontrakty inwestycyjne o gwarantowanych i ustalonych warunkach	1 632 668	2 417 450	2 330 870	3 147 518
- wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	1 632 668	2 417 450	2 330 870	3 147 518
Kontrakty inwestycyjne na rachunek i ryzyko klienta (unit-linked)	999 266	1 055 139	1 140 902	1 232 259
Kontrakty inwestycyjne - wartość bilansowa, razem	2 631 934	3 472 589	3 471 772	4 379 777

11.9. Inne rezerwy

Zmiana stanu innych rezerw w okresie 1 stycznia - 30 września 2012	Stan na początek okresu	Zwiększenia	Wykorzystanie	Rozwiązanie	Stan na koniec okresu
Rezerwy na koszty z tytułu restrukturyzacji	112 956	-	(46 473)	(6 005)	60 478
Rezerwy utworzone na potencjalne zobowiązania z tytułu inwestycji dotyczących CLSiOR	916	-	-	-	916
Rezerwa na roszczenia sporne i potencjalne zobowiązania z tytułu zawartych umów ubezpieczenia	4 019	137	-	(1 684)	2 472
Rezerwy na UOKIK	137 035	-	-	-	137 035
Rezerwa na koszty zamknięcia projektu Graphtalk	50 349	628	-	(457)	50 520
Rezerwa z tytułu zwrotu przez PTE do ZUS nienależnych prowizji	8 095	164	(726)	-	7 533
Pozostałe	8 693	5 149	(1 217)	(2 950)	9 675
Inne rezerwy, razem	322 063	6 078	(48 416)	(11 096)	268 629

Zmiana stanu innych rezerw w roku zakończonym 31 grudnia 2011	Stan na początek okresu	Zwiększenia	Wykorzystanie	Rozwiązanie	Zmiana składu grupy	Stan na koniec okresu
Rezerwa na koszty z tytułu restrukturyzacji	75 253	96 842	(58 169)	(970)	-	112 956
Rezerwy utworzone na potencjalne zobowiązania z tytułu inwestycji dotyczących CLSiOR	916	-	-	-	-	916
Rezerwa na roszczenia sporne i potencjalne zobowiązania z tytułu zawartych umów ubezpieczenia	4 461	3 881	(1 820)	(2 503)	-	4 019
Rezerwy na UOKIK	69 143	67 892	-	-	-	137 035
Rezerwa na koszty zamknięcia projektu Graphtalk	49 396	953	-	-	-	50 349
Rezerwa z tytułu zwrotu przez PTE do ZUS nienależnych prowizji	9 532	766	(1 372)	(831)	-	8 095
Pozostałe	3 858	4 835	-	(2 046)	2 046	8 693
Inne rezerwy, razem	212 559	175 169	(61 361)	(6 350)	2 046	322 063

Zmiana stanu innych rezerw w okresie 1 stycznia - 30 września 2011	Stan na początek okresu	Zwiększenia	Wykorzystanie	Rozwiązanie	Zmiana składu grupy	Stan na koniec okresu
Rezerwa na koszty z tytułu restrukturyzacji	75 253	4 287	(18 699)	(970)	-	59 871
Rezerwy utworzone na potencjalne zobowiązania z tytułu inwestycji dotyczących CLSiOR	916	-	-	-	-	916
Rezerwa na roszczenia sporne i potencjalne zobowiązania z tytułu zawartych umów ubezpieczenia	4 461	2 075	-	-	-	6 536
Rezerwy na UOKIK	69 143	-	-	-	-	69 143
Rezerwa na koszty zamknięcia projektu Graphtalk	49 396	834	-	-	-	50 230
Rezerwa z tytułu zwrotu przez PTE do ZUS nienależnych prowizji	9 532	766	(1 125)	(420)	-	8 753
Pozostałe	3 858	8 231	(118)	(892)	2 046	13 125
Inne rezerwy, razem	212 559	16 193	(19 942)	(2 282)	2 046	208 574

Pozycja „Rezerwa na koszty zamknięcia projektu Graphtalk” obejmuje kwoty wynikające z zagadnienia opisanego punkcie 26.4.

Pozycja „Rezerwa na UOKIK” obejmuje kwoty wynikające głównie z zagadnień opisanych w punktach 26.2 i 26.3. Proces restrukturyzacji został opisany w punktach 27.5 i 27.6.

11.10. Inne zobowiązania

Zobowiązania - wartość bilansowa	30 września 2012	30 czerwca 2012	31 grudnia 2011	30 września 2011
Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń bezpośrednich	591 594	552 935	528 648	531 020
Zobowiązania z tytułu reasekuracji	60 770	98 681	49 450	70 584
Zobowiązania wobec instytucji kredytowych	1 705 618	193 292	758 951	582 262
Inne zobowiązania	2 491 692	2 244 351	452 902	2 778 530
Zobowiązania, razem	4 849 674	3 089 259	1 789 951	3 962 396

W zobowiązaniach wobec instytucji kredytowych dominującą pozycją są zobowiązania wynikające z transakcji warunkowego odkupu (*sell-buy-back*) na dzień 30 września 2012 roku w kwocie 1.597.506 tys. zł (na dzień 30 czerwca 2012 roku: 109.197 tys. zł, na dzień 31 grudnia 2011 roku: 758.929 tys. zł, na dzień 30 września 2011 roku: 582.187 tys. zł).

Pozostałe zobowiązania	30 września 2012	30 czerwca 2012	31 grudnia 2011	30 września 2011
Zobowiązania wobec budżetu inne niż z tytułu podatku dochodowego	19 027	19 492	18 016	16 668
Rozrachunki publiczno-prawne: ZUS, PFRON, ZFŚS i inne	26 525	45 868	23 564	26 565
Z tytułu zakupu papierów wartościowych	2 244 297	97 061	139 292	221 515
Zobowiązania wobec akcjonariuszy PZU	67 100	1 940 392	3 650	2 248 980
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	55 199	43 299	124 529	155 630
Oszacowane zobowiązania pozaubezpieczeniowe	43 914	55 389	80 551	55 097
Pozostałe	35 630	42 850	63 300	54 075
Pozostałe zobowiązania, razem	2 491 692	2 244 351	452 902	2 778 530

11.11. Rozliczenia międzyokresowe i przychody przyszłych okresów

Rozliczenia międzyokresowe i przychody przyszłych okresów	30 września 2012	30 czerwca 2012	31 grudnia 2011	30 września 2011
Rozliczenia międzyokresowe kosztów	463 662	459 137	669 048	414 822
- zarachowane koszty prowizji agencyjnej	192 225	194 018	195 912	171 339
- zarachowane koszty wynagrodzeń pracowników	91 606	73 606	121 803	79 694
- zarachowane koszty i przychody z reasekuracji	58 996	66 217	153 618	53 546
- rezerwa na urlopy	42 842	58 866	40 301	41 753
- zarachowane nagrody dla pracowników	40 581	30 013	134 836	38 203
- pozostałe	37 412	36 417	22 578	30 287
Przychody przyszłych okresów, w tym:	28 498	26 222	17 909	21 095
- odroczone prowizja reasekuracyjna	10 891	10 356	9 688	9 147
- pozostałe	17 607	15 866	8 221	11 948
Rozliczenia międzyokresowe i przychody przyszłych okresów, razem	492 160	485 359	686 957	435 917

11.12. Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto

Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto	1 lipca - 30 września 2012	1 stycznia - 30 września 2012	1 lipca - 30 września 2011	1 stycznia - 30 września 2011
Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto w ubezpieczeniach majątkowych i osobowych	2 016 351	6 616 213	2 074 207	6 414 058
W ubezpieczeniach bezpośrednich	2 009 626	6 598 375	2 066 801	6 393 689
W ubezpieczeniach pośrednich	6 725	17 838	7 406	20 369
Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto w ubezpieczeniach na życie	1 896 369	5 542 781	1 678 327	5 011 738
Składki indywidualne	763 812	2 173 897	579 000	1 770 560
Z ubezpieczeń bezpośrednich	763 812	2 173 897	579 000	1 770 560
Składki ubezpieczeń grupowych	1 132 557	3 368 884	1 099 327	3 241 178
Z ubezpieczeń bezpośrednich	1 132 557	3 368 884	1 099 327	3 241 178
Składki przypisane brutto, razem	3 912 720	12 158 994	3 752 534	11 425 796

Składki przypisane brutto w bezpośrednich ubezpieczeniach majątkowych i osobowych (wg klas rachunkowych określonych w dziale II załącznika do Ustawy o działalności ubezpieczeniowej)	1 lipca - 30 września 2012	1 stycznia - 30 września 2012	1 lipca - 30 września 2011	1 stycznia - 30 września 2011
Następstwa wypadków i choroba (grupa 1 i 2)	187 980	454 772	204 992	404 173
Komunikacyjne – odpowiedzialność cywilna (grupa 10)	742 659	2 305 926	738 826	2 197 865
Komunikacyjne pozostałe (grupa 3)	516 267	1 674 496	565 792	1 753 013
Morskie, lotnicze i transportowe (grupy 4, 5, 6, 7)	11 399	50 553	13 714	42 390
Od ognia i innych szkód majątkowych (grupy 8 i 9)	344 299	1 332 236	348 810	1 338 132
Odpowiedzialność cywilna (grupy 11,12,13)	126 734	527 413	97 805	401 874
Kredyt i gwarancje (grupy 14,15)	8 065	43 226	15 996	44 285
Świadczenie pomocy (grupa 18)	54 419	153 821	53 055	148 614
Ochrona prawna (grupa 17)	194	758	65	623
Pozostałe (grupa 16)	17 610	55 174	27 746	62 720
Składki przypisane brutto w bezpośrednich ubezpieczeniach majątkowych i osobowych (wg klas rachunkowych określonych w dziale II załącznika do Ustawy o działalności ubezpieczeniowej)	2 009 626	6 598 375	2 066 801	6 393 689

11.13. Przychody z tytułu prowizji i opłat

Przychody z tytułu prowizji i opłat	1 lipca - 30 września 2012	1 stycznia - 30 września 2012	1 lipca - 30 września 2011	1 stycznia - 30 września 2011
Ubezpieczenie emerytalne	50 371	146 679	50 436	179 413
Prowizje z tytułu opłat manipulacyjnych	9 417	27 177	9 812	61 285
Prowizje z tytułu zarządzania aktywami otwartego funduszu emerytalnego	40 954	119 502	40 624	118 079
Prowizje z tytułu wypłat transferowych	-	-	-	49
Kontrakty inwestycyjne	5 195	16 160	6 141	18 500
Przychody z tytułu opłat dotyczących kontraktów inwestycyjnych na rachunek i ryzyko klienta	5 195	16 160	6 141	18 500
Pozostałe	3 124	12 210	6 188	21 079
Przychody i opłaty od funduszy oraz towarzystw funduszy inwestycyjnych	3 124	12 210	6 188	21 079
Przychody z tytułu prowizji i opłat, razem	58 690	175 049	62 765	218 992

11.14. Przychody netto z inwestycji

Przychody netto z inwestycji	1 lipca - 30 września 2012	1 stycznia - 30 września 2012	1 lipca - 30 września 2011	1 stycznia - 30 września 2011
Przychody odsetkowe, w tym:	513 450	1 543 301	477 131	1 330 857
- aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	74 140	221 869	107 919	285 146
- aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności	301 920	924 866	280 106	887 465
- pożyczki	136 808	393 956	89 106	158 246
- środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych	582	2 610	-	-
Przychody z dywidend, w tym:	66 145	155 132	71 782	122 030
- aktywa finansowe zakwalifikowane do wyceny w wartości godziwej przez wynik finansowy w momencie pierwszego rozpoznania	-	147	64	256
- aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	56 490	119 226	52 270	79 631
- aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	9 655	35 759	19 448	42 143
Przychody z tytułu nieruchomości inwestycyjnych	6 366	18 950	7 727	20 700
Różnice kursowe, w tym:	(8 520)	(22 654)	38 046	35 552
- aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności	(5 091)	(10 454)	14 090	15 051
- pożyczki	(2 670)	(9 305)	8 705	11 958
- należności, w tym należności z tytułu kontraktów ubezpieczeniowych	(759)	(2 895)	15 251	8 543
Pozostałe, w tym:	(8 295)	(41 214)	(14 504)	(34 135)
- koszty działalności inwestycyjnej	(9 326)	(31 933)	(9 607)	(19 872)
- koszty utrzymania nieruchomości inwestycyjnych	(5 816)	(16 128)	(4 897)	(14 263)
- pozostałe	6 847	6 847	-	-
Przychody netto z inwestycji, razem	569 146	1 653 515	580 182	1 475 004

11.15. Wynik netto z realizacji i odpisy z tytułu utraty wartości inwestycji

Wynik netto z realizacji oraz odpisy z tytułu utraty wartości inwestycji	1 lipca - 30 września 2012	1 stycznia - 30 września 2012	1 lipca - 30 września 2011	1 stycznia - 30 września 2011
Wynik netto z realizacji inwestycji	253 413	457 272	30 675	31 576
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy - zakwalifikowane do tej kategorii w momencie pierwszego rozpoznania, w tym:	44 244	93 083	37 989	40 625
- instrumenty kapitałowe	760	11 654	1 595	1 417
- dłużne papiery wartościowe	43 484	81 429	36 394	39 208
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu, w tym:	13 574	119 669	(89 340)	(91 228)
- instrumenty kapitałowe	(23 725)	39 364	(118 029)	(117 501)
- dłużne papiery wartościowe	24 973	21 708	(2 052)	3 607
- instrumenty pochodne	12 326	58 597	30 741	22 666
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży, w tym:	222 872	298 966	95 015	122 050
- instrumenty kapitałowe	131 176	172 157	3 949	67 599
- dłużne papiery wartościowe	91 696	126 809	91 066	54 451
Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności, w tym:	806	1 707	542	836
- dłużne papiery wartościowe	806	1 707	542	836
Należności łącznie z należnościami z tytułu kontraktów ubezpieczeniowych	(28 146)	(56 422)	(13 531)	(40 707)
Nieruchomości inwestycyjne	63	269	-	-
Odpisy z tytułu utraty wartości	(12 410)	(90 181)	(43 216)	(111 868)
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży, w tym:	(120)	(15 561)	(11 103)	(11 428)
- instrumenty kapitałowe	(120)	(15 561)	(11 103)	(11 428)
Należności łącznie z należnościami z tytułu kontraktów ubezpieczeniowych	(12 290)	(74 620)	(32 113)	(100 440)
Wynik netto z realizacji oraz odpisy z tytułu utraty wartości inwestycji, razem	241 003	367 091	(12 541)	(80 292)

11.16. Zmiana netto wartości godziwej aktywów i zobowiązań wycenianych w wartości godziwej

Zmiana netto wartości godziwej aktywów i zobowiązań wycenianych w wartości godziwej	1 lipca - 30 września 2012	1 stycznia - 30 września 2012	1 lipca - 30 września 2011	1 stycznia - 30 września 2011
Instrumenty finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy - zakwalifikowane do tej kategorii w momencie pierwszego rozpoznania, w tym:	52 540	142 057	15 246	169 692
- instrumenty kapitałowe	(1 404)	(86)	(34 169)	(34 787)
- dłużne papiery wartościowe	53 944	142 143	49 415	204 479
Instrumenty finansowe przeznaczone do obrotu, w tym:	183 234	409 601	(621 875)	(524 333)
- instrumenty kapitałowe	124 982	235 080	(611 664)	(617 933)
- dłużne papiery wartościowe	44 076	140 735	42 272	112 876
- instrumenty pochodne	14 176	33 786	(52 483)	(19 276)
Nieruchomości inwestycyjne	(432)	(2 869)	-	-
Zmiana netto wartości godziwej aktywów i zobowiązań wycenianych w wartości godziwej	235 342	548 789	(606 629)	(354 641)

11.17. Pozostałe przychody operacyjne

Pozostałe przychody operacyjne	1 lipca - 30 września 2012	1 stycznia - 30 września 2012	1 lipca - 30 września 2011	1 stycznia - 30 września 2011
Rozwiązanie odpisów z tytułu utraty wartości aktywów niefinansowych	335	1 892	514	1 938
Prowizje reasekuracyjne i udziały w zyskach reasekuratorów	(2 451)	(15 253)	(10 270)	1 439
Przychody ze sprzedaży wyrobów, towarów i usług przez spółki nieubezpieczeniowe	78 636	200 084	80 066	207 337
Objęcie konsolidacją Grupy Armatura	-	-	-	118 916
Pozostałe	27 273	80 993	26 833	60 754
Pozostałe przychody operacyjne, razem	103 793	267 716	97 143	390 384

11.18. Odszkodowania i świadczenia ubezpieczeniowe netto

Odszkodowania i świadczenia ubezpieczeniowe	1 lipca - 30 września 2012	1 stycznia - 30 września 2012	1 lipca - 30 września 2011	1 stycznia - 30 września 2011
Odszkodowania, świadczenia oraz zmiana stanu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych w ubezpieczeniach majątkowych i osobowych	1 453 544	4 278 020	1 605 183	4 278 554
Udział reasekuratorów w odszkodowaniach, świadczeniach oraz zmianie stanu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych w ubezpieczeniach majątkowych i osobowych	(13 967)	(147 493)	(61 563)	(119 101)
Odszkodowania, świadczenia oraz zmiana stanu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych w ubezpieczeniach na życie	1 473 852	4 297 576	1 062 272	3 464 733
Udział reasekuratorów w odszkodowaniach, świadczeniach oraz zmianie stanu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych w ubezpieczeniach na życie	(39)	(78)	-	3
Odszkodowania i świadczenia, razem	2 913 390	8 428 025	2 605 892	7 624 189

11.19. Świadczenia oraz zmiana wyceny kontraktów inwestycyjnych

Świadczenia oraz zmiana wyceny kontraktów inwestycyjnych	1 lipca - 30 września 2012	1 stycznia - 30 września 2012	1 lipca - 30 września 2011	1 stycznia - 30 września 2011
Wynikające z kontraktów inwestycyjnych o gwarantowanych i ustalonych warunkach	20 069	73 590	36 291	87 511
- koszty odsetkowe wyliczone efektywną stopą procentową	20 069	73 590	36 291	87 511
Wynikające z kontraktów inwestycyjnych na rachunek i ryzyko klienta (unit-linked)	20 914	54 354	(117 670)	(131 950)
Świadczenia oraz zmiana wyceny kontraktów inwestycyjnych, razem	40 983	127 944	(81 379)	(44 439)

11.20. Koszty administracyjne, akwizycji i likwidacji szkód według rodzaju

Koszty administracyjne, akwizycji i likwidacji szkód według rodzaju	1 lipca - 30 września 2012	1 stycznia - 30 września 2012	1 lipca - 30 września 2011	1 stycznia - 30 września 2011
Zużycie materiałów i energii	18 713	59 786	17 380	57 227
Usługi obce	120 414	370 546	144 259	406 080
Podatki i opłaty	12 110	39 765	13 647	52 022
Koszty pracownicze	323 155	1 044 865	340 278	1 038 600
Amortyzacja rzeczowych aktywów trwałych	18 707	58 074	20 062	68 100
Amortyzacja wartości niematerialnych	16 082	54 470	16 078	40 433
Inne, w tym:	460 599	1 365 026	418 280	1 216 174
- prowizje z działalności bezpośredniej	321 903	1 002 091	318 756	963 917
- reklama	28 692	82 070	11 498	45 283
- zmiana stanu aktywowanych kosztów akwizycji	26 464	22 265	11 163	(14 389)
- wynagrodzenia osób obsługujących ubezpieczenia grupowe w zakładach pracy	55 936	177 922	53 102	160 894
- pozostałe	27 604	80 678	23 761	60 469
Koszty administracyjne, akwizycji i likwidacji, razem	969 780	2 992 532	969 984	2 878 636

11.21. Pozostałe koszty operacyjne

Pozostałe koszty operacyjne	1 lipca - 30 września 2012	1 stycznia - 30 września 2012	1 lipca - 30 września 2011	1 stycznia - 30 września 2011
Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny	7 088	22 310	7 124	21 478
Komenda Główna Straży Pożarnej oraz Związek Ochotniczych Straży Pożarnych	1 899	24 940	1 965	26 756
Obowiązkowe opłaty na rzecz instytucji rynku ubezpieczeniowego	11 437	34 803	13 460	40 865
Wydatki z tytułu działalności prewencyjnej	3 156	10 840	4 335	12 016
Koszty podstawowej działalności spółek nieubezpieczeniowych	80 684	209 200	54 329	152 412
Utworzenie rezerwy na koszty z tytułu reorganizacji i restrukturyzacji	-	-	4 287	4 287
Koszty restrukturyzacji zatrudnienia	-	-	17 834	17 834
Pozostałe	16 255	66 612	50 494	132 568
Pozostałe koszty operacyjne, razem	120 519	368 705	153 828	408 216

11.22. Koszty finansowe

Koszty finansowe	1 lipca - 30 września 2012	1 stycznia - 30 września 2012	1 lipca - 30 września 2011	1 stycznia - 30 września 2011
Odsetki, w tym:	15 190	28 235	29 888	36 762
- pożyczki	13 484	24 048	30 673	35 107
- kredyty bankowe	1 706	4 187	(785)	1 655
Pozostałe, w tym:	(45)	(285)	2 891	1 793
- różnice kursowe	(42)	(331)	2 675	1 570
- pozostałe	(3)	46	216	223
Koszty finansowe, razem	15 145	27 950	32 779	38 555

11.23. Inne całkowite dochody

Podatek dochodowy dotyczący składników innych całkowitych dochodów	1 lipca - 30 września 2012	1 stycznia - 30 września 2012	1 lipca - 30 września 2011	1 stycznia - 30 września 2011
Inne całkowite dochody netto	(63 778)	33 574	(115 979)	(78 224)
Podatek dochodowy	(15 090)	9 082	(28 604)	(19 961)
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	(15 090)	9 082	(28 233)	(20 934)
Reklasyfikacja nieruchomości z rzeczowych aktywów trwałych do nieruchomości inwestycyjnych	-	-	(371)	973
Inne całkowite dochody brutto	(78 868)	42 656	(144 583)	(98 185)

12. Aktywa i zobowiązania warunkowe

Aktywa i zobowiązania warunkowe	30 września 2012	30 czerwca 2012	31 grudnia 2011	30 września 2011
Aktywa warunkowe, w tym:	18 126	18 025	17 746	6 746
Otrzymane gwarancje i poręczenia	18 126	18 025	17 746	6 746
Zobowiązania warunkowe	166 652	157 343	171 030	87 997
Udzielone poręczenia i gwarancje	2 923	3 600	4 873	6 261
Roszczenia ubezpieczeniowe sporne	67 133	61 503	53 937	48 159
Inne roszczenia sporne	29 416	18 561	32 029	32 680
Pozostałe	67 180*	73 679*	80 191*	897

* w tym 36.377 tys. zł (na dzień 30 czerwca 2012 roku: 42.886 tys. zł, na dzień 31 grudnia 2011 roku: 49.264 tys. zł) z tytułu potencjalnych zobowiązań wynikających z umów kredytowych zawartych przez Grupę Armatura oraz 30.000 tys. zł (na dzień 30 czerwca 2012 roku oraz na dzień 31 grudnia 2011 roku: 30.000 tys. zł) potencjalnych zobowiązań z tytułu sprzedaży nieruchomości przez Grupę Armatura.

13. Komentarz do śródrocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego

13.1. Komentarz

Składki przypisane brutto w okresie 9 miesięcy zakończonym 30 września 2012 roku wyniosły 12.158.994 tys. zł wobec 11.425.796 tys. zł w analogicznym okresie roku poprzedniego (+6,4%).

O osiągniętym wzroście sprzedaży zadecydował przede wszystkim rozwój:

- nowego produktu NNW szpitali, ubezpieczeń OC dla klienta korporacyjnego i zmodyfikowanych produktów OC podmiotów leczniczych (wzrost sum gwarancyjnych) w segmencie ubezpieczeń korporacyjnych;
- ubezpieczeń OC komunikacyjnych w segmencie ubezpieczeń masowych;
- ubezpieczeń grupowych ochronnych (wzrost średniej składki i liczby ubezpieczonych, w tym dynamiczny wzrost nowej sprzedaży) oraz indywidualnie kontynuowanych (wysoka dynamika dosprzedaży umów dodatkowych);
- ubezpieczeń na życie i dożycie ze składką jednorazową o charakterze inwestycyjnym w kanale bancassurance w segmencie ubezpieczeń indywidualnych.

Dochody z działalności lokacyjnej (łącznie z kontraktami inwestycyjnymi tj. kontraktami, które nie zawierają znaczącego ryzyka ubezpieczeniowego) za 3 kwartały 2012 roku i 3 kwartały 2011 roku wyniosły odpowiednio 2.569.395 tys. zł i 1.040.071 tys. zł i wzrosły głównie na skutek wzrostu wyceny instrumentów kapitałowych dzięki lepszej koniunkturze na GPW (indeks WIG wzrósł w pierwszych 3 kwartałach 2012 roku o 16,3%, podczas gdy rok wcześniej spadł o 19,4%) oraz wzrostu wyceny instrumentów dłużnych w wyniku spadku rentowności obligacji (rentowność 2-letnich obligacji skarbowych spadła r/r o 46 pkt. bazowych, a 5-letnich o 110 pkt. bazowych). Ponadto, w związku z implementacją nowej strategii lokacyjnej dokonano sprzedaży akcji notowanych z portfela dostępnych do sprzedaży, dla których zmiana wyceny w poprzednich latach była odnoszona na kapitał z aktualizacji wyceny. W wyniku powyższej transakcji zrealizowano dochód (brutto) w wysokości 100.994 tys. zł.

Wzrost odszkodowań i świadczeń netto (z uwzględnieniem zmiany stanu rezerw techniczno – ubezpieczeniowych) o 803.836 tys. zł (+10,5%) w porównaniu do analogicznego okresu roku poprzedniego wynikał z:

- wyższej sprzedaży produktów indywidualnych o charakterze inwestycyjnym w kanale bancassurance (+375.123 tys. zł);
- znacząco lepszych wyników z działalności lokacyjnej w produktach inwestycyjnych, co przełożyło się na wzrost stanu rezerw (+305.179 tys. zł);
- niższego tempa konwersji umów wieloletnich na umowy roczne odnawialne w ubezpieczeniach grupowych typ P (-183.707 tys. zł);
- spadku wyniku w gwarancjach kontraktowych w segmencie klienta korporacyjnego (-117.107 tys. zł) m.in. wskutek przyrostu rezerw szkodowych w związku z serią upadłości firm z branży budowlanej.

Jednocześnie, zanotowano poprawę rentowności w ubezpieczeniach komunikacyjnych za 3 kwartały 2012 roku w porównaniu do analogicznego okresu roku ubiegłego m.in. w związku z niższą częstością szkód (wskaźnik szkodowości spadł o 7,6 p.p. do poziomu 69,5%).

Koszty akwizycji za 3 kwartały 2012 roku wzrosły o 52.149 tys. zł (+3,6%) w stosunku do analogicznego okresu roku poprzedniego. Wzrost ten był rezultatem zwiększonej sprzedaży oraz rosnącego udziału droższych kanałów dystrybucji (takich jak agenci, multiagencje i brokerzy).

Wzrost kosztów administracyjnych o 59.377 tys. zł (+6,3%) nastąpił w wyniku realizacji działań projektowych mających na celu zmianę wizerunku Grupy PZU oraz usprawnienie i zautomatyzowanie procesów usługowych, przy jednoczesnym utrzymaniu dyscypliny kosztów stałych. Ponadto, w 2012 roku dokonano odpisu na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych w wysokości 20.000 tys. zł.

Saldo pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych w okresie 9 miesięcy zakończonym 30 września 2012 roku spadło o 83.157 tys. zł w porównaniu do analogicznego okresu roku poprzedniego. Główną przyczyną zmiany było rozpoznanie jednorazowego dochodu w ubiegłym roku w wysokości +118.916 tys. zł z tytułu rozpoczęcia z dniem 1 stycznia 2011 roku konsolidacji metodą pełną Grupy Armatura w skonsolidowanych sprawozdaniach finansowych Grupy PZU.

Zysk z działalności operacyjnej w okresie 3 kwartałów 2012 roku wyniósł 3.540.844 tys. zł i był wyższy o 1.209.351 tys. zł (51,9%) w stosunku do wyniku za analogiczny okres roku poprzedniego, co wynikało głównie ze wzrostu dochodów z działalności inwestycyjnej Grupy PZU. Zysk netto wzrósł w stosunku do 3 kwartałów 2011 roku o 983.243 tys. zł (+52,9%) do wartości 2.840.258 tys. zł.

Skonsolidowane kapitały własne według MSSF na dzień 30 września 2012 roku wynosiły 13.800.615 tys. zł wobec 12.419.330 tys. zł na dzień 30 września 2011 roku. Wskaźnik rentowności kapitałów własnych (ROE¹) za okres od dnia 1 stycznia 2012 roku do dnia 30 września 2012 roku wyniósł 28,4% i był wyższy o 8,8 p.p. w stosunku do analogicznego okresu roku ubiegłego. W stosunku do skonsolidowanych kapitałów własnych wg stanu na dzień 31 grudnia 2011 roku kapitały wzrosły o 931.110 tys. zł (7,2%), zaś wskaźnik ROE¹ był wyższy o 10,1 p.p. w porównaniu do wskaźnika za okres od dnia 1 stycznia 2011 roku do dnia 31 grudnia 2011 roku.

Portfel lokat² na dzień 30 września 2012 roku i na dzień 30 września 2011 roku wyniósł odpowiednio 49.650.058 tys. zł oraz 48.818.525 tys. zł, a zwiększenie salda wynikało ze wzrostu wyceny obligacji skarbowych (spadek stóp procentowych) oraz akcji (dobra koniunktura na GPW). W odniesieniu do dnia 31 grudnia 2011 roku portfel lokat wzrósł o 2.433.920 tys. zł z poziomu 47.216.138 tys. zł.

14. Wypłacalność

Zasady wyliczania marginesu wypłacalności oraz minimalnej wysokości kapitału gwarancyjnego określa Rozporządzenie z dnia 28 listopada 2003 roku w sprawie sposobu wyliczenia wysokości marginesu wypłacalności oraz minimalnej wysokości kapitału gwarancyjnego dla działań i grup ubezpieczeń (Dz. U. Nr 211 z 2003 roku, poz. 2060, „Rozporządzenie w sprawie marginesu wypłacalności”).

¹ Wskaźnik uroczniony.

² Portfel lokat obejmuje aktywa finansowe, nieruchomości inwestycyjne oraz ujemną wycenę instrumentów pochodnych.

Szczegółowe informacje dotyczące sposobu wyliczania wypłacalności zostały przedstawione w Skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy PZU za 2011 rok.

Dane finansowe uwzględnione w wyliczeniu środków własnych oraz marginesu wypłacalności zostały ustalone w oparciu o PSR.

Poniżej przedstawiono wyliczenie środków własnych na pokrycie marginesu wypłacalności PZU.

Wyliczenie środków własnych na pokrycie marginesu wypłacalności	30 września 2012	30 czerwca 2012	31 grudnia 2011	30 września 2011
Kapitał własny PZU	12 681 670	11 628 993	11 745 410	11 409 847
Wartości niematerialne i prawne	(109 551)	(104 418)	(107 004)	(79 699)
Wartość udziałów w zakładach ubezpieczeń należących do ubezpieczeniowej grupy kapitałowej PZU	(6 551 089)	(5 943 891)	(6 063 902)	(5 728 279)
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	(323 102)	(319 381)	(363 384)	(325 186)
Wpływ innych zakładów ubezpieczeń należących do ubezpieczeniowej grupy kapitałowej PZU na wysokość środków własnych PZU:	4 517 706	3 889 861	3 980 944	3 632 464
PZU Życie SA 100,00%	4 528 261	3 893 998	3 988 423	3 624 697
Wysokość środków własnych	6 257 623	5 642 773	5 703 608	5 323 373
Margines wypłacalności	1 729 362	1 748 775	1 715 185	1 698 676
Nadwyżka środków własnych na pokrycie marginesu wypłacalności	4 528 261	3 893 998	3 988 423	3 624 697
UAB DK PZU Lietuva 99,76%	6 993	8 426	4 229	15 287
Wysokość środków własnych	41 235	42 047	34 918	44 682
Margines wypłacalności	34 225	33 601	30 679	29 358
Nadwyżka środków własnych na pokrycie marginesu wypłacalności	7 010	8 446	4 239	15 324
PrJSC PZU Ukraine 100,00%	(14 678)	(14 620)	(14 206)	(12 352)
Wysokość środków własnych	6 002	7 129	6 715	6 568
Margines wypłacalności	20 680	21 750	20 921	18 920
Nadwyżka/niedobór środków własnych na pokrycie marginesu wypłacalności	(14 678)	(14 620)	(14 206)	(12 352)
Pozostałe zakłady ubezpieczeń	(2 870)	2 057	2 498	4 832
Wysokość środków własnych PZU	10 215 634	9 151 164	9 192 064	8 909 147
Margines wypłacalności PZU	1 337 542	1 348 012	1 338 798	1 337 542
Kapitał gwarancyjny PZU	445 847	449 337	446 266	445 847
Nadwyżka środków własnych na pokrycie marginesu wypłacalności	8 878 092	7 803 152	7 853 266	7 571 605
Nadwyżka środków własnych na pokrycie kapitału gwarancyjnego	9 769 787	8 701 827	8 745 798	8 463 300

15. Sprawozdawczość dotycząca segmentów

15.1. Segmenty sprawozdawcze

15.1.1. Kryterium podstawowe podziału

MSSF 8 określa, w jaki sposób jednostki powinny prezentować informacje o segmentach działalności w rocznych i w śródrocznych sprawozdaniach finansowych. Segmenty operacyjne to części składowe jednostki, dla których dostępne są odrębne informacje finansowe, podlegające regularnej ocenie przez główny organ odpowiedzialny za podejmowanie decyzji operacyjnych („GOOZPDO”, w praktyce jest to Zarząd PZU), związanej z alokacją zasobów i oceną wyników działalności.

Podstawowy wzór segmentacji Grupy PZU oparty jest na kryterium jednostek podlegających konsolidacji, z zastrzeżeniem, że w odniesieniu do wiodących spółek Grupy PZU (PZU i PZU Życie) wyodrębnia się dodatkowo segmenty oparte na kryteriach grup klientów, linii produktowych oraz charakteru działalności.

W przypadku PZU wyodrębniono następujące segmenty:

- ubezpieczenia korporacyjne (ubezpieczenia osobowe i majątkowe);

- ubezpieczenia masowe (ubezpieczenia osobowe i majątkowe);
- inwestycje – obejmujące działalność lokacyjną w zakresie środków własnych.

W przypadku PZU Życie wyodrębniono następujące segmenty:

- ubezpieczenia grupowe i indywidualnie kontynuowane (ubezpieczenia na życie);
- ubezpieczenia indywidualne (ubezpieczenia na życie);
- inwestycje - obejmujące działalność lokacyjną w zakresie środków własnych;
- kontrakty inwestycyjne – opisane szerzej w dalszej części tego rozdziału.

Ze względu na swą odrębność, funkcjonowanie w odrębnych środowiskach regulacyjnych, stosowany w Grupie PZU system wewnętrznej sprawozdawczości finansowej, zgodnie ze wzorem segmentacji Grupy PZU opartym na kryterium jednostek podlegających konsolidacji oraz przydatność użytkownikom sprawozdań finansowych wyodrębniono dodatkowo następujące segmenty:

- ubezpieczenia emerytalne;
- Ukraina (ubezpieczenia osobowe i majątkowe);
- Litwa (ubezpieczenia osobowe i majątkowe).

W przypadku zaistnienia przesłanek jakościowych lub ilościowych, opisanych w MSSF 8 pkt 12-19, segmenty operacyjne mogą podlegać łączeniu w segmenty sprawozdawcze. W niniejszym sprawozdaniu finansowym nie dokonano łączenia wyodrębnionych segmentów operacyjnych w segmenty sprawozdawcze, za wyjątkiem segmentu inwestycje, obejmującego działalność lokacyjną w zakresie środków własnych spółek Grupy PZU.

15.1.2. Informacje dotyczące obszarów geograficznych

Grupa PZU stosuje uzupełniający podział według kryterium geograficznego, na podstawie którego wyodrębniono następujące segmenty:

- Polska;
- Litwa;
- Ukraina.

15.2. Rozliczenia pomiędzy segmentami

Transakcje gospodarcze zawierane zarówno pomiędzy segmentami operacyjnymi, jak i geograficznymi zawierane są na warunkach rynkowych.

Wynik netto z inwestycji (różnica pomiędzy zrealizowanymi i niezrealizowanymi przychodami oraz kosztami) wykazywany w ubezpieczeniach korporacyjnych (ubezpieczenia osobowe i majątkowe), ubezpieczeniach masowych (ubezpieczenia osobowe i majątkowe), ubezpieczeniach grupowych i indywidualnie kontynuowanych (ubezpieczenia na życie), ubezpieczeniach indywidualnych (ubezpieczenia na życie) określany jest na podstawie cen transferowych opartych na stopach procentowych z krzywych rentowności skarbowych papierów wartościowych (stopa wolna od ryzyka), z uwzględnieniem faktu, że w przypadku produktów ubezpieczeniowych typu unit – linked, z gwarantowaną stopą oraz strukturyzowanych wykazuje się wprost wynik netto z lokat stanowiących pokrycie odpowiadających im rezerw techniczno-ubezpieczeniowych.

15.3. Miara zysku segmentu

Podstawową miarą zysku segmentu w Grupie PZU jest:

- w przypadku spółek ubezpieczeniowych - wynik na ubezpieczeniach według lokalnych standardów rachunkowości obowiązujących w kraju siedziby spółki, będący wynikiem finansowym przed podatkiem oraz pozostałymi przychodami i kosztami operacyjnymi (w tym kosztami finansowania), uwzględniający jednak wynik netto z inwestycji przypisywany lokatom dającym 100% pokrycie rezerw techniczno – ubezpieczeniowych. Wynik na ubezpieczeniach jest miarą zbliżoną do zdefiniowanego w PSR wyniku technicznego ubezpieczeń z tym, że zarówno w ubezpieczeniach majątkowych i osobowych jak też ubezpieczeniach na życie zawiera wynik netto z inwestycji opisany w zdaniu poprzednim;

- w przypadku spółek innych niż ubezpieczeniowe – wynik z działalności operacyjnej według lokalnych standardów rachunkowości w kraju siedziby spółki lub według MSSF, będący wynikiem finansowym przed podatkiem i kosztami finansowania.

15.4. Charakterystyka segmentów

Poniżej przedstawiono charakterystykę wszystkich wyodrębnionych segmentów sprawozdawczych Grupy PZU z przedstawieniem standardów rachunkowości, według których przedstawiono ich dane finansowe:

- ubezpieczenia korporacyjne (ubezpieczenia osobowe i majątkowe) – raportujący wg PSR - obejmujący szeroki zakres produktów ubezpieczeń majątkowych, odpowiedzialności cywilnej i komunikacyjnych, dostosowanych do potrzeb klienta i z indywidualną wyceną ryzyka, oferowanych przez PZU dużym podmiotom gospodarczym;
- ubezpieczenia masowe (ubezpieczenia osobowe i majątkowe) - raportujący wg PSR - obejmujący szeroki zakres produktów ubezpieczeń majątkowych, wypadkowych, odpowiedzialności cywilnej i komunikacyjnych, oferowanych przez PZU klientom indywidualnym oraz podmiotom z sektora małych i średnich przedsiębiorstw;
- ubezpieczenia grupowe i indywidualnie kontynuowane (ubezpieczenia na życie) - raportujący wg PSR - obejmujący ubezpieczenia grupowe, skierowane przez PZU Życie do grup pracowników oraz innych grup formalnych (np. związki zawodowe), w ramach których do umowy ubezpieczenia przystępują osoby pozostające w stosunku prawnym z ubezpieczającym (np. pracodawca, związek zawodowy) oraz ubezpieczenia indywidualnie kontynuowane, gdzie ubezpieczający nabył prawo do indywidualnej kontynuacji w fazie grupowej. Oferta PZU Życie obejmuje szeroki zakres ubezpieczeń ochronnych, inwestycyjnych (nie będących kontraktami inwestycyjnymi) i zdrowotnych;
- ubezpieczenia indywidualne (ubezpieczenia na życie) - raportujący wg PSR - obejmujący ubezpieczenia oferowane przez PZU Życie klientom indywidualnym, w ramach których umowa ubezpieczenia dotyczy konkretnego ubezpieczonego a ubezpieczony podlega indywidualnej ocenie ryzyka. Oferta PZU Życie obejmuje szeroki zakres ubezpieczeń ochronnych, inwestycyjnych (nie będących kontraktami inwestycyjnymi) i zdrowotnych;
- inwestycje - raportujący wg PSR - obejmujący działalność lokacyjną w zakresie środków własnych Grupy PZU rozumianych jako nadwyżka lokat nad rezerwami techniczno- ubezpieczeniowymi w wiodących spółkach ubezpieczeniowych Grupy PZU (PZU i PZU Życie, przy czym ta nadwyżka jest rozbieżna z pojęciem lokat środków własnych zakładów ubezpieczeń zdefiniowanych w PSR) oraz innych wolnych środków finansowych w Grupie PZU;
- ubezpieczenia emerytalne - raportujący wg PSR - obejmujący spółkę PZU PTE;
- Ukraina (ubezpieczenia osobowe i majątkowe) - raportujący wg standardów ukraińskich – obejmujący spółkę PZU Ukraine;
- Litwa (ubezpieczenia osobowe i majątkowe) - raportujący wg standardów litewskich - obejmujący spółkę PZU Lietuva;
- kontrakty inwestycyjne – raportujący wg PSR - obejmujący produkty PZU Życie nie transferujące istotnego ryzyka ubezpieczeniowego w rozumieniu MSSF 4 i nie spełniające definicji kontraktu ubezpieczeniowego (tj. niektóre produkty z gwarantowaną stopą zwrotu oraz niektóre produkty w formie ubezpieczeniowego funduszu kapitałowego – unit-linked). Produkty te według MSSF, zgodnie z wymogami MSR 39, rozpoznawane są metodą depozytową i wyceniane w zależności od konstrukcji danego produktu - według zamortyzowanego kosztu lub w wartości godziwej. W obu przypadkach według MSSF nie jest rozpoznawany przypis składki z tytułu tych produktów. Według PSR wszystkie powyższe produkty wykazywane są jako produkty ubezpieczeniowe, a przypis składki jest rozpoznawany;
- pozostałe - raportujący łącznie wg MSSF lub PSR (MSSF 8 nie wymaga prezentacji wyników segmentów zakwalifikowanych do kategorii „pozostałe” wg spójnych zasad rachunkowości) – obejmuje pozostałe jednostki objęte konsolidacją, niezakwalifikowane do żadnego innego segmentu powyżej, których przychody pochodzą w przeważającej mierze z działalności produkcyjnej armatury, grzejników i odlewów oraz z działalności usługowej.

15.5. Zastosowane zasady rachunkowości według PSR

15.5.1. PZU

PSR oraz różnice pomiędzy PSR i MSSF w zakresie dotyczącym jednostkowej sprawozdawczości finansowej PZU zostały szczegółowo przedstawione w rocznym jednostkowym sprawozdaniu finansowym Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Spółki Akcyjnej za 2011 rok, sporządzonym zgodnie z PSR, podpisanym przez Zarząd PZU w dniu 14 marca 2012 roku i na temat którego biegły rewident wydał tego samego dnia opinię bez zastrzeżeń („Jednostkowe sprawozdanie finansowe PZU za 2011 rok”).

Jednostkowe sprawozdanie finansowe PZU za 2011 rok dostępne jest na stronie internetowej PZU pod adresem www.pzu.pl w zakładce „Grupa PZU / Relacje inwestorskie / Raporty okresowe i bieżące / Raporty okresowe”.

15.5.2. PZU Życie

Zasady rachunkowości według PSR dotyczące PZU Życie są zbieżne z PSR dotyczącymi PZU (pomijając rachunkowość kontraktów ubezpieczeniowych i kontraktów inwestycyjnych).

Zasady dotyczące rachunkowości kontraktów ubezpieczeniowych i kontraktów inwestycyjnych PZU Życie według MSSF zostały przedstawione w Skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy PZU za 2011 rok.

Podstawowe różnice pomiędzy PSR i MSSF w odniesieniu do rachunkowości kontraktów ubezpieczeniowych i kontraktów inwestycyjnych PZU Życie obejmują:

- klasyfikację kontraktów ubezpieczeniowych zgodnie z wytycznymi zawartymi w MSSF 4 dotyczącymi klasyfikacji produktów jako kontrakty ubezpieczeniowe podlegających MSSF 4 bądź kontrakty inwestycyjne wyceniane zgodnie z MSR 39. Według MSSF 4 umowa spełnia definicję kontraktu ubezpieczeniowego jedynie wtedy, gdy zdarzenie objęte ubezpieczeniem może spowodować konieczność wypłacenia przez ubezpieczyciela znacznych świadczeń dodatkowych w każdym scenariuszu, wyłączając scenariusze, którym brakuje treści ekonomicznej (tzn. nie wywierają dostrzegalnego wpływu na ekonomikę transakcji), a więc gdy umowa przenosi znaczące ryzyko ubezpieczeniowe. Ocena, czy dana umowa przenosi znaczące ryzyko finansowe wymaga analizy przepływów pieniężnych związanych z danym produktem w różnych scenariuszach oraz oszacowania prawdopodobieństwa ich wystąpienia.
- wysokość stopy technicznej stosowanej do wyliczenia rezerw techniczno-ubezpieczeniowych. Zgodnie z MSSF 4, jeżeli ubezpieczyciel wycenia swoje umowy ubezpieczeniowe z zastosowaniem dostatecznej ostrożności, to nie powinien w kolejnych okresach sprawozdawczych wprowadzać dodatkowych elementów zwiększających jej poziom. W sprawozdawczości finansowej według PSR dokonywane są obniżki stóp technicznych dla niektórych typów ubezpieczeń, co wynika z maksymalnych poziomów stóp technicznych ogłaszanych przez Komisję Nadzoru Finansowego, skutkujące podwyższeniem poziomu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych według PSR w porównaniu do analogicznych rezerw według MSSF.

Wpływ ww. różnic pomiędzy PSR i MSSF został przedstawiony w nocie segmentowej w osobnych kolumnach.

15.6. Konstrukcja noty segmentowej i uzgodnienia w niej zawarte

Z uwagi na oparcie miar zysku segmentów na lokalnych standardach rachunkowości obowiązujących w kraju siedziby spółki Grupy PZU, dane finansowe segmentów wykazywane są kilku różnym standardach rachunkowości, ponadto z uwagi na znacząco odmienny układ raportów zarządczych przedkładanych GOOZPDO w porównaniu do formatu sprawozdań finansowych według MSSF koniecznym było zastosowanie dwóch układów sprawozdawczych: układu raportów zarządczych przedkładanych GOOZPDO (strona lewa noty) i formatu sprawozdań finansowych według MSSF (strona prawa noty).

W konsekwencji zawarte w nocie uzgodnienie sumy przychodów oraz sumy zysków lub strat segmentów sprawozdawczych z analogicznymi wartościami skonsolidowanymi, wymagane zgodnie z MSSF 8 pkt 28, jest złożone i składa się z następujących etapów opisanych w kolejności umieszczenia kolumn uzgodnieniowych w nocie segmentowej:

- przejście z układu raportów zarządczych przedkładanych GOOZPDO na format sprawozdań finansowych według MSSF (kolumna „różnice prezentacyjne”), dokonujące szeregu zmian prezentacyjnych, w tym

przeniesienia pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych do pozycji według MSSF umieszczonych w ramach miary „zysk (strata) z działalności operacyjnej”;

- uzgodnienie różnic pomiędzy standardami rachunkowości w których prezentowane są dane finansowe segmentów a MSSF oraz osobna prezentacja najistotniejszych z nich;
- naniesienie korekt konsolidacyjnych (z uwagi, że jest to ostatni etap uzgodnień – korekty zaprezentowano już w układzie danych finansowych według MSSF).

15.7. Uproszczenia w nocie segmentowej

W nocie segmentowej zastosowano pewne uproszczenia w porównaniu do wymogów MSSF 8. Poniżej przedstawiono ich uzasadnienie:

- odstępianie od prezentacji danych o alokacji wszystkich aktywów i zobowiązań do poszczególnych segmentów – wynikające z niesporządzania i nieprezentowania GOOZPDO takich zestawień. Główną informacją dostarczaną GOOZPDO są dane o wynikach danych segmentów i na tej podstawie podejmowane są decyzje zarządcze, w tym o alokacji zasobów. Analiza dotycząca alokowanych do segmentów aktywów i zobowiązań ograniczona jest do monitoringu spełniania wymogu regulacyjnego według PSR tj. posiadania aktywów na pokrycie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych w wysokości przekraczającej poziom tych rezerw (analiza w podziale na poszczególne spółki ubezpieczeniowe, a nie grupy produktów);
- prezentacja wyniku netto z inwestycji jedną kwotą jako różnicy pomiędzy zrealizowanymi i niezrealizowanymi przychodami oraz kosztami z inwestycji – wynikająca z wewnętrznej oceny wyników segmentów w oparciu o taką łączną miarę wyników inwestycyjnych;
- niealokowanie do segmentu „inwestycje” przychodów i kosztów innych niż dotyczących zrealizowanych i niezrealizowanych przychodów i kosztów z inwestycji – wynikająca ze sposobu analizy danych tego segmentu oraz niepraktyczność takiej alokacji;
- prezentacja pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych oraz kosztów finansowych w odniesieniu do spółek PZU i PZU Życie łącznie dla segmentów operacyjnych w nich wyodrębnionych (w konsekwencji także nieprzypisanie żadnych kwot w tym zakresie do segmentu kontrakty inwestycyjne) – wynikająca z przyjętych miar zysku segmentów operacyjnych oraz niepraktyczność takiej alokacji;
- prezentacja obciążenia podatkiem dochodowym jedną kwotą na poziomie danych skonsolidowanych - wynikająca z przyjętych miar zysku segmentów operacyjnych oraz niepraktyczność przeprowadzania alokacji w tym zakresie.

Śródroczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej PZU Spółki Akcyjnej za III kwartał 2012 roku

Rachunek zysków i strat za okres od dnia 1 stycznia 2012 roku do dnia 30 września 2012 roku	Ubezpieczenia																		Wartość skonsolidowana	Rachunek zysków i strat za okres od dnia 1 stycznia 2012 roku do dnia 30 września 2012 roku
	Ubezpieczenia korporacyjne (ub. maj i os.)	Ubezpieczenia masowe (ub. maj i os.)	Ubezpieczenia grupowe i indy- widualnie konty- nuowane (ub. na życie)	Ubezpieczenia indywidualne (ub. na życie)	Inwestycje	Ubezpieczenia emerytalne	Ukraina (ub. maj i os.)	Litwa (ub. maj i os.)	Kontrakty inwestycyjne	Pozostała działalność	Różnice prezentacyjne	Nieruchomości i instrumenty finansowe	Kontrakty inwestycyjne	Stopa techniczna w ubezpieczeniach na życie	Fundusz prewencyjny i odpisy na ZFSS	Korekty konsolidacyjne	MSSF	MSSF		
	PSR	PSR	PSR	PSR	PSR	PSR	UA GAAP	LT GAAP	PSR	PSR	PSR	PSR - MSSF	PSR - MSSF	PSR - MSSF	PSR - MSSF	MSSF	MSSF			
Składki przypisane brutto na zewnątrz	1 403 133	4 969 569	4 771 030	771 751	-	-	99 592	143 919	1 660 532	-	-	-	(1 660 532)	-	-	-	-	12 158 994	Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto na zewnątrz	
Składki przypisane brutto między segmentami	1 523	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(1 523)	-	-	Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto między segmentami	
Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto	1 404 656	4 969 569	4 771 030	771 751	-	-	99 592	143 919	1 660 532	-	-	-	(1 660 532)	-	-	(1 523)	-	12 158 994		
Udział reasekuratorów w składce przypisanej brutto	(71 154)	(5 234)	(1 760)	(62)	-	-	(18 669)	(7 564)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1 463	Udział reasekuratorów w składce ubezpieczeniowej przypisanej brutto	
Składki ubezpieczeniowe przypisane netto	1 333 502	4 964 335	4 769 270	771 689	-	-	80 923	136 355	1 660 532	-	-	-	(1 660 532)	-	-	(60)	-	12 056 014	Składki ubezpieczeniowe przypisane netto	
Zmiany stanu rezerw składek oraz na ryzyko niewygasłe brutto	27 941	(70 243)	(207)	5 413	-	-	2 961	(8 882)	(764)	-	(62 819)	-	764	-	-	(817)	(106 653)	-	Zmiana stanu rezerwy składki ubezpieczeniowej netto	
Udział reasekuratora w zmianie stanu rezerw składek oraz na ryzyko niewygasłe brutto	(35 080)	(26 936)	169	17	-	-	(287)	(702)	-	-	62 819	-	-	-	-	-	-	-		
Składki zarobione netto	1 326 363	4 867 156	4 769 232	777 119	-	-	83 597	126 771	1 659 768	-	-	-	(1 659 768)	-	-	(877)	-	11 949 361	Składki zarobione netto	
Dochody z lokat, w tym:	92 309	395 837	691 104	237 915	2 300 287	9 351	14 821	7 398	140 862	850	146 679	-	28 370	-	-	-	-	175 049	Przychody z tytułu prowizji i opłat	
Wynik netto z inwestycji (operacje na zewnątrz)	92 309	395 837	691 104	237 915	1 065 344	9 351	14 821	7 398	140 862	850	(3 890 734)	-	-	-	-	-	-	-		
Wynik netto z inwestycji (operacje między segmentami)	-	-	-	-	1 234 943	-	-	-	-	-	(2 655 791)	-	-	-	-	-	-	-	-	
											1 648 760	-	-	-	-	4 755	-	1 653 515	Przychody netto z inwestycji (operacje na zewnątrz)	
											1 234 943	-	-	-	-	(1 234 943)	-	-	Przychody netto z inwestycji (operacje między segmentami)	
											242 129	96 530	-	-	-	28 432	-	367 091	Wynik netto z realizacji i odpisy z tytułu utraty wartości inwestycji	
											639 000	(60 917)	-	-	-	(29 294)	-	548 789	Zmiana netto wartości godziwej aktywów i zobowiązań wycenianych do wartości godziwej	
Pozostałe przychody techniczne na udziale własnym	9 896	42 908	1 280	9 153	-	-	-	-	12 210	-	(75 447)	-	-	-	-	-	-	-		
Przychody z działalności podstawowej jednostek nieubezpieczeniowych	-	-	-	-	-	146 679	-	-	-	273 927	(420 606)	-	-	-	-	-	-	-		
Pozostałe przychody operacyjne (nie dotyczy jednostek ubezpieczeniowych)	-	-	-	-	-	404	-	-	-	10 363	350 797	1 394	(12 210)	-	-	(83 032)	-	267 716	Pozostałe przychody operacyjne	
Odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto	(727 339)	(2 730 512)	(3 124 861)	(428 783)	-	-	(40 477)	(78 352)	(2 612 154)	-	(592 186)	(379)	1 771 552	(11 676)	-	(429)	(8 575 596)	-	Odszkodowania, świadczenia oraz zmiana stanu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych	
Zmiany stanu rezerw na niewypłacone odszkodowania i świadczenia brutto	(319 739)	(386 232)	13 351	21 070	-	-	(1 208)	(3 300)	1 629	-	674 429	-	-	-	-	-	-	-		
Udział reasekuratorów w odszkodowaniach i świadczeniach wypłaconych	41 905	58 889	78	-	-	-	2 326	2 129	-	-	43 453	-	-	-	-	(1 209)	-	147 571	Udział reasekuratorów w odszkodowaniach, świadczeniach oraz zmianie stanu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych	
Udział reasekuratora w zmianie stanu rezerw	75 418	(38 964)	-	-	-	-	(848)	(2 921)	-	-	(32 685)	-	-	-	-	-	-	-		
Odszkodowania i świadczenia ubezpieczeniowe netto	(929 755)	(3 096 819)	(3 111 432)	(407 713)	-	-	(40 207)	(82 444)	(2 610 525)	-	93 011	(379)	1 771 552	(11 676)	-	(1 638)	-	(8 428 025)	Odszkodowania i świadczenia ubezpieczeniowe netto	
Zmiany stanu innych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych na udziale własnym, rezerwy ubezpieczeń na życie, jeżeli ryzyko lokaty ponosi ubezpieczający, rezerw na wyrównanie szkodowości (ryzyka)	-	-	(371 442)	(387 326)	-	-	-	-	838 974	-	(80 206)	-	-	-	-	-	-	-		
											-	-	(127 944)	-	-	-	-	(127 944)	Świadczenia oraz zmiana wyceny kontraktów inwestycyjnych	
Premie i rabaty dla ubezpieczonych na udziale własnym, łącznie ze zmianą stanu rezerw	2 978	97	(1 037)	-	-	-	-	-	-	-	(2 038)	-	-	-	-	-	-	-		
Pozostałe koszty techniczne na udziale własnym	(30 594)	(216 040)	(46 445)	(2 879)	-	-	-	-	(3 721)	-	299 679	-	-	-	-	-	-	-		
Koszty akwizycji	(253 349)	(845 069)	(240 127)	(64 579)	-	(15 760)	(27 488)	(36 279)	(19 208)	-	-	6	-	-	5 198	(1 496 655)	-	-	Koszty akwizycyjne	
Koszty administracyjne	(70 993)	(376 021)	(414 672)	(38 156)	-	(48 408)	(20 101)	(13 470)	(10 341)	-	-	3 181	-	(20 000)	9 633	(999 348)	-	-	Koszty administracyjne	
Prowizje reasekuracyjne i udziały w zyskach	(7 837)	(8 227)	15	-	-	-	-	-	-	-	16 049	-	-	-	-	-	-	-		
Koszty działalności podstawowej jednostek nieubezpieczeniowych	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(272 034)	272 034	-	-	-	-	-	-	-		
Pozostałe koszty operacyjne (nie dotyczy jednostek ubezpieczeniowych)	-	-	-	-	-	(301)	-	-	-	(803)	(459 967)	634	-	24 975	66 757	(368 705)	-	-	Pozostałe koszty operacyjne	
Wynik na ubezpieczeniach / Zysk (strata) z działalności operacyjnej	139 018	763 822	1 276 476	123 534	2 300 287	91 965	10 622	1 976	8 019	12 303	14 083	40 449	-	(11 676)	4 975	(1 235 009)	3 540 844	Zysk (strata) z działalności operacyjnej		
Pozostałe przychody operacyjne	34 165	-	13 235	-	-	-	489	1 911	-	-	(49 800)	-	-	-	-	-	-	-		
Pozostałe koszty operacyjne	(40 163)	-	(15 735)	-	-	-	(1 343)	(2 523)	-	-	59 764	-	-	-	-	-	-	-		
Koszty finansowe	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(3 902)	(24 048)	-	-	-	-	-	-	(27 950)	Koszty finansowe	
																		3 512 894	Zysk (strata) brutto	
																		(672 636)	Podatek dochodowy	
																		2 840 258	Zysk (strata) netto	

Śródroczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej PZU Spółki Akcyjnej za III kwartał 2012 roku

Rachunek zysków i strat za okres od dnia 1 lipca 2011 roku do dnia 30 września 2011 roku	Ubezpieczenia																Wartość skonsolidowana	Rachunek zysków i strat za okres od dnia 1 lipca 2011 roku do dnia 30 września 2011 roku
	Ubezpieczenia korporacyjne (ub. maj i os.)	Ubezpieczenia masowe (ub. maj i os.)	Ubezpieczenia grupowe i indy- widualnie konty- nuowane (ub. na życie)	Ubezpieczenia indywidualne (ub. na życie)	Investycje	Ubezpieczenia emerytalne	Ukraina (ub. maj i os.)	Litwa (ub. maj i os.)	Kontrakty inwestycyjne	Pozostała działalność	Różnice prezentacyjne	Nieruchomości i instrumenty kapitałowe	Kontrakty inwestycyjne	Stopa techniczna w ubezpieczeniach na życie	Fundusz prewencyjny	Korekty konsolidacyjne		
	PSR	PSR	PSR	PSR	PSR	PSR	UA GAAP	LT GAAP	PSR	PSR	PSR	PSR - MSSF	PSR - MSSF	PSR - MSSF	MSSF	MSSF		
Składki przypisane brutto na zewnątrz	441 514	1 561 426	1 555 764	122 563	-	-	32 546	38 721	971 232	-	-	-	(971 232)	-	-	3 752 534	Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto na zewnątrz	
Składki przypisane brutto między segmentami	751	91	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(842)	-	Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto między segmentami	
Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto	442 265	1 561 517	1 555 764	122 563	-	-	32 546	38 721	971 232	-	-	-	(971 232)	-	(842)	3 752 534		
Udział reasekuratorów w składce przypisanej brutto	(13 363)	(44)	(124)	-	-	-	(5 424)	(879)	-	-	-	-	-	-	334	(19 500)	Udział reasekuratorów w składce ubezpieczeniowej przypisanej brutto	
Składki ubezpieczeniowe przypisane netto	428 902	1 561 473	1 555 640	122 563	-	-	27 122	37 842	971 232	-	-	-	(971 232)	-	(508)	3 733 034	Składki ubezpieczeniowe przypisane netto	
Zmiany stanu rezerw składek oraz na ryzyko niewygasłe brutto	24 399	42 400	696	2 652	-	-	(2 969)	(445)	-	-	(15 768)	514	-	-	277	51 756	Zmiana stanu rezerwy składki ubezpieczeniowej netto	
Udział reasekuratora w zmianie stanu rezerw składek oraz na ryzyko niewygasłe brutto	(8 134)	(7 445)	(156)	(33)	-	-	-	-	-	-	15 768	-	-	-	-	-		
Składki zarobione netto	445 167	1 596 428	1 556 180	125 182	-	-	24 153	37 397	971 232	-	-	514	(971 232)	-	(231)	3 784 790	Składki zarobione netto	
Dochody z lokat, w tym:	59 919	164 799	87 056	9 205	(232 800)	2 880	2 454	(544)	(81 948)	220	50 436	-	12 329	-	-	62 765	Przychody z tytułu prowizji i opłat	
Wynik netto z inwestycji (operacje na zewnątrz)	59 919	164 799	87 056	9 205	(233 250)	2 880	2 454	(544)	(81 948)	220	(11 241)	-	-	-	-	(10 791)		
Wynik netto z inwestycji (operacje między segmentami)	-	-	-	-	450	-	-	-	-	-	(450)	-	-	-	-	(450)		
											578 837	-	-	-	1 345	580 182	Przychody netto z inwestycji (operacje na zewnątrz)	
											450	-	-	-	(450)	-	Przychody netto z inwestycji (operacje między segmentami)	
											(5 435)	720	-	-	(7 826)	(12 541)	Wynik netto z realizacji i odpisy z tytułu utraty wartości inwestycji	
											(580 215)	(19 957)	-	-	(6 457)	(606 629)	Zmiana netto wartości godziwej aktywów i zobowiązań wycenianych do wartości godziwej	
Pozostałe przychody techniczne na udziale własnym	560	20 087	233	2 723	-	-	-	-	6 189	-	(29 792)	-	-	-	-	-		
Przychody z działalności podstawowej jednostek nieubezpieczeniowych	-	-	-	-	-	-	-	-	50 436	-	(149 709)	-	-	-	-	-		
Pozostałe przychody operacyjne (nie dotyczy jednostek ubezpieczeniowych)	-	-	-	-	-	-	538	-	-	-	856	126 032	(309)	(6 188)	-	(23 786)	97 143	Pozostałe przychody operacyjne
Odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto	(276 981)	(962 473)	(1 010 022)	(195 100)	-	-	(9 341)	(27 125)	(1 413 038)	-	341 384	1	883 712	(85)	-	1 613	(2 667 455)	Odszkodowania, świadczenia oraz zmiana stanu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych
Zmiany stanu rezerw na niewypłacone odszkodowania i świadczenia brutto	(107 746)	(219 856)	4 320	2 228	-	-	-	-	215	-	320 839	-	-	-	-	-	-	
Udział reasekuratorów w odszkodowaniach i świadczeniach wypłaconych	17 329	77 163	-	-	-	-	(678)	3 870	-	-	(35 480)	(111)	-	-	-	(530)	61 563	Udział reasekuratorów w odszkodowaniach, świadczeniach oraz zmianie stanu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych
Udział reasekuratora w zmianie stanu rezerw	14 510	(46 131)	-	-	-	-	-	-	-	-	31 621	-	-	-	-	-	-	
Odszkodowania i świadczenia ubezpieczeniowe netto	(352 888)	(1 151 297)	(1 005 702)	(192 872)	-	-	(10 019)	(23 255)	(1 412 823)	-	658 364	(110)	883 712	(85)	-	1 083	(2 605 892)	Odszkodowania i świadczenia ubezpieczeniowe netto
Zmiany stanu innych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych na udziale własnym, rezerwy ubezpieczeń na życie, jeżeli ryzyko lokaty ponosi ubezpieczający, rezerw na wyrównanie szkodości (ryzyka)	-	-	3 999	130 528	-	-	-	-	529 110	-	(663 637)	-	-	-	-	-	81 379	Świadczenia oraz zmiana wyceny kontraktów inwestycyjnych
Premie i rabaty dla ubezpieczonych na udziale własnym, łącznie ze zmianą stanu rezerw	(707)	(19)	(686)	-	-	-	-	-	-	-	1 412	-	-	-	-	-	81 379	
Pozostałe koszty techniczne na udziale własnym	(5 798)	(60 911)	(7 570)	(137)	-	-	-	-	(1 793)	-	76 209	-	-	-	-	-	-	
Koszty akwizycji	(80 812)	(289 637)	(68 746)	(12 483)	-	(16 925)	(9 119)	(9 976)	(9 179)	-	-	3	-	-	5 409	(491 465)	Koszty akwizycji	
Koszty administracyjne	(22 412)	(110 189)	(132 636)	(11 170)	-	(14 618)	(5 787)	(3 511)	(3 040)	-	(8 282)	1 280	-	-	3 590	(306 775)	Koszty administracyjne	
Prowizje reasekuracyjne i udziały w zyskach	(83)	(10 465)	-	-	-	-	-	-	-	-	10 548	-	-	-	-	-	-	
Koszty działalności podstawowej jednostek nieubezpieczeniowych	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(95 739)	95 739	-	-	-	-	-	
Pozostałe koszty operacyjne (nie dotyczy jednostek ubezpieczeniowych)	-	-	-	-	-	(26)	-	-	-	(1 325)	(168 070)	(423)	-	(8 637)	24 653	(153 828)	Pozostałe koszty operacyjne	
Wynik na ubezpieczeniach / Zysk (strata) z działalności operacyjnej	42 946	158 796	432 128	50 976	(232 800)	22 285	1 682	111	(2 252)	3 285	(18 354)	(18 282)	-	(85)	(8 637)	(2 670)	429 129	Zysk (strata) z działalności operacyjnej
Pozostałe przychody operacyjne	16 706	-	10 127	-	-	-	219	600	-	-	(27 652)	-	-	-	-	-	-	
Pozostałe koszty operacyjne	(47 471)	-	(28 308)	-	-	-	398	(1 294)	-	-	76 675	-	-	-	-	-	-	
Koszty finansowe	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(2 106)	(30 673)	-	-	-	-	-	(32 779)	Koszty finansowe
																	396 350	Zysk (strata) brutto
																	(91 739)	Podatek dochodowy
																	304 611	Zysk (strata) netto

1 stycznia – 30 września 2012 roku i na dzień 30 września 2012	Polska	Litwa	Ukraina	Niealokowa- ne (wyłączenia konsolida- cyjne i inne)	Wartość skonsolido- wana
Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto na zewnątrz	11 915 483	143 919	99 592	-	12 158 994
Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto między segmentami	179	-	-	(179)	-
Przychody z tytułu prowizji i opłat	175 049	-	-	-	175 049
Przychody netto z inwestycji	1 638 746	4 748	10 021	-	1 653 515
Wynik netto z realizacji i odpisy z tytułu utraty wartości inwestycji	365 820	609	662	-	367 091
Zmiana netto wartości godziwej aktywów i zobowiązań wycenianych w wartości godziwej	546 754	2 041	(6)	-	548 789
Aktywa trwałe inne niż instrumenty finansowe*	1 117 490	9 056	6 449	(1 632)	1 131 363
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	15 810	-	1 208	-	17 018
Aktywa	56 707 545	274 919	138 444	(320 242)	56 800 666

* dotyczy wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych

Na dzień 31 grudnia 2011	Polska	Litwa	Ukraina	Niealokowa- ne (wyłączenia konsolida- cyjne i inne)	Wartość skonsolido- wana
Aktywa trwałe inne niż instrumenty finansowe*	1 205 179	10 410	7 752	(1 922)	1 221 419
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	7 289	-	1 311	-	8 600
Aktywa	52 017 213	279 246	147 909	(315 086)	52 129 282

* dotyczy wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych

1 stycznia – 30 września 2011 roku i na dzień 30 września 2011	Polska	Litwa	Ukraina	Niealokowa- ne (wyłączenia konsolida- cyjne i inne)	Wartość skonsolido- wana
Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto na zewnątrz	11 225 457	115 359	84 980	-	11 425 796
Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto między segmentami	2 212	-	-	(2 212)	-
Przychody z tytułu prowizji i opłat	218 992	-	-	-	218 992
Przychody netto z inwestycji	1 464 415	5 097	5 491	-	1 475 004
Wynik netto z realizacji i odpisy z tytułu utraty wartości inwestycji	(80 934)	960	(318)	-	(80 292)
Zmiana netto wartości godziwej aktywów i zobowiązań wycenianych w wartości godziwej	(351 021)	(3 620)	-	-	(354 641)
Aktywa trwałe inne niż instrumenty finansowe*	1 208 071	10 391	7 453	(1 890)	1 224 025
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	13 437	-	1 029	-	14 466
Aktywa	54 149 615	268 320	140 366	(323 480)	54 234 820

* dotyczy wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych

16. Komentarz do sprawozdawczości według segmentów

16.1. Ubezpieczenia korporacyjne – ubezpieczenia majątkowe i osobowe

Składka przypisana brutto wg grup produktów	1 stycznia – 30 września 2012	1 stycznia – 30 września 2011	zmiana %
Ubezpieczenie komunikacyjne OC	296 143	299 689	(1,2)%
Ubezpieczenia AC	412 123	474 958	(13,2)%
Ubezpieczenia komunikacyjne razem	708 266	774 647	(8,6)%
Ubezpieczenia od ognia i innych szkód majątkowych	278 100	294 209	(5,5)%
Ubezpieczenia OC pozostałe (gr.11,12,13)	264 781	187 103	41,5%
Ubezpieczenia NNW i pozostałe *	153 509	102 252	50,1%
Ubezpieczenia majątkowe i osobowe bez ubezpieczeń komunikacyjnych razem	696 390	583 564	19,3%
Razem segment ub. korporacyjne (ub. maj i os.)	1 404 656	1 358 211	3,4%

*Pozycja obejmuje gwarancje kredytowe i inne ubezpieczenia finansowe, ubezpieczenia assistance, turystyczne, morskie, kolejowe i lotnicze.

W segmencie ubezpieczeń korporacyjnych, wzrost składki przypisanej brutto o 46.445 tys. zł (+3,4%) w stosunku do 3 kwartałów 2011 roku wynikał w szczególności ze sprzedaży:

- nowego ubezpieczenia wypadkowego na rzecz pacjentów z tytułu zdarzeń medycznych - NNW szpitali (od dnia 1 stycznia 2012 roku było to ubezpieczenie obowiązkowe; jednakże Ministerstwo Finansów zmieniło legislację zwalniając zakłady opieki zdrowotnej z obowiązku ochrony ubezpieczeniowej, co wpłynęło na rezygnację części zakładów ubezpieczeń z tego ubezpieczenia);
- OC dla klienta korporacyjnego oraz zmodyfikowanych produktów OC podmiotów leczniczych (głównie jako efekt wzrostu sum gwarancyjnych).

Z kolei, w ubezpieczeniach komunikacyjnych dla klientów korporacyjnych nastąpił spadek składki przypisanej, pomimo wzrostu średniej składki o 14,2%, w wyniku utraty części portfela (efekt restrykcyjnej polityki underwritingowej).

Dane z rachunku zysków i strat - ub. korporacyjne (ub. maj i os.)	1 stycznia – 30 września 2012	1 stycznia – 30 września 2011	zmiana %
Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto	1 404 656	1 358 211	3,4%
Składki zarobione netto	1 326 363	1 269 463	4,5%
Dochody z lokat	92 309	123 605	(25,3)%
Odszkodowania i świadczenia ubezpieczeniowe netto	(929 755)	(929 824)	(0,0)%
Koszty akwizycji	(253 349)	(227 221)	11,5%
Koszty administracyjne	(70 993)	(65 365)	8,6%
Zysk (strata) z działalności operacyjnej	139 018	163 647	(15,1)%

Odszkodowania i świadczenia ubezpieczeniowe netto w okresie 3 kwartałów 2012 roku w stosunku do 3 kwartałów 2011 roku pozostały na zbliżonym poziomie pomimo wzrostu składki zarobionej netto (+4,5%). Pozytywne wyniki w obszarze likwidacji szkód zostały osiągnięte na skutek spadku szkodowości w ubezpieczeniach komunikacyjnych (-13,3 p.p. do poziomu 68,0%) dzięki:

- weryfikacji portfela ubezpieczeniowego w związku ze zmianami polityki underwritingowej, poprzez ograniczenie liczby klientów nierentownych;
- korzystniejszym warunkom drogowym (niższa częstość szkód).

Jednocześnie, dobre wyniki w ubezpieczeniach komunikacyjnych zostały w części skompensowane przez znaczący wzrost odszkodowań i świadczeń netto w ubezpieczeniach finansowych – przyrost rezerw szkodowych

w gwarancjach kontraktowych w związku z serią upadłości w branży budowlanej (wynik brutto na gwarancjach kontraktowych wyniósł -117.107 tys. zł).

Spadek o 25,3% dochodów z lokat alokowanych według cen transferowych do segmentu ubezpieczeń korporacyjnych w porównaniu do poprzedniego okresu m.in. wynikał z niższej wysokości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych, denominowanych w walucie obcej na skutek zmiany kursu PLN/EUR, od poziomu których liczony jest dochód wg. stopy wolnej od ryzyka.

Koszty akwizycji w segmencie ubezpieczeń korporacyjnych wzrosły o 11,5% w porównaniu do 3 kwartałów 2011 roku, głównie w wyniku obniżonej bazy kosztów w 2011 roku (wpływ na dane porównywalne) jako efekt rozpoznania w kosztach 2010 roku odroczeń z ub. komunikacyjnych. Udział prowizji ogółem w składce przypisanej zmniejszył się w szczególności ze względu na niższy udział prowizji w składce w kanale brokerskim, dla którego pomimo wzrostu sum ubezpieczeniowych często nie następuje wzrost wypłacanej prowizji, a także jako efekt wprowadzenia do oferty nowego produktu o niższych stawkach prowizyjnych (NNW szpitali).

Wzrost kosztów administracyjnych o 5.628 tys. zł w porównaniu do 3 kwartałów 2011 roku związany był przede wszystkim z nowymi inicjatywami projektowymi mającymi na celu poprawę wizerunku Grupy PZU oraz usprawnienie i zautomatyzowanie procesów obsługowych.

Zysk z działalności operacyjnej w segmencie ubezpieczeń korporacyjnych za 3 kwartały 2012 roku oraz za 3 kwartały 2011 roku wyniósł odpowiednio 139.018 tys. zł i 163.647 tys. zł. Na spadek zysku z działalności operacyjnej wpłynęło pogorszenie wyników w ubezpieczeniach finansowych w związku z serią upadłości w branży budowlanej.

16.1.1. Nowe produkty

Od dnia 1 stycznia 2012 roku wprowadzono zmodyfikowane obowiązkowe ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej podmiotów leczniczych.

Dodatkowo, od dnia 1 stycznia 2012 roku PZU włączył do oferty obowiązkowe ubezpieczenie na rzecz pacjentów z tytułu zdarzeń medycznych (NNW szpitali). Po I półroczu bieżącego roku Ministerstwo Finansów zmieniło legislację zwalniając zakłady opieki zdrowotnej z obowiązku ochrony ubezpieczeniowej.

16.2. Ubezpieczenia masowe – ubezpieczenia majątkowe i osobowe

Składka przypisana brutto wg grup produktów	1 stycznia – 30 września 2012	1 stycznia – 30 września 2011	zmiana %
Ubezpieczenie komunikacyjne OC	1 934 878	1 841 219	5,1%
Ubezpieczenia AC	1 195 836	1 226 209	(2,5)%
Ubezpieczenia komunikacyjne razem	3 130 714	3 067 428	2,1%
Ubezpieczenia od ognia i innych szkód majątkowych	1 023 925	1 026 130	(0,2)%
Ubezpieczenia OC pozostałe (gr.11,12, 13)	254 691	206 560	23,3%
Ubezpieczenia NNW i pozostałe *	560 239	558 972	0,2%
Ubezpieczenia majątkowe i osobowe bez ubezpieczeń komunikacyjnych razem	1 838 855	1 791 662	2,6%
Razem segment ub. masowe (ub. maj i os.)	4 969 569	4 859 090	2,3%

* Pozycja obejmuje gwarancje kredytowe i inne ubezpieczenia finansowe, ubezpieczenia assistance, turystyczne, morskie, kolejowe i lotnicze.

W segmencie ubezpieczeń masowych, nastąpił wzrost składki przypisanej brutto o 110.479 tys. zł (+2,3%) w stosunku do 3 kwartałów 2011 roku. Zmiana wynikała przede wszystkim z:

- przeprowadzonych w 2011 roku podwyżek tarif w OC komunikacyjnym (wzrost średniej składki);
- wzrostu przypisu w grupie pozostałe OC - m.in. efekt wdrożenia zmodyfikowanych produktów OC podmiotów leczniczych Indywidualnych i Małych i Średnich Przedsiębiorstw („MŚP”);
- spadku sprzedaży obowiązkowych ubezpieczeń budynków w gospodarstwach rolnych na skutek rosnącej konkurencji cenowej;

- niższego przypisu w ubezpieczeniach AC m.in. w wyniku zmniejszenia sprzedaży nowych samochodów, spadku wartości pojazdów i rezygnacji klientów z ubezpieczenia.

Dane z rachunku zysków i strat - ub. masowe (ub. maj i os.)	1 stycznia – 30 września 2012	1 stycznia – 30 września 2011	zmiana %
Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto	4 969 569	4 859 090	2,3%
Składki zarobione netto	4 867 156	4 604 312	5,7%
Dochody z lokat	395 837	409 332	(3,3)%
Odszkodowania i świadczenia ubezpieczeniowe netto	(3 096 819)	(3 133 109)	(1,2)%
Koszty akwizycji	(845 069)	(856 952)	(1,4)%
Koszty administracyjne	(376 021)	(331 868)	13,3%
Zysk (strata) z działalności operacyjnej	763 822	501 308	52,4%

Odszkodowania i świadczenia ubezpieczeniowe netto w okresie 3 kwartałów 2012 roku spadły o 1,2% pomimo wzrostu składki zarobionej netto (+5,7%). Pozytywne wyniki w obszarze likwidacji szkód zostały osiągnięte na skutek spadku szkodowości w ubezpieczeniach komunikacyjnych (-6,1 p.p. do poziomu 69,9%) dzięki korzystniejszym warunkom drogowym (niższa częstość szkód) oraz w ubezpieczeniach majątkowych (niski poziom szkód o charakterze masowym oraz pojedynczych szkód o znaczącej skali wypłat). Z kolei, w ubezpieczeniach rolnych, zarówno w okresie 3 kwartałów 2012 roku jak i w okresie 3 kwartałów 2011 roku, zanotowano wysoki poziom wypłat z tytułu ujemnych skutków przezimowań i gradu, jednak w bieżącym roku wypłaty były wyższe o 31.213 tys. zł, tj. o 9,4%.

Dochody z działalności lokacyjnej alokowane według cen transferowych do segmentu ubezpieczeń masowych za 3 kwartały 2012 roku i 3 kwartały 2011 roku wyniosły odpowiednio 395.837 tys. zł i 409.332 tys. zł.

Koszty akwizycji w segmencie ubezpieczeń masowych pomimo wzrostu sprzedaży spadły o 1,4% na skutek niższego poziomu kosztów pośrednich. Jednocześnie, bezpośrednie koszty akwizycji wzrosły w wyniku wyższej sprzedaży oraz rosnącego udziału droższych kanałów dystrybucji (w tym: brokerskiego, agencyjnego i w multiagencjach). Przyrost ten częściowo został osłabiony przez zmianę mixu produktowego – wzrost udziału sprzedaży produktów OC komunikacyjnych charakteryzujących się niższymi prowizjami.

Wzrost kosztów administracyjnych o 44.153 tys. zł w porównaniu do 3 kwartałów 2011 roku związany był przede wszystkim z nowymi inicjatywami projektowymi mającymi na celu poprawę wizerunku Grupy PZU oraz usprawnienie i zautomatyzowanie procesów obsługowych.

O osiągniętym wzroście zysku z działalności operacyjnej w segmencie ubezpieczeń masowych o 262.514 tys. zł (+52,4%) w porównaniu do 3 kwartałów 2011 roku zadecydowała poprawa rentowności w ubezpieczeniach komunikacyjnych (niższa częstość szkód) oraz w ubezpieczeniach majątkowych (niski poziom pojedynczych szkód o znaczącej skali wypłat).

16.2.1. Nowe produkty

Od lutego 2012 roku weszła w życie znowelizowana ustawa o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych. Zmiana ta wprowadziła m.in. szersze możliwości wypowiedzenia obowiązkowych umów ubezpieczeniowych przez ubezpieczonych oraz możliwość zmiany ubezpieczyciela w trakcie trwania polisy.

Nowością w ofercie PZU jest nowoczesny pakiet ubezpieczeń komunikacyjnych, którego termin wprowadzenia został skorelowany z realizacją projektu odświeżenia marki PZU. Ogólne warunki ubezpieczeń komunikacyjnych od dnia 1 lipca 2012 roku zastąpiły obowiązujące dotychczas w Pionie Klienta Masowego ogólne warunki ubezpieczenia dla poszczególnych rodzajów ubezpieczeń komunikacyjnych (OC, AC, Minicasco, PZU Auto Pomoc, PZU AutoSzyba, NNW, NNW Max, Zielona Karta).

Z uwagi na nowy stan prawny dotyczący wykonywania działalności leczniczej począwszy od dnia 1 stycznia 2012 roku wprowadzono nowe obowiązkowe ubezpieczenie OC podmiotu wykonującego działalność leczniczą oraz obowiązkowe ubezpieczenie OC świadczeniodawcy udzielającego świadczeń opieki zdrowotnej niebędącego podmiotem wykonującym działalność leczniczą. Wymienione ubezpieczenia obowiązkowe zastąpiły oferowane dotychczas obowiązkowe ubezpieczenia w tym obszarze.

W ramach uzupełnienia oferty obowiązkowych ubezpieczeń OC od dnia 1 stycznia 2012 roku weszły w życie nowe OWU odpowiedzialności cywilnej podmiotu leczniczego, osób wykonujących zawód lekarza, pielęgniarki oraz inny zawód medyczny dla klienta Indywidualnego, Małego i Średniego Przedsiębiorcy, mające zastosowanie do umów dobrowolnych ubezpieczeń OC.

Dodatkowo, z dniem 1 stycznia 2012 roku weszły w życie nowe ogólne warunki obowiązkowych, dotowanych ubezpieczeń upraw rolnych. W marcu bieżącego roku PZU rozpoczął wiosenną akcję sprzedaży ubezpieczeń dotowanych upraw, która prowadzona jest w oparciu o dodatkowe uregulowania oraz z zastosowaniem specjalnych rozwiązań taryfowych, mających na celu zwiększenie przypisu składki i pozyskanie nowych klientów.

16.3. Ubezpieczenia grupowe i indywidualnie kontynuowane - ubezpieczenia na życie

Składka przypisana wg rodzaju płatności - ubezpieczenia grupowe i indywidualnie kontynuowane	1 stycznia – 30 września 2012	1 stycznia – 30 września 2011	% zmiana
Składka regularna	4 699 168	4 533 911	3,6%
Składka jednorazowa	71 862	73 861	(2,7)%
Razem	4 771 030	4 607 772	3,5%

Wzrost składki przypisanej brutto o 163.258 tys. zł (+3,5%) w porównaniu do 3 kwartałów 2011 roku wynikał przede wszystkim z:

- rozwoju ubezpieczeń grupowych ochronnych (wzrost średniej składki i liczby ubezpieczonych, w tym dynamiczny rozwój nowej sprzedaży);
- pozyskania składki w ubezpieczeniach zdrowotnych zawieranych w formie grupowej (nowi klienci oraz wprowadzenie do oferty nowego produktu lekowego);
- dosprzedaży ubezpieczeń dodatkowych oraz podwyższeniu sumy ubezpieczenia w produktach indywidualnie kontynuowanych;
- rozpoczęcia współpracy z ING Bankiem Śląskim w zakresie sprzedaży produktu strukturyzowanego;
- kontynuacji współpracy z pośrednikami bankowymi przy sprzedaży ubezpieczeń ochronnych – w trakcie 3 kwartałów 2012 roku najwyższy wzrost sprzedaży odnotowano w ubezpieczeniu kredytobiorców oferowanych z Bankiem Millennium SA.

Dane z rachunku zysków i strat - ubezpieczenia grupowe i indywidualnie kontynuowane	1 stycznia – 30 września 2012	1 stycznia – 30 września 2011	% zmiana
Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto	4 771 030	4 607 772	3,5%
Ubezpieczenia grupowe	3 368 883	3 241 178	3,9%
Ubezpieczenia indywidualnie kontynuowane	1 402 147	1 366 594	2,6%
Składki zarobione netto	4 769 232	4 606 660	3,5%
Dochody z lokat	691 104	480 669	43,8%
Odszkodowania i świadczenia ubezpieczeniowe netto	(3 111 432)	(3 101 514)	0,3%
Zmiany stanu innych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych na udziale własnym	(371 442)	(12 144)	x
Koszty akwizycji	(240 127)	(197 364)	21,7%
Koszty administracyjne	(414 672)	(405 061)	2,4%
Zysk (strata) z działalności operacyjnej	1 276 476	1 346 043	(5,2)%
Zysk (strata) z działalności operacyjnej z wyłączeniem efektu konwersji	1 094 955	970 826	12,8%

Wzrost wartości odszkodowań i świadczeń ubezpieczeniowych netto o 9.918 tys. zł (+0,3%) w porównaniu do 3 kwartałów 2011 roku był przede wszystkim efektem wyższych kwot wykupów z ubezpieczenia grupowego Pracowniczy Program Emerytalny oraz wyższych wypłat z tytułu dożyć w bankowych produktach strukturyzowanych (w obu przypadkach kompensowane zmianą rezerwy matematycznej). Jednocześnie,

zanotowano spadek wypłat z tytułu dożyć krótkoterminowych produktów na życie i dożycie w kanale bancassurance (również kompensowanych zmianą rezerwy matematycznej). Dla ubezpieczeń grupowych i kontynuowanych ochronnych wartość odszkodowań i świadczeń ubezpieczeniowych netto wzrosła r/r w niewielkim stopniu, natomiast wskaźnik szkodowości³ obniżył się na skutek wysokiej sprzedaży umów dodatkowych o niskiej szkodowości oraz spadku średniego świadczenia w ryzyku trwałego uszczerbku.

Różnica w zmianie stanu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych (wzrost rezerw o 371.442 tys. zł, czyli o 359.298 tys. zł więcej niż w trakcie 3 kwartałów 2011 roku) wynikała głównie z wolniejszego tempa konwersji umów wieloletnich na umowy roczne odnawialne w ubezpieczeniach grupowych typ P (efekt konwersji⁴ w trakcie 3 kwartałów 2012 roku przełożył się na uwolnienie 181.521 tys. zł rezerw, o 193.696 tys. zł mniej niż w analogicznym okresie 2011 roku), a także ze wzrostu rezerwy w produktach o charakterze inwestycyjnym (lepsze wyniki z działalności inwestycyjnej). Również wprowadzenie w 2012 roku nowej opcji indywidualnej kontynuacji, dla której konstrukcja produktu wymaga tworzenia niższych rezerw na początek ubezpieczenia, przełożyło się na niższy wzrost rezerw matematycznych w ubezpieczeniach kontynuowanych.

Dochody z działalności lokacyjnej składają się z dochodów alokowanych według cen transferowych oraz z dochodów z produktów o charakterze inwestycyjnym. W segmencie ubezpieczeń grupowych i indywidualnie kontynuowanych dochody z działalności lokacyjnej wzrosły o 210.435 tys. zł, głównie ze względu na wyższe przychody w produktach o charakterze inwestycyjnym – efekt korzystniejszej sytuacji na rynkach finansowych. Dochody alokowane według cen transferowych pozostały na zbliżonym poziomie.

Koszty akwizycji w segmencie ubezpieczeń grupowych i indywidualnie kontynuowanych w trakcie 3 kwartałów 2012 i 2011 roku wyniosły odpowiednio 240.127 tys. zł i 197.364 tys. zł. Zmiana o 42.763 tys. zł (21,7%) wynikała przede wszystkim ze:

- wzrostu prowizji wypłacanych z tytułu ubezpieczeń grupowych ochronnych na skutek zwiększenia portfela, wysokiej sprzedaży nowych polis w trakcie 3 kwartałów 2012 roku oraz rosnącego udziału składki pozyskanej przez kanał brokerski;
- wyższych pośrednich kosztów akwizycji, m.in. wynagrodzeń dla sieci sprzedaży związanych z pozyskiwaniem nowych klientów.

Wzrost kosztów administracyjnych w trakcie 3 kwartałów 2012 roku o 9.611 tys. zł (+2,4%) w porównaniu do analogicznego okresu 2011 roku związany był przede wszystkim z nowymi inicjatywami projektowymi mającymi na celu usprawnienie i zautomatyzowanie procesów usługowych oraz budowanie pozytywnego wizerunku Grupy PZU.

Zysk z działalności operacyjnej w segmencie ubezpieczeń grupowych i kontynuowanych w trakcie 3 kwartałów 2012 roku zmniejszył się o 69.567 tys. zł (-5,2%) w porównaniu do analogicznego okresu roku ubiegłego – w głównej mierze w wyniku niższego efektu konwersji umów długoterminowych na kontrakty odnawialne w ubezpieczeniach grupowych typ P. Zysk z działalności operacyjnej z wyłączeniem efektu konwersji w ubezpieczeniach grupowych typ P wzrósł r/r o 124.129 tys. zł (+12,8%).

16.3.1. Nowe produkty

W ubezpieczeniach grupowych ochronnych kontynuowano rozwój Klubu PZU Pomoc w Życiu, który na koniec września 2012 roku osiągnął ok. 2,2 mln klubowiczów. Nieustannie trwają prace nad wzbogacaniem oferty dla klubowiczów.

Z początkiem marca 2012 roku PZU Życie wprowadził do swojej oferty nowy na polskim rynku produkt: Grupowe Ubezpieczenie Lekowe. Posiadacz ubezpieczenia lekowego płaci w aptece 20% ceny leku na receptę; pozostałe 80% ceny leku pokrywa PZU Życie w ramach ubezpieczenia. PZU Ubezpieczenie Lekowe obejmuje prawie wszystkie leki wydawane wyłącznie na podstawie recepty. Nowy produkt oferowany jest jako ubezpieczenie grupowe, finansowane przez pracodawców dla swoich pracowników.

³ Wskaźnik szkodowości liczony jako iloraz odszkodowań i świadczeń wypłaconych netto oraz zmiany rezerw szkodowych netto

⁴ Efekt konwersji liczony na podstawie danych wg. PSR

W ramach segmentu ubezpieczeń grupowych oferowanych za pośrednictwem kanału bancassurance w III kwartale we współpracy z ING Bankiem Śląskim wprowadzono do sprzedaży pierwszą subskrypcję ubezpieczenia strukturyzowanego przygotowanego dla klientów banku.

W zakresie ubezpieczeń indywidualnie kontynuowanych w związku z wyrokiem Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości zakazującym różnicowania składek ubezpieczeniowych ze względu na płeć ubezpieczonych w III kwartale 2012 roku uchwalono nowe wersje indywidualnie kontynuowanych ubezpieczeń: pracowniczego typ P Plus oraz na życie typ P, które wchodzi w życie z dniem 1 października 2012 roku.

Ponadto, w ramach grupowych ubezpieczeń inwestycyjnych Komisja Nadzoru Finansowego zarejestrowała 4 nowe pracownicze programy emerytalne w formie grupowego ubezpieczenia na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym Pogodna Przyszłość.

16.4. Ubezpieczenia indywidualne - ubezpieczenia na życie

Składka przypisana wg rodzaju płatności - ubezpieczenia indywidualne	1 stycznia – 30 września 2012	1 stycznia – 30 września 2011	% zmiana
Składka regularna	337 784	342 341	(1,3)%
Składka jednorazowa	433 967	61 625	604,2%
Razem	771 751	403 966	91,0%

Wzrost składki przypisanej brutto o 367.785 tys. zł (+91,0%) był rezultatem:

- wysokiej dynamiki sprzedaży wprowadzonego w listopadzie 2011 roku, we współpracy z Bankiem Millennium SA, nowego indywidualnego produktu typu *unit-linked* ze składką jednorazową;
- dobrych wyników sprzedaży produktu strukturyzowanego we współpracy z Bankiem Handlowym;
- rozwoju wprowadzonego do oferty w 2010 roku produktu oszczędnościowo-inwestycyjnego z elementem ochronnym o składce regularnej Plan na Życie;
- wyższej sprzedaży ubezpieczenia strukturyzowanego ze składką jednorazową Świat Zysków.

Zmiany te zostały częściowo zniwelowane przez wygasanie portfela ubezpieczeń na życie i dożycie zawartych w latach 90-tych.

Dane z rachunku zysków i strat - ubezpieczenia indywidualne	1 stycznia – 30 września 2012	1 stycznia – 30 września 2011	% zmiana
Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto	771 751	403 966	91,0%
Składki zarobione netto	777 119	409 895	89,6%
Dochody z lokat	237 915	139 490	70,6%
Odszkodowania i świadczenia ubezpieczeniowe netto	(407 713)	(489 124)	(16,6)%
Zmiany stanu innych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych na udziale własnym	(387 326)	156 684	x
Koszty akwizycji	(64 579)	(41 005)	57,5%
Koszty administracyjne	(38 156)	(35 302)	8,1%
Zysk (strata) z działalności operacyjnej	123 534	148 139	(16,6)%

Spadek wartości odszkodowań i świadczeń ubezpieczeniowych netto (spadek o 81.411 tys. zł, tj. o 16,6%) był przede wszystkim efektem niższych wypłat z tytułu dożyć ze starych polis portfela indywidualnego na życie i dożycie zawartych w latach 90-tych oraz w produkcie strukturyzowanym Świat Zysków (wartość kompensowana zmianą rezerwy matematycznej).

Różnica w zmianie stanu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych (wzrost rezerw o 387.326 tys. zł w porównaniu do spadku o 156.684 tys. zł w trakcie 3 kwartałów 2011 roku) wynikała głównie z wysokiej nowej sprzedaży ubezpieczeń o charakterze inwestycyjnym w kanale bancassurance oraz ze znacząco lepszych wyników inwestycyjnych, co przełożyło się na wzrost stanu rezerw w ubezpieczeniach typu *unit-linked* (+305.179 tys. zł). Niższy poziom wypłat z tytułu dożyć z portfela starych polis indywidualnych na życie i dożycie zawartych w latach

90-tych oraz w produkcie strukturyzowanym Świat Zysków pogłębiły efekt większego wzrostu stanu rezerwy matematycznej.

Dochody z działalności lokacyjnej składają się z dochodów alokowanych według cen transferowych oraz z przychodów z produktów o charakterze inwestycyjnym. W segmencie ubezpieczeń indywidualnych wzrosły one o 98.425 tys. zł głównie ze względu na wyższe przychody związane z produktami o charakterze inwestycyjnym – efekt lepszej koniunktury na rynkach finansowych. Dochody alokowane według cen transferowych pozostały na zbliżonym poziomie.

Wzrost kosztów akwizycji w tym segmencie (o 23.574 tys. zł, tj. o 57,5%) wynikał przede wszystkim z dynamicznego rozwoju sprzedaży produktów inwestycyjnych za pośrednictwem kanału bancassurance, w szczególności produktów typu *unit-linked* charakteryzujących się wysokimi kosztami akwizycji.

Wzrost kosztów administracyjnych w trakcie 3 kwartałów 2012 roku o 2.854 tys. zł (+8,1%) w porównaniu do analogicznego okresu 2011 roku związany był przede wszystkim z nowymi inicjatywami projektowymi mającymi na celu budowanie pozytywnego wizerunku Grupy PZU oraz z dynamicznym rozwojem produktów indywidualnych w kanale bancassurance.

Wynik operacyjny segmentu spadł o 24.605 tys. zł (-16,6%) do poziomu 123.534 tys. zł głównie z powodu wysokich kosztów akwizycji dla produktów typu *unit-linked* wypłacanych w momencie zawarcia umowy i nieodraczanych w czasie.

16.4.1. Nowe produkty

W ramach segmentu ubezpieczeń indywidualnych, oferowanych za pośrednictwem kanałów sieci własnej i agencyjnej, w III kwartale bieżącego roku wdrożono nowe taryfy dla produktów PZU Plan na Życie, PZU Twoja Ochrona, PZU Ochrona Życia, PZU Ochrona i Zysk, PZU Przyszłość Dziecka, PZU Ochrona Rodziny oraz ubezpieczeń dodatkowych zawieranych do tych umów. Wprowadzenie nowych taryf związane było z wyrokiem Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości w sprawie zakazu różnicowania składek i świadczeń ze względu na płeć. Do oferty w III kwartale bieżącego roku wprowadzono 3 kolejne subskrypcje indywidualnego ubezpieczenia strukturyzowanego PZU Świat Zysków.

W ramach segmentu ubezpieczeń indywidualnych oferowanych za pośrednictwem kanału bancassurance do sprzedaży we współpracy z Bankiem Handlowym wprowadzono 3 kolejne subskrypcje indywidualnego inwestycyjnego ubezpieczenia na życie.

16.5. Inwestycje

Dochody z działalności lokacyjnej Grupy PZU za okres 3 kwartałów 2012 roku wzrosły o 147,0% w porównaniu do analogicznego okresu roku ubiegłego.

Dochody z działalności lokacyjnej w segmencie inwestycje⁵ stanowią nadwyżkę dochodów z lokat PZU i PZU Życie ponad dochody alokowane według cen transferowych do segmentów ubezpieczeniowych (segment ubezpieczeń korporacyjnych, masowych, grupowych i indywidualnie kontynuowanych oraz indywidualnych) oraz kontraktów inwestycyjnych, jak i innych wolnych środków finansowych w Grupie PZU. Dochody te wzrosły o 1.046.459 tys. zł.

Wyniki z działalności lokacyjnej - podział na segmenty	1 stycznia – 30 września 2012	1 stycznia – 30 września 2011	zmiana %
Segment Inwestycje (operacje na zewnątrz)	1 065 344	18 885	x
Segmenty działalności ubezpieczeniowej (PZU i PZU Życie)	1 417 165	1 153 096	22,9%
Pozostałe segmenty i korekty	86 886	(131 910)	x
Razem	2 569 395	1 040 071	147,0%

⁵ Dochód obejmuje „Dochody z lokat” w segmencie Inwestycje w ramach operacji na zewnątrz

Wyniki z działalności lokacyjnej	1 stycznia – 30 września 2012	1 stycznia – 30 września 2011	zmiana %
Instrumenty kapitałowe	597 740	(590 603)	x
Instrumenty dłużne	2 035 463	1 773 323	14,8%
Nieruchomości inwestycyjne	222	6 437	(96,6)%
Instrumenty pochodne	92 383	3 390	x
Należności ⁶	(133 937)	(132 604)	x
Pozostałe	(22 476)	(19 872)	x
Razem	2 569 395	1 040 071	147,0%

W okresie 3 kwartałów 2012 roku wprowadzono nową strategię inwestycyjną, której efektem było zwiększenie rentowności przy jednoczesnym obniżeniu zmienności wyników z działalności inwestycyjnej.

Wzrost wyników z działalności lokacyjnej Grupy PZU jak i segmentu inwestycje spowodowany był m.in. wyższą wyceną:

- instrumentów kapitałowych na rynkach finansowych (indeks WIG wzrósł w pierwszych 3 kwartałach 2012 roku o 16,3% podczas gdy rok wcześniej spadł o 19,4%), oraz
- obligacji skarbowych (rentowność 2-letnich obligacji spadła r/r o 46 pkt. bazowych, a 5-letnich o 110 pkt. bazowych).

Na instrumentach pochodnych, nabywanych głównie w celu odpowiedniego zarządzania ryzykiem (m.in. rynkowym), zanotowano wzrost o 88.993 tys. zł w porównaniu do analogicznego okresu poprzedniego roku.

Lokaty (łącznie z kontraktami inwestycyjnymi)	30 września 2012	Struktura na 30 września 2012	30 września 2011	Struktura na 30 września 2011
Instrumenty kapitałowe, w tym:	5 718 083	11,5%	5 082 897	10,4%
Instrumenty kapitałowe dla których można określić wartość godziwą - notowane	2 626 344	5,3%	2 560 941	5,2%
Instrumenty kapitałowe dla których można określić wartość godziwą - pozostałe	2 967 185	6,0%	2 395 607	4,9%
Instrumenty kapitałowe, dla których nie można określić wartości godziwej	124 554	0,2%	126 349	0,3%
Instrumenty dłużne, w tym:	43 344 749	87,3%	43 282 943	88,7%
Dłużne papiery wartościowe - rządowe	35 572 646	71,6%	35 076 476	71,9%
Dłużne papiery wartościowe - pozostałe	2 362 412	4,8%	822 686	1,7%
Transakcje reverse repo i depozyty	4 363 401	8,8%	7 347 382	15,1%
Pożyczki	1 046 290	2,1%	36 399	0,1%
Nieruchomości inwestycyjne	539 844	1,1%	454 446	0,9%
Instrumenty pochodne (wartość netto)	47 049	0,1%	(3 163)	0,0%
Pozostałe	333	0,0%	1 402	0,0%
Razem	49 650 058	100,0%	48 818 525	100,0%

Działalność lokacyjna Grupy PZU prowadzona jest zgodnie z wymogami ustawowymi przy zachowaniu odpowiedniego stopnia bezpieczeństwa, płynności i rentowności. Dłużne rządowe papiery wartościowe stanowiły ponad 70% portfela lokat zarówno na dzień 30 września 2012 roku jak i 30 września 2011 roku.

⁶ Pozycja „Należności” obejmuje wartość spisanych należności, odpisów aktualizujących ich stan oraz przychody z tytułu rozwiązania niniejszych odpisów.

Wzrost udziału oraz wartości instrumentów kapitałowych spowodowany był m.in. zwiększeniem ich wyceny rynkowej w okresie od końca III kwartału 2011 roku do końca III kwartału 2012 roku (indeks WIG w tym okresie wzrósł 14,3%).

Spadek udziału oraz wartości pozycji „Transakcje reverse repo i depozyty” wynikał m.in. z różnych terminów wypłaty dywidendy w 2011 roku (w IV kwartale) i 2012 roku (w III kwartale).

16.6. Ubezpieczenia emerytalne

Przychody z opłat i prowizji („Przychody z działalności podstawowej jednostek nieubezpieczeniowych”) w segmencie ubezpieczeń emerytalnych za 3 kwartały 2012 roku i za 3 kwartały 2011 roku wyniosły odpowiednio 146.679 tys. zł i 179.413 tys. zł. Spadek o 32.734 tys. zł (-18,2%) wynikał w szczególności ze spadku o 34.108 tys. zł przychodów z opłaty od składek (ustawowe obniżenie składek przekazywanych przez ZUS do OFE z 7,3% do 2,3%) przy jednoczesnym wzroście o 2.338 tys. zł wynagrodzenia za zarządzanie (wyższy poziom aktywów OFE PZU) oraz wzroście przychodów z tytułu rachunku rezerwowego o 1.732 tys. zł. Ponadto, w 2011 roku zanotowano przychód z tytułu zwrotu środków z Funduszu Gwarancyjnego w kwocie 2.509 tys. zł.

Ustawowe obniżenie składek przekazywanych do OFE miało wpływ na ograniczenie kosztów administracyjnych z tytułu opłat pobieranych przez ZUS (o 7.678 tys. zł, tj. -55,6%), natomiast ustawowy zakaz akwizycji na rzecz OFE od 2012 roku spowodował spadek kosztów akwizycji o 37.511 tys. zł (-70,4%).

Efektom powyższych zmian był wzrost zysku z działalności operacyjnej w porównaniu do analogicznego okresu roku ubiegłego z 81.901 tys. zł do poziomu 91.965 tys. zł.

Na koniec września 2012 roku członkami OFE PZU było 2.224,2 tys. osób, co stanowiło 13,9% ogólnej liczby członków otwartych funduszy emerytalnych i uplasowało OFE PZU pod tym względem na trzecim miejscu na rynku. W stosunku do stanu na koniec września roku ubiegłego, liczba członków OFE PZU wzrosła o 15,5 tys. osób, tj. 0,7% (podczas gdy ogólna liczba członków wszystkich OFE zwiększyła się o 3,2%).

Na koniec września 2012 roku łączna wartość aktywów netto wszystkich OFE na rynku wyniosła 252.523.403,39 tys. zł i wzrosła o 13,7% w stosunku do końca III kwartału 2011 roku. Aktywa OFE PZU wzrosły w tym okresie o 12,3% do poziomu 33.936.370,52 tys. zł. Na wzrost aktywów wpłynął poziom składek otrzymanych z ZUS oraz wyniki z inwestycji. W okresie od stycznia do września 2012 roku ZUS przekazał do OFE PZU 779.125 tys. zł składek, ponad 55,6% mniej niż w analogicznym okresie 2011 roku (tak duży spadek jest spowodowany ustawowym obniżeniem wysokości przekazywanych składek przez ZUS od maja 2011 roku z 7,3% do 2,3% tj o 68,5%). Stopa zwrotu za okres pierwszych 3 kwartałów 2012 roku wyniosła 9,0%.

16.7. Ukraina

Dane z rachunku zysków i strat - Ukraina	1 stycznia – 30 września 2012	1 stycznia – 30 września 2011	zmiana %
Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto	99 592	84 980	17,2%
Składki zarobione netto	83 597	64 986	28,6%
Dochody z lokat	14 821	9 731	52,3%
Odszkodowania i świadczenia ubezpieczeniowe netto	(40 207)	(36 556)	10,0%
Koszty akwizycji	(27 488)	(22 547)	21,9%
Koszty administracyjne	(20 101)	(17 646)	13,9%
Zysk (strata) z działalności operacyjnej	10 622	(2 032)	x

Istotny wpływ na poszczególne elementy zysków i strat PZU Ukraine miała aprecjacja kursu waluty ukraińskiej (UAH) wobec złotego, wykorzystywanego do przeliczenia danych za okres 9 miesięcy 2012 roku – 13,0% r/r.

Wzrost składki przypisanej brutto o 17,2% za 3 kwartały bieżącego roku w porównaniu do analogicznego okresu 2011 roku wynikał głównie ze zwiększenia składki uzyskanej za pośrednictwem podmiotów zewnętrznych (banki, agencje turystyczne, etc.) oraz sprzedaży własnej. Szczególną rolę dla zwiększania przypisu odegrały ubezpieczenia turystyczne, Zielona Karta, korporacyjne ubezpieczenia majątkowe oraz ubezpieczenia komunikacyjne.

Wzrost dochodów z działalności inwestycyjnej o 52,3% w porównaniu do analogicznego okresu roku ubiegłego wynikał ze wzrostu oprocentowania płynnych instrumentów finansowych (depozytów, obligacji) oraz podniesienia bazy płynnych aktywów.

W okresie 9 miesięcy zakończonych 30 września 2012 roku odnotowano poprawę współczynnika szkodowości w porównaniu do analogicznego okresu roku poprzedniego, która była możliwa dzięki ograniczeniu popularnych, lecz szkodowych ubezpieczeń medycznych oraz zrównoważeniu portfela rentownym portfelem ubezpieczeń majątkowych.

Wzrost kosztów akwizycji o 21,9% wynikał ze zwiększenia sprzedaży ubezpieczeń majątkowych, komunikacyjnych i turystycznych, związanych z wyższymi obciążeniami pozyskiwanej sprzedaży.

Koszty administracyjne w lokalnej walucie (UAH) były nieznacznie wyższe (+0,8% w ujęciu rocznym), co było związane z polityką ścisłej kontroli kosztów.

Wzrost zysku netto o 12.654 tys. zł wynikał głównie z dodatniej dynamiki składki zarobionej netto (+28,6%) oraz spadku wskaźnika szkodowości z 56,3% do 48,1%.

16.8. Litwa

Dane z rachunku zysków i strat - Litwa	1 stycznia – 30 września 2012	1 stycznia – 30 września 2011	zmiana %
Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto	143 919	115 359	24,8%
Składki zarobione netto	126 771	100 492	26,2%
Dochody z lokat	7 398	2 896	155,5%
Odszkodowania i świadczenia ubezpieczeniowe netto	(82 444)	(63 326)	30,2%
Koszty akwizycji	(36 279)	(28 730)	26,3%
Koszty administracyjne	(13 470)	(10 325)	30,5%
Zysk (strata) z działalności operacyjnej	1 976	1 007	96,2%

Składki przypisane brutto wzrosły o 24,8%, głównie dzięki zwiększonej sprzedaży ubezpieczeń casco oraz ubezpieczeń zdrowotnych.

Wzrost dochodów z lokat o 155,5% w porównaniu do analogicznego okresu roku ubiegłego wynikał z poprawy sytuacji na rynku kapitałowym w III kwartale 2012 roku.

Odszkodowania i świadczenia ubezpieczeniowe netto wzrosły o 30,2% w szczególności w ubezpieczeniach zdrowotnych, w których spółka w ubiegłym roku znacząco zwiększyła swój udział rynkowy.

Dynamika wzrostu kosztów akwizycji (+26,3%) była na zbliżonym poziomie do dynamiki wzrostu składki. Koszty administracyjne wzrosły o 30,5% - głównie ze względu na koszty związane z tworzeniem oddziałów na rynkach zagranicznych (Łotwa, Estonia), o czym mowa w punkcie 27.3.

Wzrost wyniku z działalności operacyjnej wynikał w szczególności z wysokiej dynamiki składki zarobionej netto oraz znaczącego wzrostu dochodów z lokat.

16.9. Kontrakty inwestycyjne

Rachunkowość kontaktów inwestycyjnych prowadzona jest metodą depozytową, w konsekwencji wolumeny z kontraktów inwestycyjnych nie stanowią przychodu wg MSSF.

Wolumeny pozyskane z kontraktów inwestycyjnych wg rodzaju płatności	1 stycznia – 30 września 2012	1 stycznia – 30 września 2011	% zmiana
Składka regularna	13 779	5 757	139,3%
Składka jednorazowa	1 646 753	2 900 617	(43,2)%
Razem	1 660 532	2 906 374	(42,9)%

Składka przypisana brutto pozyskana z kontraktów inwestycyjnych w trakcie 3 kwartałów 2012 spadła o 1.245.842 tys. zł (-42,9%) w porównaniu do analogicznego okresu roku ubiegłego. Zmiany w poziomie składki przypisanej brutto wynikały przede wszystkim z:

- niższej sprzedaży krótkoterminowych produktów na życie i dożycie oraz produktów inwestycyjnych powiązanych z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym (*unit-linked*) w kanale bancassurance;
- wzrostu sprzedaży krótkoterminowych produktów na życie i dożycie w kanale własnym;
- wprowadzenia do sprzedaży nowego produktu inwestycyjnego Indywidualne Konto Zabezpieczenia Emerytalnego.

Dane z rachunku zysków i strat - kontrakty inwestycyjne	1 stycznia – 30 września 2012	1 stycznia – 30 września 2011	% zmiana
Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto	1 660 532	2 906 374	(42,9)%
Ubezpieczenia grupowe	1 318 008	2 280 628	(42,2)%
Ubezpieczenia indywidualnie kontynuowane	342 524	625 746	(45,3)%
Składki zarobione netto	1 659 768	2 906 374	(42,9)%
Dochody z lokat	140 862	(52 182)	x
Odszkodowania i świadczenia ubezpieczeniowe netto	(2 610 525)	(2 011 979)	29,7%
Zmiany stanu innych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych na udziale własnym	838 974	(831 457)	x
Koszty akwizycji	(19 208)	(31 611)	(39,2)%
Koszty administracyjne	(10 341)	(9 332)	10,8%
Zysk (strata) z działalności operacyjnej	8 019	(12 775)	x

Dochody z działalności lokacyjnej w segmencie kontraktów inwestycyjnych wzrosły o 193.044 tys. zł jako efekt lepszej koniunktury na rynkach finansowych.

Wyższa wartość odszkodowań i świadczeń ubezpieczeniowych netto (+598.546 tys. zł) wynikała z wyższego poziomu wypłat z tytułu dożyć z krótkoterminowych ubezpieczeń o charakterze inwestycyjnym, głównie w kanale bancassurance, jak również w kanale własnym.

Spadek rezerw techniczno – ubezpieczeniowych w trakcie 3 kwartałów 2012 roku o 838.974 tys. zł w porównaniu do ich wzrostu w analogicznym okresie 2011 roku o 831.457 tys. zł był pochodną znacznie niższego w bieżącym roku wolumenu sprzedaży krótkoterminowych produktów inwestycyjnych przy jednoczesnym wyższym poziomie wypłat z tytułu dożyć z tych produktów.

Spadek kosztów akwizycji o 12.403 tys. zł (-39,2%) wynikał ze znacznie niższego wolumenu sprzedaży ubezpieczeń typu *unit-linked*, charakteryzujących się wysokimi kosztami akwizycji.

Powyższe czynniki przełożyły się na poprawę wyniku operacyjnego segmentu o 20.794 tys. zł, do kwoty 8.019 tys. zł.

16.9.1. Nowe produkty

W związku z wejściem w życie 1 stycznia 2012 roku regulacji prawnych wprowadzających dodatkową możliwość oszczędzania środków na emeryturę z ulgą finansową, PZU Życie wprowadził do oferty nowy produkt - Indywidualne Konto Zabezpieczenia Emerytalnego („IKZE”).

17. Wpływ zdarzeń jednorazowych na wyniki operacyjne

PZU doszacował rezerwy szkodowe w gwarancjach kontraktowych oraz obniżył szacunkowy dochód z tytułu udziału w zyskach reasekuratorów w związku z serią upadłości w branży budowlanej (wpływ na wynik brutto -117.107 tys. zł).

Ponadto, w związku z implementacją nowej strategii lokacyjnej dokonano sprzedaży akcji notowanych z portfela dostępnych do sprzedaży, dla których zmiana wyceny w poprzednich latach była odnoszona na kapitał z aktualizacji wyceny. W wyniku powyższej transakcji zrealizowano zysk brutto w wysokości 100.994 tys. zł.

W 2011 roku ujęto w księgach dochód w wysokości 118.916 tys. zł w wyniku rozpoczęcia konsolidacji Grupy Armatura.

18. Otoczenie makroekonomiczne

Tempo wzrostu PKB w II kwartale 2012 roku obniżyło się do 2,3% r/r wobec 3,6% r/r w I kwartale bieżącego roku. Dynamika konsumpcji indywidualnej była w tym okresie najniższa od II kwartału 2009 roku, osiągając zaledwie 1,2% r/r wobec 1,7% r/r w I kwartale 2012 roku. Jest to rezultat wyraźnego pogorszenia się dynamiki realnych dochodów i historycznie niskiej stopy oszczędności gospodarstw domowych. Silnie obniżyło się również tempo wzrostu inwestycji – do 1,3% r/r z 6,0% r/r w I kwartale bieżącego roku - odzwierciedlając wyhamowanie inwestycji infrastrukturalnych i problemy branży budowlanej. Popyt krajowy w II kwartale bieżącego roku okazał się niższy w stosunku do II kwartału 2011 roku o 0,4%. W tej sytuacji eksport netto dodał aż 2,7 pkt. proc. do dynamiki PKB w II kwartale. Przy osłabieniu tempa wzrostu eksportu było to możliwe dzięki silnemu dostosowaniu po stronie importu, będącemu odbiciem ograniczenia wzrostu zapasów (ich zmiana ujęła 1,5 pkt. proc. z rocznej dynamiki PKB w II kwartale) i osłabienia dynamiki konsumpcji oraz inwestycji.

W III kwartale 2012 roku tempo wzrostu PKB zwolniło prawdopodobnie do ok. 1,5% r/r. Nadal bardzo silnie obniżała się produkcja budowlano-montażowa – jej średni poziom (według wyrównanych sezonowo danych GUS z października) był w III kwartale bieżącego roku niższy o 6,4% w stosunku do II kwartału bieżącego roku. Analogicznie, produkcja sprzedana przemysłu obniżyła się o 0,1%. Ponadto, w obu tych sektorach pogarszały się wskaźniki koniunktury, a pesymistyczne prognozy firm – szczególnie dotyczące popytu – skutkowały ograniczeniem ich planów rozwojowych. O spowolnieniu wzrostu gospodarczego w III kwartale bieżącego roku świadczy także obniżenie się przeciętnej miesięcznej dynamiki sprzedaży detalicznej (w cenach stałych) do 1,8% r/r wobec 2,9% r/r w II kwartale bieżącego roku. Można zatem oczekiwać w III kwartale dalszego osłabienia dynamiki konsumpcji indywidualnej oraz inwestycji.

Spowolnienie gospodarcze skutkowało pogorszeniem sytuacji na rynku pracy w III kwartale 2012 roku. Zatrudnienie w przedsiębiorstwach obniżyło się w tym okresie o 17,3 tys. osób wobec spadku o 11,8 tys. w III kwartale 2011 roku. We wrześniu bieżącego roku stopa bezrobocia rejestrowanego wzrosła do 12,4% wobec 12,3% w czerwcu bieżącego roku oraz 11,8% we wrześniu roku ubiegłego. Wzrost płac pozostawał bardzo słaby. Według szacunków PZU, kwartalny fundusz płac⁷ w sektorze przedsiębiorstw obniżył się o 1,5% r/r w ujęciu realnym, co nie sprzyjało konsumpcji gospodarstw domowych.

Inflacja (CPI) w III kwartale pozostawała jeszcze stosunkowo wysoka (średnio 3,9% r/r), chociaż w kolejnych miesiącach powinna wyraźnie obniżyć się. O osłabieniu popytowej presji na wzrost cen świadczy jednak spadek inflacji netto we wrześniu do 1,9% r/r wobec 2,3% r/r w czerwcu br. Rada Polityki Pieniężnej pozostawiła do końca III kwartału stopę referencyjną na poziomie 4,75%, jednak 7 listopada 2012 roku rozpoczęła cykl luzowania polityki pieniężnej obniżając stopy procentowe o 25 pkt. bazowych.

Deklaracja Europejskiego Banku Centralnego o gotowości podjęcia interwencji na wtórnym rynku długu państw strefy euro, a także kontynuacja ekspansywnej polityki pieniężnej w USA przyczyniły się do obniżenia awersji do ryzyka na rynkach finansowych i wzrostu cen polskich akcji oraz obligacji skarbowych w III kwartale 2012 roku. Wzrostowi cen obligacji sprzyjały także oczekiwania na obniżkę stóp procentowych w Polsce i dobra sytuacja płynnościowa budżetu. Rentowności skarbowych obligacji 2- oraz 5-letnich były na koniec września niższe odpowiednio o 61 oraz 54 pkt. bazowe wobec końca czerwca bieżącego roku, natomiast 10-letnich o 47 pkt. bazowych. Indeksy WIG oraz WIG20 na koniec września były wyższe odpowiednio o 7,2% oraz 4,2% wobec końca czerwca bieżącego roku. W tym okresie złoty umocnił się w stosunku do głównych walut. Kurs EUR/PLN obniżył się o 3,5%, USD/PLN o 6,2%, a CHF/PLN o 4,1%.

19. Stanowisko Zarządu dotyczące wcześniej publikowanych prognoz wyników

PZU nie przekazywał do publicznej wiadomości prognoz wyników jednostkowych ani skonsolidowanych.

⁷ Fundusz płac liczony jako iloczyn przeciętnego wynagrodzenia brutto oraz przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw

20. Wskazanie czynników, które mogą mieć wpływ na wyniki finansowe w kolejnych kwartałach

20.1. Działalność ubezpieczeniowa

Do czynników ryzyka mogących mieć wpływ na wyniki w segmentach działalności ubezpieczeniowej w kolejnym półroczu należą przede wszystkim:

- ponowne nasilenie kryzysu finansowego strefy euro prowadzącego do spowolnienia gospodarczego i mogącego przekładać się na ograniczenie popytu na produkty ubezpieczeniowe oraz wzrost szkodowości portfela ubezpieczeń finansowych;
- upadłości firm budowlanych, które przełożą się na znaczny wzrost wskaźnika szkodowości z ubezpieczeń finansowych, w szczególności w gwarancjach kontraktowych na skutek niewywiązania się z zobowiązań;
- obowiązek dostosowania się do nowych wymogów wynikających z przygotowywanej ustawy o działalności ubezpieczeniowej w związku z wdrożeniem projektu Wypłacalność II, w tym m.in. zmiany metod wyceny niektórych pozycji finansowych czy kalkulacji wskaźników biznesowych;
- zwiększone ryzyko kolejnych niekorzystnych dla rynku ubezpieczeniowego orzeczeń sądowych m.in. w zakresie zadośćuczynienia rodzinom ofiar wypadków;
- brak precyzyjnie określonego w znowelizowanej ustawie o podatku VAT zakresu zwolnień przedmiotowych dotyczących np. usług ubezpieczeniowych, usług medycznych;
- zmiany w rynku pośrednictwa finansowego, zahamowanie wzrostu popularności niezależnego doradztwa finansowego, a tym samym ograniczenie liczby kanałów sprzedaży produktów spółek;
- zmiany dotychczasowego poziomu śmiertelności, długowieczności i zachorowalności (ubezpieczenia na życie);
- mała elastyczność wielu aplikacji produktowych działających w spółkach Grupy PZU, utrudniające szybkie dostosowywanie się do zmieniających potrzeb rynkowych.

20.2. Działalność inwestycyjna

Do czynników ryzyka mogących mieć wpływ na wyniki w segmencie Inwestycje w kolejnych kwartałach należą przede wszystkim:

- sytuacja na rynkach kapitałowych, w szczególności na GPW w Warszawie – część dochodów z działalności inwestycyjnej jest uzależniona od trendów na tych rynkach;
- zmienność rentowności skarbowych papierów wartościowych uzależniona od sytuacji gospodarczej Polski i krajów Unii Europejskiej - spadek rentowności papierów wartościowych może wpłynąć na obniżenie rentowności lokat i potencjalną konieczność zmiany wysokości stosowanych w Grupie PZU stóp technicznych.

20.3. Fundusze emerytalne

Do czynników mogących mieć wpływ na wyniki spółki PTE PZU w kolejnych kwartałach należą przede wszystkim:

- niskie tempo wzrostu wynagrodzeń wpływające na niższą dynamikę składek odprowadzanych przez członków funduszy emerytalnych;
- pogłębienie się kryzysu finansowego i jego bezpośredni negatywny wpływ na wartość zarządzanych przez PTE PZU aktywów;
- możliwe zmiany legislacyjne dotyczące wypłat emerytur - wpływ na przychody spółki (pozytywny lub negatywny) uzależniony jest od przyjętych rozwiązań.

21. Emisje, wykup i spłaty dłużnych i kapitałowych papierów wartościowych

W okresie 9 miesięcy zakończonym 30 września 2012 roku PZU nie dokonywał emisji, wykupów ani spłat dłużnych i kapitałowych papierów wartościowych.

22. Niespłacenie lub naruszenie istotnych postanowień umowy kredytu lub pożyczki

W okresie 9 miesięcy zakończonym 30 września 2012 roku w PZU ani w jednostkach zależnych nie zaszły przypadki niespłacenia kredytów lub pożyczek lub naruszeń istotnych postanowień umowy kredytu lub pożyczki, w odniesieniu do których nie podjęto żadnych działań naprawczych do końca okresu sprawozdawczego.

23. Udzielenie przez PZU lub jednostki zależne poręczeń kredytu lub pożyczki lub udzielenie gwarancji

W okresie 9 miesięcy zakończonym 30 września 2012 roku PZU ani jednostki zależne nie udzieliły poręczeń kredytu lub pożyczki ani nie udzieliły gwarancji - łącznie jednemu podmiotowi lub jednostce zależnej od tego podmiotu - jeżeli łączna wartość istniejących poręczeń lub gwarancji stanowiłaby równowartość co najmniej 10% kapitałów własnych PZU.

24. Dywidendy

W odniesieniu do zysku za 2011 rok i za lata poprzednie, podziałowi podlega wyłącznie zysk wykazany w jednostkowym sprawozdaniu finansowym jednostki dominującej sporządzonym zgodnie z PSR.

W dniu 12 kwietnia 2012 roku Zarząd PZU podjął uchwałę w sprawie przyjęcia wniosku w zakresie podziału zysku za rok obrotowy 2011, rekomendując wypłatę dywidendy w wysokości 1.752.952 tys. złotych, czyli 20,30 zł na akcję. Wniosek Zarządu PZU został w dniu 8 maja 2012 roku pozytywnie zaopiniowany przez Radę Nadzorczą PZU, a następnie został przedstawiony do rozpatrzenia przez ZWZ PZU.

W dniu 30 maja 2012 roku ZWZ PZU dokonało podziału zysku netto za rok obrotowy 2011 w kwocie 2.582.303 tys. zł przeznaczając:

- 1.936.882 tys. zł na wypłatę dywidendy dla akcjonariuszy, czyli 22,43 zł na akcję (więcej niż pierwotnie rekomendował Zarząd PZU);
- 635.421 tys. zł na kapitał zapasowy;
- 10.000 tys. zł na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych.

Dzień ustalenia praw do dywidendy określono na 30 sierpnia 2012 roku, a dzień wypłaty dywidendy na 20 września 2012 roku.

Dodatkowo w związku z prawomocnym uchynieniem przez sąd uchwały ZWZ PZU w sprawie podziału zysku PZU za rok obrotowy 2006 w kwocie 3.280.883 tys. zł, ZWZ PZU postanowiło o podziale zysku za rok obrotowy 2006 w sposób odpowiadający podziałowi zysku dokonанemu na podstawie uchylonej przedmiotowej uchwały, przeznaczając:

- 3.260.883 tys. zł na kapitał zapasowy;
- 20.000 tys. zł na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych.

Zagadnienie zostało opisane szczegółowo w punkcie 26.1.

25. Informacje dotyczące akcjonariuszy PZU

25.1. Wykaz akcjonariuszy PZU posiadających co najmniej 5% głosów na Walnym Zgromadzeniu

Według stanu na dzień przekazania niniejszego raportu śródrocznego struktura akcjonariatu PZU z uwzględnieniem akcjonariuszy posiadających co najmniej 5% głosów na Walnym Zgromadzeniu PZU przedstawia się następująco:

Lp.	Nazwa akcjonariusza	Liczba akcji oraz głosów na WZA	Procent udziału w kapitale podstawowym oraz w ogólnej liczbie głosów na WZA
1	Skarb Państwa	30 385 253	35,1875%
2	Pozostali akcjonariusze	55 967 047	64,8125%
Razem		86 352 300	100,0000%

25.2. Wskazanie zmian w strukturze własności znacznych pakietów akcji emitenta

W okresie 9 miesięcy zakończonym 30 września 2012 roku i do dnia przekazania niniejszego raportu śródrocznego zaszła znacząca zmiana w strukturze własności znacznych pakietów akcji PZU, polegająca na zmniejszeniu stanu posiadania akcji PZU przez ING Otwarty Fundusz Emerytalny, zarządzany przez ING Powszechne Towarzystwo Emerytalne S.A.

W wyniku zbycia akcji w transakcjach rozliczonych w dniu 24 lipca 2012 roku ING Otwarty Fundusz Emerytalny zmniejszył stan posiadania akcji PZU poniżej 5% głosów na walnym zgromadzeniu PZU. Przed zbyciem akcji ING Otwarty Fundusz Emerytalny posiadał 4.323.801 akcji PZU, stanowiących 5,01% kapitału zakładowego PZU oraz taki sam udział w ogólnej liczbie głosów. Po zmianie ING Otwarty Fundusz Emerytalny posiadał 4.266.518 akcji PZU, stanowiące 4,94% udziału w kapitale zakładowym oraz w ogólnej liczbie głosów.

25.3. Akcje lub uprawnienia do nich posiadane przez osoby zarządzające i nadzorujące PZU

Lp.	Organ / Imię i nazwisko	Liczba akcji / uprawnień do nich na dzień przekazania niniejszego raportu śródrocznego (tj. 14 listopada 2012 roku)	Liczba akcji / uprawnień do nich na dzień przekazania poprzedniego raportu śródrocznego (tj. 29 sierpnia 2012 roku)	Wynikająca zmiana w okresie pomiędzy tymi datami
Zarząd				
1	Andrzej Klesyk	-	-	-
2	Witold Jaworski	-	-	-
3	Przemysław Dąbrowski	-	-	-
4	Bogusław Skuza	500	500	-
5	Tomasz Tarkowski	80	80	-
6	Ryszard Trepczyński	-	-	-
Dyrektorzy Grupy				
1	Dariusz Krzewina	-	-	-
2	Rafał Grodzicki	-	-	-
3	Przemysław Henschke	-	-	-
4	Sławomir Niemierka	-	-	-
Rada Nadzorcza				
1	Waldemar Maj	30	30	-
2	Zbigniew Cwiakalski	-	-	-
3	Tomasz Zganiacz	-	-	-
4	Dariusz Daniluk	-	-	-
5	Zbigniew Derdziuk	-	-	-
6	Dariusz Filar	-	-	-
7	Włodzimierz Kiciński	30	30	-
8	Alojzy Nowak	-	-	-
9	Maciej Piotrowski	-	-	-
Razem		640	640	-

26. Rozliczenia z tytułu spraw spornych

Podmioty z Grupy PZU biorą udział w licznych sporach sądowych, arbitrażowych oraz postępowaniach administracyjnych. Do typowych sporów sądowych, w których biorą udział spółki z Grupy PZU należą spory związane z zawartymi umowami ubezpieczeniowymi, spory dotyczące stosunku pracy oraz spory dotyczące zobowiązań umownych. Do typowych postępowań administracyjnych, w których biorą udział spółki z Grupy PZU

należą postępowania związane z posiadaniem nieruchomości. Powyższe postępowania i spory mają charakter typowy i powtarzalny, zazwyczaj żadne z nich z osobna nie ma istotnego znaczenia dla Grupy PZU.

Większość sporów z udziałem spółek z Grupy PZU dotyczy dwóch spółek: PZU i PZU Życie. Dodatkowo PZU i PZU Życie są stroną w postępowaniach przed Prezesem UOKiK.

PZU i PZU Życie uwzględniają roszczenia sporne w procesie tworzenia rezerw techniczno-ubezpieczeniowych na szkody znane biorąc pod uwagę prawdopodobieństwo niekorzystnego rozstrzygnięcia sporu oraz szacując wartość prawdopodobnego rozstrzygnięcia. W przypadku roszczeń spornych dotyczących waloryzacji rent w PZU Życie roszczenia ujmowane są w pozostałych rezerwach techniczno-ubezpieczeniowych w kwocie rocznej wartości rent ponad odpowiadającą kwotę rezerwy ustalonej w ramach rezerw matematycznych na życie.

W okresie 9 miesięcy zakończonym 30 września 2012 roku i do dnia przekazania niniejszego raportu śródrocznego w Grupie PZU nie wystąpiły postępowania toczące się przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej dotyczące zobowiązań albo wierzytelności PZU lub jednostki od niego bezpośrednio lub pośrednio zależnej, których jednostkowa wartość stanowiłaby odpowiednio co najmniej 10% kapitałów własnych PZU.

Na dzień 30 września 2012 roku wartość wszystkich 38.125 spraw toczących się przed sądami, organami właściwymi dla postępowań arbitrażowych lub organami administracji publicznej prowadzonych w podmiotach z Grupy PZU wynosiła łącznie 2.141.899 tys. zł. W kwocie tej 1.595.024 tys. zł dotyczy zobowiązań, a 546.876 tys. zł wierzytelności spółek z Grupy PZU, co stanowiło odpowiednio 12,58% i 4,31% kapitałów własnych PZU wg PSR.

26.1. Uchylenie uchwały ZWZ PZU w sprawie podziału zysku PZU za rok obrotowy 2006

Pozwem z dnia 30 lipca 2007 roku zostało wszczęte postępowanie z powództwa Manchester Securities Corporation przeciwko PZU o uchylenie uchwały nr 8/2007 ZWZ PZU z dnia 30 czerwca 2007 roku w sprawie podziału zysku PZU za rok obrotowy 2006, jako sprzecznej z dobrymi obyczajami i mającej na celu pokrzywdzenie powoda – akcjonariusza PZU.

Zaskarżona uchwała ZWZ PZU podzieliła zysk netto za rok 2006 w kwocie 3.280.883 tys. zł w następujący sposób:

- na kapitał zapasowy przekazano kwotę 3.260.883 tys. zł;
- na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych przekazano kwotę 20.000 tys. zł.

Wyrokiem z dnia 22 stycznia 2010 roku Sąd Okręgowy w Warszawie w całości uchylił ww. uchwałę ZWZ PZU. W dniu 17 lutego 2010 roku PZU wniósł apelację, zaskarżając wyrok Sądu Okręgowego w Warszawie w całości.

Sąd Apelacyjny w Warszawie wyrokiem wydanym w dniu 6 grudnia 2011 roku oddalił w całości apelację PZU od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 22 stycznia 2010 roku. Z dniem ogłoszenia wyroku przez Sąd Apelacyjny wyrok Sądu Okręgowego z dnia 22 stycznia 2010 roku uchylający ww. uchwałę ZWZ PZU stał się prawomocny.

W dniu 7 grudnia 2011 roku PZU złożył wniosek o sporządzenie pisemnego uzasadnienia wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 6 grudnia 2011 roku. W dniu 2 kwietnia 2012 roku doręczono PZU wyrok Sądu wraz z uzasadnieniem. W dniu 29 maja 2012 roku PZU złożył skargę kasacyjną, którą zaskarżono w całości wyrok Sadu Apelacyjnego z dnia 6 grudnia 2011 roku.

W ocenie PZU uchylenie ww. uchwały ZWZ PZU nie powoduje po stronie akcjonariuszy powstania roszczenia o wypłatę dywidendy przez PZU.

Niezależnie od powyższego, w związku z uprawomocnieniem się wyroku uchylającego przedmiotową uchwałę, w porządku obrad ZWZ PZU zwołanego na dzień 30 maja 2012 roku umieszczono punkt dotyczący podjęcia uchwały w sprawie podziału zysku netto PZU za rok obrotowy 2006.

Zarząd rekomendował ZWZ PZU podział zysku za rok obrotowy 2006 w sposób odpowiadający podziałowi zysku dokonанemu uchwałą uchyloną wyżej opisanymi wyrokami, ponieważ po jej podjęciu PZU dokonał wypłaty dywidendy za 2009 rok, także ze środków zatrzymanych w PZU na podstawie tej uchwały.

W dniu 30 maja 2012 roku ZWZ PZU podjęło uchwałę o podziale zysku za rok obrotowy 2006 w sposób odpowiadający podziałowi zysku dokonанemu na podstawie uchylonej przedmiotowej uchwały. Sprzeciw do uchwały z dnia 30 maja 2012 roku zgłosił Manchester Securities Corporation i został on zaprotokołowany.

W dniu 20 sierpnia 2012 roku doręczono PZU odpis pozwu wniesionego przez Manchester Securities Corporation do Sądu Okręgowego w Warszawie, w którym wymieniona spółka domaga się uchylenia uchwały ZWZ PZU z 30 maja 2012 roku o podziale zysku za rok obrotowy 2006, a wartość przedmiotu sporu została określona przez powoda na 5.054 tys. zł. Termin pierwszej rozprawy wyznaczono na 12 marca 2013 roku. PZU złożył odpowiedź na pozew domagając się oddalenia powództwa w całości. W razie nieuwzględnienia argumentacji PZU może zostać wydany wyrok uchylający zaskarżoną uchwałę.

Na dzień bilansowy 30 września 2012 roku nie dokonano zmian w prezentacji kapitałów PZU, mogących potencjalnie wynikać z uchylenia ww. uchwały ZWZ PZU, w tym pozycji „Kapitał zapasowy” i „Zysk (strata) z lat ubiegłych”, nie korygowano środków Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych i nie utworzono rezerw na jakiegokolwiek potencjalne roszczenia dodatkowe wynikające z uchylenia ww. uchwały ZWZ PZU.

26.2. Postępowania UOKiK wobec PZU

26.2.1. Kara nałożona w 2009 roku dotycząca wzorców umownych

Prezes UOKiK decyzją z dnia 30 grudnia 2009 roku nałożył na PZU karę pieniężną w wysokości 14.792 tys. zł za stosowanie przez PZU praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów polegających na:

- zamieszczaniu we wskazanych wzorcach umownych, postanowieniach umownych wpisanych do Rejestru postanowień wzorców umownych uznanych za niedozwolone;
- bezprawnym zamieszczaniu we wskazanych wzorcach umownych postanowień umownych naruszających art. 813 § 1 Kodeksu cywilnego, poprzez wprowadzenie nieobjętej dyspozycją tego przepisu przesłanki niewykorzystanej sumy ubezpieczenia jako warunkującej wysokość zwracanej konsumentowi przez zakład ubezpieczeń składki z tytułu niewykorzystanego okresu ochrony ubezpieczeniowej.

PZU nie zgadza się zarówno z treścią, jak i z uzasadnieniem decyzji UOKiK. W dniu 18 stycznia 2010 roku PZU wniósł do Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów odwołanie od ww. decyzji (skutkujące brakiem jej uprawomocnienia się). Wyrokiem z dnia 14 listopada 2011 roku Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów („SOKiK”) oddalił odwołanie PZU od ww. decyzji. W dniu 14 grudnia 2011 roku PZU wniósł apelację do Sądu Apelacyjnego w Warszawie. Wyrokiem z dnia 5 lipca 2012 roku Sąd Apelacyjny w Warszawie uchylił wyrok SOKiK z 14 listopada 2011 roku do ponownego rozpatrzenia.

Niezależnie od podjętych kroków odwoławczych, PZU utworzył rezerwę na ww. karę, której wysokość zarówno na dzień 30 września 2012 roku, jak i 31 grudnia 2011 roku wynosiła 14.792 tys. zł.

26.2.2. Kary nałożone w 2011 roku

26.2.2.1. Sprawa dotycząca refundacji kosztu wynajmu samochodu zastępczego

Prezes UOKiK decyzją z dnia 18 listopada 2011 roku nałożył na PZU karę pieniężną w wysokości 11.287 tys. zł za stosowanie praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów określonej w art. 24 ust. 1 i 2 Ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50 z 2007 roku, poz 331 z późn. zm.), polegającej na ograniczaniu zakresu odpowiedzialności PZU wobec konsumentów realizujących roszczenie w ramach odpowiedzialności gwarancyjnej ubezpieczyciela z tytułu umowy obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadacza pojazdu mechanicznego przez:

- nieuznawanie samej utraty możliwości korzystania z uszkodzonego pojazdu za szkodę majątkową i uzależnianie wypłaty odszkodowania za najem samochodu zastępczego od wykazania przez poszkodowanego szczególnych okoliczności związanych z niezbędnością wynajęcia samochodu zastępczego;
- nieuzasadnione pomijanie przy ustalaniu wielkości kwoty refundacji kosztu wynajmu samochodu zastępczego okresu oczekiwania na części zamienne przez warsztat samochodowy;

a także nakazał zaniechanie jej stosowania.

Zarząd PZU nie zgadza się zarówno z samą decyzją jak też z uzasadnieniem prawnym i faktycznym.

PZU złożył odwołanie od ww. decyzji w dniu 5 grudnia 2011 roku (skutkujące brakiem jej uprawomocnienia się). W odwołaniu PZU zgłosił szereg zarzutów.

Niezależnie od podjętych kroków odwoławczych, PZU utworzył rezerwę na ww. karę, której wysokość zarówno na dzień 30 września 2012 roku, jak i 31 grudnia 2011 roku wynosiła 11.287 tys. zł.

26.2.2.2. *Sprawa dotycząca sprzedaży grupowego ubezpieczenia NNW*

Prezes UOKiK decyzją z dnia 30 grudnia 2011 roku nałożył na PZU karę pieniężną w wysokości 56.605 tys. zł za stosowanie praktyki ograniczającej konkurencję i naruszającej zakaz określony w art. 6 ust. 1 pkt 3 Ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, polegającej na zawarciu przez PZU i Maximus Broker Sp. z o.o. z siedzibą w Toruniu („Maximus Broker”) porozumienia ograniczającego konkurencję na krajowym rynku sprzedaży grupowego ubezpieczenia NNW dzieci, młodzieży i personelu w placówkach oświatowych, polegającego na podziale rynku zbytu pod względem podmiotowym poprzez przekazanie do obsługi Maximus Broker klientów PZU z terenu województwa kujawsko-pomorskiego, w zamian za rekomendowanie tym klientom ubezpieczenia w PZU i jednocześnie zakazał PZU stosowania zarzucanej przez siebie praktyki.

Zarząd PZU nie zgadza się zarówno z ustaleniami stanu faktycznego, jak i argumentacją prawną zawartą w decyzji. W ocenie Zarządu PZU przy wydawaniu decyzji nie uwzględniono całokształtu materiału dowodowego i dokonano błędnej kwalifikacji prawnej.

PZU złożył odwołanie od ww. decyzji w dniu 18 stycznia 2012 roku (skutkujące brakiem jej uprawomocnienia się). W odwołaniu PZU wskazał m.in., że:

- żadne porozumienie (poza kurtażowym) pomiędzy PZU a Maximus Broker nie zostało zawarte;
- Prezes UOKiK błędnie pojmuje zasady zawierania umów ubezpieczenia z udziałem brokera;
- większość umów ubezpieczenia zawieranych przy udziale Maximus Broker była zawierana z innymi niż PZU zakładami ubezpieczeń;
- PZU i Maximus Broker nie mogą i nie mogli prowadzić działalności konkurencyjnej na rynkach, na których działają.

W dniu 22 października 2012 roku PZU otrzymał odpowiedź Prezesa UOKiK na odwołanie PZU, na którą w dniu 5 listopada 2012 roku PZU złożył replikę.

Niezależnie od podjętych kroków odwoławczych, PZU utworzył rezerwę na ww. karę, której wysokość zarówno na dzień 30 września 2012 roku, jak i 31 grudnia 2011 roku wynosiła 56.605 tys. zł.

26.3. Postępowanie UOKiK wobec PZU Życie

W dniu 1 czerwca 2005 roku Prezes UOKiK wszczął na wniosek kilku wnioskodawców postępowanie antymonopolowe wobec podejrzenia nadużywania przez PZU Życie pozycji dominującej na rynku grupowych ubezpieczeń pracowniczych, które może stanowić naruszenie art. 8 Ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów oraz art. 82 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską. W wyniku rozstrzygnięcia toczącego się postępowania Prezes UOKiK decyzją z dnia 25 października 2007 roku nałożył na PZU Życie karę w wysokości 50.384 tys. zł za utrudnianie korzystania z ofert konkurentów.

Zarząd PZU Życie nie zgadza się zarówno z ustaleniami stanu faktycznego, jak i argumentacją prawną zawartą w decyzji. W ocenie Zarządu PZU Życie przy wydawaniu decyzji nie uwzględniono całokształtu materiału dowodowego i dokonano błędnej kwalifikacji prawnej, a w konsekwencji bezpodstawnie przyjęto, że PZU Życie posiada dominującą pozycję na rynku.

PZU Życie złożył odwołanie od tej decyzji do Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w którym sformułowano 38 zarzutów materialno- i formalnoprawnych wobec decyzji Prezesa UOKiK. Postanowieniem z dnia 31 maja 2010 roku Sąd odrzucił odwołanie PZU Życie uzasadniając to okolicznością, że decyzja Prezesa UOKiK z dnia 25 października 2007 roku nie została prawidłowo doręczona PZU Życie, a tym samym nie rozpoczął biegu termin do złożenia przez PZU Życie odwołania od decyzji. Powyższe postanowienie Sądu zostało zaskarżone przez obie strony. Po rozpoznaniu zażaleń powoda oraz pozwanego, postanowieniem z dnia 26 października 2010 roku sąd II instancji uchylił zaskarżone postanowienie.

Wyrokiem z dnia 17 lutego 2011 roku Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów częściowo zmienił zaskarżoną decyzję, jednakże oddalając odwołanie PZU Życie w zakresie wysokości nałożonej kary. W dniu 6 maja 2011 roku PZU Życie złożył apelację od wyroku. Termin rozprawy przed Sądem Apelacyjnym został wyznaczony na dzień 21 sierpnia 2012 roku, na której to Sąd Apelacyjny odroczył rozprawę bez wyznaczania terminu kolejnej.

Niezależnie od podjętych kroków odwoławczych, PZU Życie utworzył rezerwę na ww. karę, której wysokość zarówno na dzień 30 września 2012 roku, jak i 31 grudnia 2011 roku wynosiła 50.384 tys. zł.

26.4. Spór z CSC Computer Sciences Polska Sp. z o.o.

W dniu 9 kwietnia 2010 roku Sąd Arbitrażowy doręczył PZU Życie pozew o zapłatę w sprawie z powództwa CSC Computer Sciences Polska Sp. z o.o. („CSC”) przeciwko PZU Życie, w którym CSC domagała się zapłaty kwoty łącznie 8.437 tys. EUR w związku z wdrażaniem w PZU Życie systemu GraphTalk. W następstwie kolejnych zmiany powództwa, CSC aktualnie domaga się zapłaty kwoty łącznie 35.663 tys. zł wraz z należnymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu CSC (tj. od dnia 31 marca 2010 roku) do dnia zapłaty.

Kwota dochodzona pozvem obejmuje roszczenia CSC z tytułu opłat licencyjnych, za wykonanie prac wdrożeniowych, za usługi utrzymania systemu komputerowego, serwisowych, wynagrodzenia za systemy komputerowe, kary umownej oraz skapitalizowanych odsetek.

W dniu 31 maja 2010 roku, w odpowiedzi na ww. pozew PZU Życie wniósł o stwierdzenie przez Sąd Arbitrażowy czasowej niewłaściwości do rozpoznania części roszczeń oraz o oddalenie powództwa w całości. W ocenie PZU Życie, roszczenia CSC są bądź to bezzasadne, bądź też nie zostały udowodnione.

Wraz z odpowiedzią na pozew, PZU Życie złożył pozew wzajemny przeciwko CSC, domagając się zapłaty kwoty 71.890 tys. zł tytułem zwrotu wynagrodzenia pobranego przez CSC na podstawie zawartej umowy, ewentualnie tytułem odszkodowania za nienależyte wykonanie zobowiązań wynikających z zawartej umowy. W odpowiedzi na pozew wzajemny, w dniu 31 sierpnia 2010 roku CSC wniósł o oddalenie w całości powództwa PZU Życie, wskazując, że brakuje przesłanek do uwzględnienia roszczenia PZU Życie.

W dniu 31 stycznia 2012 roku odbyła się rozprawa przed Sądem Arbitrażowym przy Krajowej Izbie Gospodarczej w Warszawie, a w dniu 19 czerwca 2012 roku Sąd Arbitrażowy zamknął rozprawę. Po złożeniu przez CSC pisma procesowego z kolejną modyfikacją powództwa Sąd Arbitrażowy otworzył rozprawę. W dniu 22 października 2012 roku ponownie odbyła się rozprawa, którą Sąd Arbitrażowy zamknął, a wyrok ma zostać wydany do dnia 22 listopada 2012 roku.

Ponadto PZU Życie, w dniu 21 grudnia 2010 roku, złożył w Sądzie Rejonowym dla m. st. Warszawy wniosek o zawiązanie do próby ugodowej przeciwko CSC o zapłatę odszkodowania w kwocie 123.326 tys. zł za szkodę wyrządzoną nienależytym wykonywaniem umowy, alternatywnie o zwrot wynagrodzenia zapłaconego CSC na podstawie tej umowy w kwocie 71.890 tys. zł. Na posiedzeniu sądowym w dniu 8 lutego 2011 roku do zawarcia ugody nie doszło. Sąd umorzył ww. postępowanie o zawiązanie do próby ugodowej. Postanowienie w tej sprawie jest prawomocne.

26.5. Zgłoszenie wierzytelności PZU do masy upadłości spółek z Grupy Kapitałowej PBG

PZU zawierał z PBG SA z siedzibą w Wysogotowie k/Poznania (obecnie PBG SA w upadłości układowej – dalej: „PBG”) oraz Hydrobudową Polska SA (obecnie Hydrobudowa Polska SA w upadłości likwidacyjnej – dalej: „Hydrobudowa”) z siedzibą w Wysogotowie k/Poznania umowy zlecenia o okresowe udzielenie gwarancji ubezpieczeniowych (gwarancje kontraktowe). W oparciu o ww. umowy PZU wystawiał gwarancje ubezpieczeniowe, przy czym w przypadku gdyby PZU spełnił świadczenie pieniężne z wystawionych gwarancji ubezpieczeniowych, zleceniodawcy - PBG oraz Hydrobudowa - zobowiązywali się do zwrotu na rzecz PZU kwot pieniężnych wypłaconych z tytułu tych gwarancji.

W 2012 roku przed Sądem Rejonowym w Poznaniu zostały wszczęte postępowania upadłościowe (z możliwością zawarcia układu) względem PBG oraz Hydrobudowy.

Dnia 21 września 2012 roku PZU przystąpił do ww. postępowań upadłościowych zgłaszając do masy upadłości tych spółek swoje wierzytelności (w tym wierzytelności przyszłe). Ww. wierzytelności przyszłe oznaczają potencjalne wierzytelności PZU, związane z potencjalną realizacją gwarancji ubezpieczeniowych, których PZU

jeszcze nie zrealizował (wynikającą z istniejących wezwań do zapłaty na rzecz beneficjentów gwarancji ubezpieczeniowych albo z gwarancji ubezpieczeniowych, w przypadku których termin do złożenia wezwania do zapłaty przez beneficjenta jeszcze nie upłynął).

PZU zgłosił wierzytelności w następującej wysokości:

- w stosunku do masy upadłości PBG – wierzytelności w łącznej kwocie 105.428 tys. zł, z czego wierzytelności przyszłe stanowią kwotę 90.745 tys. zł;
- w stosunku do masy upadłości Hydrobudowy - wierzytelności w łącznej kwocie 100.996 tys. zł, z czego wierzytelności przyszłe stanowią kwotę 86.443 tys. zł;

PBG i Hydrobudowa należą do jednej grupy kapitałowej, której podmiotem dominującym jest PBG i wzajemnie poręczały swoje zobowiązania.

Wszystkie wierzytelności, które zostały zgłoszone do masy upadłości Hydrobudowy w kwocie 100.996 tys. zł, w konsekwencji zostały zgłoszone równocześnie do masy upadłości PBG. Z powyższych wierzytelności:

- kwotę 33.747 tys. zł stanowiły wierzytelności w których poręczycielem zobowiązań z gwarancji wystawionych na zlecenie Hydrobudowy był PBG;
- kwotę 67.249 tys. zł, stanowiły wierzytelności w których Hydrobudowa była poręczycielem zobowiązań z gwarancji wystawionych na zlecenie PBG.

26.6. Spór z Comarch SA

W dniu 12 listopada 2012 roku został doręczony PZU odpis nakazu zapłaty wydanego w dniu 26 października 2012 roku przez Sąd Okręgowy w Warszawie w postępowaniu upominawczym wraz z odpisem pozwu i załącznikami w procesie wszczętym przez Comarch SA przeciwko PZU. Ww. nakazem zasądono od PZU kwotę 19.758 tys. zł wraz z odsetkami oraz 32 tys. zł tytułem zwrotu kosztów procesu. Żądanie Comarch SA obejmuje koszty wyliczone przez wymienioną spółkę za realizację prac i zadań zleconych przez PZU w projekcie system obsługi ubezpieczeń finansowych.

Nakaz zapłaty można zaskarżyć poprzez złożenie sprzeciwu w terminie 2 tygodni od dnia jego doręczenia. PZU planuje taki sprzeciw złożyć, w następstwie czego nakaz zapłaty straci moc w całości i dalej będzie prowadzone postępowanie sądowe, w tym postępowanie dowodowe.

W dniu 25 października 2012 roku PZU skierował do Sądu Rejonowego dla Krakowa Śródmieścia wniosek o zawezwanie Comarch SA do próby ugodowej polegającej na zapłacie na rzecz PZU kwoty nie mniejszej niż 21.161 tys. zł z tytułu niewłaściwego wykonania umowy dotyczącej projektu system obsługi ubezpieczeń finansowych.

26.7. Należność powstała w wyniku umowy pożyczki hipotecznej z Metro-Projekt Sp. z o.o.

W 1999 r. PZU Życie udzielił Metro-Projekt Sp. z o.o. (dalej: „Metro-Projekt”) pożyczkę hipoteczną na okres pięciu lat. Kwota pożyczki wynosiła równowartość 25.500 tys. USD. Zabezpieczenie pożyczki stanowiła hipoteka kaucyjna ustanowiona na nieruchomości składającej się z prawa użytkowania wieczystego gruntu i budynku stanowiącego własność Metro-Projekt, zlokalizowanej w Warszawie przy Al. Jerozolimskich 44.

Pożyczka nie została spłacona, natomiast w listopadzie 2002 roku została ogłoszona upadłość spółki Metro-Projekt.

Dnia 15 września 2004 roku syndyk Universal SA w upadłości (dalej: „Universal”) wniósł do Sądu Okręgowego w Warszawie powództwo o wyłączenie z masy upadłościowej Metro-Projekt nieruchomości położonej w Warszawie przy Al. Jerozolimskich 44 w związku z wpisem w dziale III księgi wieczystej ostrzeżenia o toczącym się postępowaniu pomiędzy Universal a BI Code SA („BI Code”) w sprawie unieważnienia transakcji sprzedaży nieruchomości przez Universal na rzecz BI Code, od którego Metro-Projekt nabył nieruchomość. W związku z powyższym, w dniu 21 września 2004 roku Sąd Okręgowy w Warszawie wydał postanowienie o wstrzymaniu likwidacji majątku Metro-Projekt do czasu rozstrzygnięcia pozwu o wyłączenie z masy upadłości przedmiotowej nieruchomości.

Sprawa o unieważnienie umowy przeniesienia prawa użytkowania wieczystego gruntu i własności budynku biurowego usytuowanego w Warszawie w Al. Jerozolimskich 44 rozstrzygnięta została w dniu 7 marca 2006 roku -

Sąd Apelacyjny w Warszawie oddalił powództwo Universal przeciwko BI Code. Jednakże w sierpniu 2006 roku syndyk masy upadłości Universal wniósł od tego orzeczenia skargę kasacyjną do Sądu Najwyższego.

Po uprawomocnieniu się wyroku Sądu Apelacyjnego z dnia 7 marca 2006 roku, Metro-Projekt wniósł o wykreślenie z działu III księgi wieczystej ostrzeżenia o toczącym się postępowaniu sądowym z powództwa Universal przeciwko BI Code o unieważnienie ww. umowy sprzedaży. Postanowienie o wykreśleniu wpisu, o którym mowa wyżej zostało wydane w dniu 3 listopada 2006 roku.

Sąd Najwyższy w dniu 14 marca 2007 roku uchylił wyrok Sądu Apelacyjnego i skierował sprawę do ponownego rozpoznania przez Sąd Apelacyjny. W dniu 21 listopada 2007 roku Sąd Apelacyjny uchylił wyrok Sądu Okręgowego i skierował sprawę do ponownego rozpoznania przez Sąd Okręgowy.

W dniu 11 września 2009 roku Sąd Okręgowy ogłosił wyrok w sprawie z powództwa syndyka masy upadłości Universal przeciwko syndykowi masy upadłości BI Code o stwierdzenie nieważności umowy sprzedaży prawa użytkownika wieczystego oraz prawa własności budynku zawartej pomiędzy Universal i BI Code, w którym stwierdził nieważność ww. umowy sprzedaży. Syndyk masy upadłości BI Code wniósł apelację od ww. wyroku, która wyrokiem z dnia 29 lipca 2010 roku została oddalona. Syndyk masy upadłości BI Code wniósł skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego, która to skarga nie została przyjęta do rozpoznania, w związku z powyższym postępowanie zostało zakończone.

W styczniu 2011 roku syndyk masy upadłości Metro-Projekt wniósł o podjęcie zawieszonoego w 2005 roku postępowania w toczącej się przed Sądem Okręgowym sprawie z powództwa syndyka masy upadłości Universal o wyłączenie z masy upadłości Metro-Projekt prawa wieczystego użytkownika oraz prawa odrębnej własności budynku posadowionego na nieruchomości. W dniu 30 maja 2011 roku Sąd Okręgowy oddalił powództwo Universal w tej sprawie.

Wyrok nie był prawomocny - w dniu 12 września 2011 roku Syndyk masy upadłości Universal złożył apelację. Orzeczeniem z dnia 23 lutego 2012 roku Sąd Okręgowy w Warszawie oddalił powództwo Syndyka masy upadłości Universal o wyłączenie nieruchomości przy Al. Jerozolimskich 44 w Warszawie z masy upadłości Metro-Projekt. Proces zakończył się prawomocnym wyrokiem.

Wnioskiem z dnia 9 maja 2012 r. Syndyk masy upadłości Metro-Projekt wystąpił do Sędziego komisarza o zezwolenie na zawarcie z Syndykiem masy upadłości Universal ugody co do roszczeń spornych zaistniałych pomiędzy obiema masami upadłości. W wyniku zawarcia ugody, w zamian za zrzeczenie się wszelkich roszczeń przez masę upadłości Universal, masa upadłości Metro-Projekt miała zostać obciążona na rzecz masy upadłości Universal dodatkową kwotą w wysokości 5.722 tys. zł. Postanowieniem z dnia 31 maja 2012 roku Sędzia komisarz wyraził zgodę na zawarcie ugody. Postanowienie to jest prawomocne.

Wobec złożenia w formie aktu notarialnego przez Syndyka masy upadłości Universal oświadczenia o nieodwołalnym zrzeczeniu się jakichkolwiek roszczeń wobec Metro-Projekt, Syndyk masy upadłości Metro-Projekt dokonał w dniu 5 lipca 2012 r. płatności ww. kwoty na rzecz masy upadłości Universal.

Zdaniem Zarządu PZU, hipoteka wpisana na rzecz PZU Życie istnieje, a PZU Życie ma prawo dochodzić zaspokojenia od każdego właściciela.

27. Pozostałe informacje

27.1. Ocena pozycji spółek Grupy PZU przez agencje ratingowe

PZU i PZU Życie podlegają regularnej ocenie przez agencje ratingowe. Rating nadany PZU i PZU Życie jest oceną wynikającą z analizy danych finansowych, pozycji konkurencyjnej, zarządzania i strategii korporacyjnej. Rating zawiera również perspektywę ratingową (ang. outlook), czyli przyszłą ocenę sytuacji spółki w przypadku zaistnienia określonych okoliczności.

Na dzień przekazania niniejszego raportu okresowego PZU i PZU Życie posiadały długoterminowy rating kredytowy oraz rating siły finansowej (nadany przez agencję Standard & Poor's Ratings Services w dniu 16 lipca 2009 roku) na poziomie A ze stabilną perspektywą ratingową. Następnie corocznie agencja Standard & Poor's Ratings Services potwierdzała powyższy rating oraz perspektywę (w dniach odpowiednio 23 lipca 2012 roku, 22 lipca 2011 roku i 5 lipca 2010 roku).

Poniższa tabela prezentuje ratingi nadane spółkom Grupy PZU przez agencję Standard&Poor's wraz z ratingami nadanymi rok wcześniej.

Nazwa zakładu	Rating oraz perspektywa	Data przyznania / aktualizacji	Poprzedni rating oraz perspektywa	Data przyznania / aktualizacji
PZU				
Rating siły finansowej	A /stabilna/	23 lipca 2012	A /stabilna/	22 lipca 2011
Rating wiarygodności kredytowej	A /stabilna/	23 lipca 2012	A /stabilna/	22 lipca 2011
PZU Życie				
Rating siły finansowej	A /stabilna/	23 lipca 2012	A /stabilna/	22 lipca 2011
Rating wiarygodności kredytowej	A /stabilna/	23 lipca 2012	A /stabilna/	22 lipca 2011

27.2. Dopłata na pokrycie strat PZU Lietuva

W dniu 11 kwietnia 2012 roku Zarząd PZU SA podjął uchwałę w sprawie pokrycia części strat lat ubiegłych PZU Lietuva poprzez wniesienie bezzwrotnej dopłaty w kwocie 7.000 tys. LTL w celu spełnienia przez PZU Lietuva wymogu regulacyjnego w zakresie minimalnego kapitału własnego (prawo litewskie wymaga, aby kapitał własny spółki był nie niższy niż połowa wysokości kapitału zakładowego).

Na koniec 2011 roku wymóg ten nie był spełniony z uwagi na poniesienie przez PZU Lietuva straty netto za 2011 rok w wysokości 6.854 tys. LTL.

W dniu 27 kwietnia 2012 r. ZWZ PZU Lietuva podjęło uchwałę w przedmiocie wniesienia dopłaty w kwocie 7.000 tys. LTL, po jej wniesieniu przez PZU w dniu 10 maja 2012 roku PZU Lietuva spełnia określone powyżej wymagania regulacyjne.

27.3. Plany otwarcia oddziałów PZU Lietuva na Łotwie i w Estonii

W strategii rozwoju PZU Lietuva zostało założone wejście na rynki Łotwy i Estonii. W dniu 10 sierpnia 2012 roku PZU Lietuva złożył wniosek do litewskiego nadzoru ubezpieczeniowego (Bank Litwy) w sprawie uzyskania zgody na otwarcie swoich oddziałów na Łotwie i w Estonii, który zaakceptował ten wniosek i przesłał dokumenty do organów nadzoru Łotwy i Estonii.

W dniu 6 września 2012 roku Łotewska Komisja Finansów i Rynków Kapitałowych wydała decyzję o wyrażeniu zgody na założenie oddziału PZU Lietuva na Łotwie, rejestracja oddziału w łotewskim rejestrze przedsiębiorców nastąpiła w dniu 10 października 2012 roku, a w dniu 15 października 2012 roku PZU Lietuva otworzył biuro w Rydze. Aktualnie PZU Lietuva pracuje nad produktami, które dostosowuje do wymogów rynku łotewskiego, prowadzi rekrutację pracowników, opracowuje procedury wewnętrzne i systemy IT.

W dniu 17 października Estoński Nadzór Finansowy wydał decyzję o wyrażeniu zgody na założenie oddziału PZU Lietuva w Estonii. Następny etap będzie stanowiła procedura rejestracyjna w odpowiednich urzędach.

Rozpoczęcie sprzedaży ubezpieczeń w przypadku rynku łotewskiego planowane jest na styczeń 2013 roku, a w przypadku rynku estońskiego – II kwartał 2013 roku.

Oferta oddziałów ma obejmować pełną skalę produktów korporacyjnych (ubezpieczenia majątkowe, OC ogólne, gwarancje finansowe, ubezpieczenia komunikacyjne itp.). PZU Lietuva zamierza wykorzystać relacje z międzynarodowymi podmiotami, które ubezpiecza. W pierwszych latach zakłada się skierowanie oferty do segmentów klienta korporacyjnego oraz małych i średnich przedsiębiorstw na bazie własnej sieci sprzedaży i współpracy z brokerami.

W zakresie klienta indywidualnego początkowo PZU Lietuva planuje wykorzystać alternatywną sieć sprzedaży (banki, agencje turystyczne). Budowa własnej sieci sprzedaży ubezpieczeń indywidualnych na Łotwie i w Estonii, planowana jest przy założeniu uzyskania dodatnich wyników finansowych netto przez oba oddziały.

Nakłady na inwestycje zostaną pokryte ze środków PZU Lietuva. Szacuje się, że w pierwszych latach inwestycji PZU Lietuva może wymagać dokapitalizowania (w formie dopłat do kapitału) w kwocie ok. 7 mln EUR (24 mln LTL) w związku z wymogami dotyczącymi kapitału minimalnego i pokrycia marginesu wypłacalności.

27.4. Zmiany składu organów zarządzających i nadzorujących PZU

27.4.1. Zarząd PZU

Na dzień 31 grudnia 2011 roku w skład Zarządu PZU wchodził:

- Andrzej Klesyk - Prezes Zarządu PZU;
- Witold Jaworski - Członek Zarządu PZU;
- Przemysław Dąbrowski - Członek Zarządu PZU;
- Tomasz Tarkowski - Członek Zarządu PZU;
- Bogusław Skuza - Członek Zarządu PZU;
- Ryszard Trepczyński - Członek Zarządu PZU.

Do dnia przekazania niniejszego raportu śródrocznego w składzie Zarządu PZU nie nastąpiły żadne zmiany.

27.4.2. Rada Nadzorcza PZU

Na dzień 31 grudnia 2011 roku skład Rady Nadzorczej PZU przedstawiał się następująco:

- Marzena Piszczek - Przewodnicząca Rady;
- Zbigniew Ćwiąkalski - Wiceprzewodniczący Rady;
- Krzysztof Dresler - Sekretarz Rady;
- Waldemar Maj - Członek Rady;
- Dariusz Filar - Członek Rady;
- Zbigniew Derdziuk - Członek Rady;
- Dariusz Daniluk - Członek Rady.

W dniu 30 maja 2012 roku ZWZ PZU podjęło uchwałę w sprawie ustalenia liczebności Rady Nadzorczej PZU, ustalając liczbę Członków Rady Nadzorczej na 9 osób.

Tego samego dnia rezygnację złożył Krzysztof Dresler, a ZWZ PZU odwołało ze składu Rady Nadzorczej Marzenę Piszczek, jednocześnie powołując do Rady Nadzorczej PZU: Tomasza Zganiacza, Macieja Piotrowskiego, Włodzimierza Kicińskiego i Alojzego Nowaka.

W dniu 28 czerwca 2012 roku na pierwszym posiedzeniu po ww. zmianach kadrowych, Rada Nadzorcza wybrała swojego Przewodniczącego, którym został Waldemar Maj oraz Sekretarza, którym został Tomasz Zganiacz.

Od dnia 28 czerwca 2012 roku skład Rady Nadzorczej PZU przedstawiał się następująco:

- Waldemar Maj - Przewodniczący Rady;
- Zbigniew Ćwiąkalski - Wiceprzewodniczący Rady;
- Tomasz Zganiacz - Sekretarz Rady;
- Dariusz Daniluk - Członek Rady.
- Zbigniew Derdziuk - Członek Rady;
- Dariusz Filar - Członek Rady;
- Włodzimierz Kiciński - Członek Rady;
- Alojzy Nowak - Członek Rady;
- Maciej Piotrowski - Członek Rady.

Do dnia przekazania niniejszego raportu śródrocznego w składzie Rady Nadzorczej PZU nie nastąpiły żadne inne zmiany.

27.4.3. Dyrektorzy Grupy PZU

Na dzień 31 grudnia 2011 roku Dyrektorami Grupy PZU byli:

- Dariusz Krzewina;
- Rafał Grodzicki.

W dniu 7 lutego 2012 roku Zarząd PZU powołał z dniem 1 lutego 2012 roku Przemysława Henschke na stanowisko Dyrektora Grupy PZU.

W dniu 16 marca 2012 roku Zarząd PZU powołał od dnia 19 marca 2012 roku Sławomira Niemierkę na stanowisko Dyrektora Grupy PZU.

Od dnia 19 marca 2012 roku do dnia przekazania niniejszego raportu śródrocznego Dyrektorami Grupy PZU byli:

- Dariusz Krzewina;
- Rafał Grodzicki;
- Przemysław Henschke;
- Sławomir Niemierka.

Wszyscy aktualni Dyrektorzy Grupy PZU wchodzą również w skład Zarządu PZU Życie.

27.5. Wypowiedzenie Zakładowych Układów Zbiorowych Pracy i zmiana umów o pracę

W dniu 28 lutego 2012 roku Zarządy PZU i PZU Życie wypowiedziały Zakładowe Układy Zbiorowe Pracy („ZUZP”) funkcjonujące w tych spółkach odpowiednio od 2003 roku i 2006 roku, głównie z powodu konieczności wprowadzenia nowego, bardziej motywującego i dostosowanego do rynku, systemu wynagrodzeń. Proponowane zasady zakładały m.in. wprowadzenie od IV kwartału 2012 roku nowych reguł premiowania: miesięczna premia w wysokości do 25 % miesięcznego wynagrodzenia zasadniczego została zastąpiona kwartalną premią w wysokości do 30 % kwartalnego wynagrodzenia zasadniczego (bezpośrednio uzależnioną od stopnia realizacji celów) oraz rezygnację z innych świadczeń pracowniczych przewyższających te wynikające z kodeksu pracy.

Uzgodnienia ze związkami zawodowymi dotyczące regulacji płacowych trwały od 28 lutego do 26 kwietnia 2012 roku i zakończyły się przedstawieniem przez związki zawodowe negatywnego stanowiska co do zaproponowanego systemu wynagradzania. W związku z potencjalną możliwością wystąpienia przypadków rozwiązania umów o pracę w wyniku nieprzyjęcia nowych warunków wynagrodzenia przez pracowników, PZU i PZU Życie ogłosiły zamiar przeprowadzenia zwolnień grupowych. Uzgodnienia ze związkami zawodowymi w tym zakresie trwały do 27 kwietnia 2012 roku i zakończyły się brakiem podpisania porozumienia, w związku z czym 7 maja 2012 roku Zarządy PZU i PZU Życie ustaliły warunki zwolnień grupowych w formie regulaminu oraz określiły warunki wynagrodzenia, które zostaną zaproponowane pracownikom do czasu ustalenia systemu wynagradzania w uzgodnieniu ze związkami zawodowymi.

Proces zmiany umów o pracę wszystkich pracowników PZU i PZU Życie rozpoczął się 9 maja 2012 roku i zakończył 6 lipca 2012 r. Polegał on na indywidualnych spotkaniach z pracownikami, podczas których ich przełożeni oraz przedstawiciele obszaru kadr proponowali każdemu pracownikowi zawarcie porozumienia zmieniającego wraz z nowymi zasadami wynagradzania. W przypadku braku zgody na zmianę warunków zatrudnienia na mocy porozumienia stron do tych pracowników pracodawca skierował wypowiedzenia zmieniające warunki zatrudnienia – dotyczyło to ok. 200 osób, co stanowiło niecałe 2% zatrudnionych pracowników, przy czym liczba osób akceptujących ww. wypowiedzenia (pozostających pracownikami) wyniosła 17.

Skutki wprowadzonej zmiany w zasadach wynagradzania nie miały istotnego wpływu na koszty wynagrodzeń i innych świadczeń pracowniczych w okresie 9 miesięcy zakończonym 30 września 2012 roku. Zmiany zasad wynagradzania nie zostały również uwzględnione w wielkości rezerw na świadczenia pracownicze o łącznej wysokości na dzień bilansowy 253.090 tys. zł ze względu na prowadzone prace nad możliwościami wykorzystania tych rezerw w zakresie zobowiązań narosłych do dnia wypowiedzenia ZUZP. Prace te powinny zakończyć się do końca roku 2012.

27.6. Restrukturyzacja zatrudnienia w PZU i PZU Życie

W dniu 29 grudnia 2009 roku Zarządy PZU i PZU Życie ogłosiły plan wdrożenia programu restrukturyzacji na lata 2010-2012.

W pierwszych dwóch kwartałach 2012 roku osoby kończyły zatrudnienie w PZU i w PZU Życie w wyniku wręczonych w 2011 roku: porozumienia rozwiązującego bądź oświadczenia o rozwiązaniu umowy o pracę albo w wyniku braku przyjęcia przez pracownika, niezależnie od woli pracodawcy, nowych warunków pracy lub płacy.

W ramach procesu zwolnień grupowych przeprowadzonego w II kwartale 2012 roku w związku z wypowiedzeniem ZUZP zrealizowano również zmiany organizacyjne w pionie sprzedaży masowej PZU polegające na wprowadzeniu nowego modelu zarządzania i przejściu z dotychczasowego zarządzania „wielokanałowego” na zarządzanie „jednokanałowe” oraz utworzenie odrębnych stanowisk dedykowanych dla każdego kanału sprzedaży.

W wyniku dopasowania zatrudnienia do nowych struktur oraz po przeprowadzeniu dodatkowej rekrutacji na wakujące stanowiska 51 osób (tj. ok. 4% pracowników tego obszaru) nie przyjęło zaproponowanych warunków zatrudnienia.

W dniu 10 lipca 2012 roku Zarządy PZU i PZU Życie podjęły decyzje o kontynuacji procesu restrukturyzacji zatrudnienia w PZU i PZU Życie i zwróciły się do związków zawodowych, działających przy tych spółkach o przystąpienie do prac nad porozumieniami w sprawie zwolnień grupowych, zgodnie z Ustawą z dnia 13 marca 2003 roku o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników, Dz. U. Nr 90 z 2003 r., poz. 844 z późn. zm. („Ustawa o szczególnych zasadach rozwiązywania stosunków pracy”) oraz przekazały do właściwego Powiatowego Urzędu Pracy informacje o wszczęciu procedury zwolnień grupowych.

W dniu 24 lipca 2012 roku PZU i PZU Życie oraz związki zawodowe działające przy tych spółkach zawarły porozumienie określające warunki restrukturyzacji zatrudnienia. Finalny kształt dokumentu powstał w oparciu o doświadczenia i rozwiązania wypracowane podczas analogicznych negocjacji w latach ubiegłych.

Planowano, że ww. etap restrukturyzacji zatrudnienia w PZU i PZU Życie zostanie przeprowadzony od dnia 13 sierpnia do 11 października 2012 roku i obejmie w obydwu spółkach do 955 osób (przy czym planowano, że redukcja zatrudnienia dotyczyć będzie do 376 pracowników, a do 579 pracownikom zmienione będą warunki pracy i płacy w drodze porozumienia lub wypowiedzenia zmieniającego).

Ww. etap restrukturyzacji zatrudnienia był konsekwencją realizacji wielu projektów polegających na upraszczaniu procedur, automatyzacji i optymalizacji procesów pracy oraz centralizacji funkcji. W największym stopniu działania restrukturyzacyjne objęły obszary operacji, finansów oraz likwidacji szkód i świadczeń.

Ostatecznie ww. etap restrukturyzacji objął w obydwu spółkach 761 osób (redukcja zatrudnienia dotyczyła 568 pracowników, z czego 415 osób rozwiązało umowy o pracę w związku z nieprzyjęciem nowych warunków zatrudnienia, zaś 193 pracownikom zmienione zostały warunki pracy i płacy).

Osobom, które zostały zwolnione lub które nie przyjęły zaproponowanej zmiany warunków zatrudnienia podczas wszystkich etapów restrukturyzacji (tj. w latach 2010-2012) były proponowane korzystniejsze warunki odejścia niż te przewidziane prawem w podobnych sytuacjach (Ustawa o szczególnych zasadach rozwiązywania stosunków pracy). Wysokość dodatkowych odpraw w poszczególnych procesach restrukturyzacji była różna, przy czym pakiet finansowy był uzależniony od stażu pracy w Grupie PZU i wysokości wynagrodzenia danego pracownika.

Łączne koszty z tytułu restrukturyzacji odniesione w ciężar rezerwy w okresie od 1 stycznia do 30 września 2012 roku wyniosły 46.473 tys. zł (w całym 2011 roku: 58.169 tys. zł, w okresie od 1 stycznia do 30 września 2011 roku: 18.699 tys. zł).

Na dzień 30 września 2012 roku rezerwa na koszty z tytułu restrukturyzacji wyniosła 60.478 tys. zł (na dzień 30 czerwca 2012 roku: 69.587 tys. zł, na dzień 31 grudnia 2011 roku: 112.956 tys. zł, na dzień 30 września 2011 roku: 59.871 tys. zł), co oznaczało spadek salda ww. rezerwy w okresie od 1 stycznia do 30 września 2012 roku w kwocie 52.478 tys. zł (w całym 2011 roku: wzrost o 37.703 tys. zł).

28. Transakcje z podmiotami powiązanymi

28.1. Zawarcie przez PZU lub jednostki zależne istotnych transakcji z podmiotami powiązanymi na innych warunkach niż rynkowe

W okresie 9 miesięcy zakończonym 30 września 2012 roku PZU ani jednostki zależne nie zawarły jednej lub wielu transakcji z podmiotami powiązanymi, jeżeli pojedynczo lub łącznie byłyby one istotne i zostały zawarte na innych warunkach niż rynkowe.

28.2. Obroty i salda transakcji z podmiotami powiązаныmi

Salda i obroty wynikające z transakcji handlowych pomiędzy Grupą PZU a podmiotami powiązаныmi	Składka przypisana brutto				Należności						
	w ubezpieczeniach majątkowych i osobowych	w ubezpieczeniach na życie (łącznie z wolumenami z kontraktów inwestycyjnych)	Pozostałe przychody	Koszty	- w tym odpisy na należności dokonane w bieżącym okresie	wartość brutto	odpisy aktualizujące	wartość netto	Zobowiązania	Aktywa warunkowe	Zobowiązania warunkowe
1 stycznia – 30 września 2012 roku i na dzień 30 września 2012 roku											
Kluczowi członkowie kadry kierowniczej podstawowych jednostek 1/	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Pozostałe pomioty powiązаныne 2/	106	-	46 051	19 882	-	12 072	(9 806)	2 266	2 585	-	-
1 stycznia – 31 grudnia 2011 roku i na dzień 31 grudnia 2011 roku											
Kluczowi członkowie kadry kierowniczej podstawowych jednostek 1/	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Pozostałe pomioty powiązаныne 2/	387	-	35 840	17 192	-	11 398	(9 806)	1 592	1 868	-	-
1 stycznia – 30 września 2011 roku i na dzień 30 września 2011 roku											
Kluczowi członkowie kadry kierowniczej podstawowych jednostek 1/	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Pozostałe pomioty powiązаныne 2/	655	-	30 007	17 153	-	12 314	(10 306)	2 008	1 714	-	-

1/ Członkowie zarządów spółek Grupy PZU objętych konsolidacją oraz Dyrektorzy Grupy PZU.

2/ Spółki bezpośrednio lub pośrednio zależne i stowarzyszone z PZU i nieobjęte konsolidacją, których kompletna lista znajduje się w punkcie 1.2.

Na dzień 30 września i na 31 grudnia 2011 roku główną pozycję salda należności od pozostałych podmiotów powiązanych stanowią należności od Syta Development Sp. z o.o. w likwidacji („Syta Development”) z tytułu realizacji umów dotyczących inwestycji Centrum Likwidacji Szkód i Oceny Ryzyka w wartości brutto 9.806 tys. zł (na dzień 30 września 2011 roku 10.306 tys. zł), które z powodu niewywiązywania się z umów zostały na wszystkie te daty objęte o odpisem aktualizującym w pełnej wysokości.

28.3. Transakcje z jednostkami zależnymi od Skarbu Państwa

MSR 24 nakazuje prezentację transakcji z podmiotami powiązanymi. Skarb Państwa posiadał do dnia 11 maja 2010 roku udział w kapitale zakładowym PZU w wysokości przekraczającej 50%. W dniu 11 maja 2010 roku w ramach przeprowadzonego procesu IPO udział Skarbu Państwa w kapitale zakładowym PZU spadł poniżej progu 50%. Dodatkowo w dniu 10 czerwca 2011 roku Skarb Państwa zbył 10,00% pakiet akcji PZU obniżając swój udział w kapitale zakładowym oraz w ogólnej liczbie głosów do poziomu 35,19%.

Pomimo kwestii opisanych powyżej, mając na uwadze zapisy Statutu PZU (w szczególności dotyczące ograniczeń prawa głosowania akcjonariuszy innych niż Skarb Państwa oraz zasad powoływania Rady Nadzorczej PZU), dla potrzeb przedstawienia obrotów i sald transakcji z podmiotami powiązanymi, przyjmuje się założenie, że Skarb Państwa zachował kontrolę nad PZU w rozumieniu MSR 27, a w konsekwencji PZU pozostaje podmiotem zależnym od Skarbu Państwa i w dalszym ciągu zobowiązany jest prezentować w swoich sprawozdaniach finansowych transakcje przeprowadzane z jednostkami powiązanymi ze Skarbem Państwa.

Na potrzeby niniejszego punktu przez „jednostki zależne, współzależne i stowarzyszone ze Skarbem Państwa” należy rozumieć wyłącznie spółki prawa handlowego i przedsiębiorstwa państwowe zależne, współzależne i stowarzyszone ze Skarbem Państwa, których listy publikowane są na stronach internetowych Ministerstwa Skarbu Państwa. W szczególności, podmioty z Grupy PZU zawierały w toku swojej statutowej działalności transakcje z podmiotami zależnymi, współzależnymi i stowarzyszonymi ze Skarbem Państwa innymi niż spółki prawa handlowego i przedsiębiorstwa państwowe wymienione na stronach internetowych Ministerstwa Skarbu Państwa. Z uwagi na bardzo dużą liczbę takich podmiotów i zawieranych z nimi transakcji, ograniczenia systemu sprawozdawczości przyjętego w Grupie PZU oraz nieistotność wpływu tych transakcji na wyniki Grupy PZU, w ocenie PZU prezentacja tych transakcji nie ma znaczenia dla rzetelnego przedstawienia sytuacji finansowej Grupy PZU.

Grupa PZU zastosowała zwolnienie, o którym mowa w pkt. 25 MSR 24 i odstąpiła od ujawniania niektórych informacji w odniesieniu do transakcji z podmiotami powiązanymi poprzez fakt znajdowania się pod kontrolą, współkontrolą lub znaczącym wpływem tego samego rządu.

Transakcje z jednostkami zależnymi, współzależnymi i stowarzyszonymi ze Skarbem Państwa stanowiły w przeważającej większości umowy ubezpieczeń majątkowych i osobowych oraz ubezpieczeń na życie i kontraktów inwestycyjnych.

W tabeli poniżej przedstawiono przypis składki oraz wolumeny z kontraktów inwestycyjnych wynikające z transakcji z jednostkami zależnymi, współzależnymi i stowarzyszonymi ze Skarbem Państwa, zawieranych i rozliczanych na warunkach możliwych do uzyskania przez klientów nie będących podmiotami powiązanymi.

Jednostki zależne, współzależne i stowarzyszone ze Skarbem Państwa	1 lipca - 30 września 2012	1 stycznia - 30 września 2012	1 lipca - 30 września 2011	1 stycznia - 30 września 2011
Składka przypisana brutto w ubezpieczeniach majątkowych i osobowych	29 232	70 001	51 080	103 045
Składka przypisana brutto w ubezpieczeniach na życie	4 626	11 663	3 857	10 916
Wolumeny z kontraktów inwestycyjnych PZU Życie	-	584 564	507 481	1 484 415
Razem	33 858	666 228	562 418	1 598 376

Poniższe tabele zawierają dane dotyczące przypisu składki oraz wolumenów z kontraktów inwestycyjnych w transakcjach bancassurance z bankami zależnymi i stowarzyszonymi ze Skarbem Państwa.

Bank Powszechna Kasa Oszczędności BP SA	1 lipca - 30 września 2012	1 stycznia - 30 września 2012	1 lipca - 30 września 2011	1 stycznia - 30 września 2011
Składka przypisana brutto PZU	5 916	12 682	8 599	20 581
Składka przypisana brutto PZU Życie	4 626	11 663	3 857	10 916
Wolumeny z kontraktów inwestycyjnych PZU Życie	-	584 564	507 481	1 484 415
Razem	10 542	608 909	519 937	1 515 912

Bank Ochrony Środowiska SA	1 lipca - 30 września 2012	1 stycznia - 30 września 2012	1 lipca - 30 września 2011	1 stycznia - 30 września 2011
Składka przypisana brutto PZU	6	37	699	735
Razem	6	37	699	735

Bank Gospodarstwa Krajowego SA	1 lipca - 30 września 2012	1 stycznia - 30 września 2012	1 lipca - 30 września 2011	1 stycznia - 30 września 2011
Składka przypisana brutto PZU	66	69	138	195
Razem	66	69	138	195

Bank Gospodarki Żywnościowej SA	1 lipca - 30 września 2012	1 stycznia - 30 września 2012	1 lipca - 30 września 2011	1 stycznia - 30 września 2011
Składka przypisana brutto PZU	995	2 677	678	1 693
Razem	995	2 677	678	1 693

KWARTALNA JEDNOSTKOWA INFORMACJA FINANSOWA PZU (wg PSR)**1. Śródroczny bilans**

w tys. zł

AKTYWA	30 września 2012	30 czerwca 2012	31 grudnia 2011	30 września 2011
I. Wartości niematerialne i prawne, w tym:	109 551	104 418	107 004	79 699
- wartość firmy	-	-	-	-
II. Lokaty	25 896 902	25 893 421	24 882 946	26 239 021
1. Nieruchomości	569 722	573 934	582 328	586 779
2. Lokaty w jednostkach podporządkowanych, w tym:	6 919 304	6 301 047	6 425 930	6 081 854
- lokaty w jednostkach podporządkowanych wycenianych metodą praw własności	6 887 258	6 268 926	6 393 817	6 049 735
3. Inne lokaty finansowe	18 403 356	19 013 872	17 868 972	19 563 418
4. Należności depozytowe od cedentów	4 520	4 568	5 716	6 970
III. Aktywa netto ubezpieczeń na życie, gdy ryzyko lokaty (inwestycyjne) ponosi ubezpieczający	-	-	-	-
IV. Należności	3 494 141	2 745 232	1 487 399	1 889 618
1. Należności z tytułu ubezpieczeń bezpośrednich	1 398 458	1 342 572	1 293 075	1 381 282
1.1. Od jednostek podporządkowanych	289	97	283	283
1.2. Od pozostałych jednostek	1 398 169	1 342 475	1 292 792	1 380 999
2. Należności z tytułu reasekuracji	16 987	35 276	32 917	74 352
1.1. Od jednostek podporządkowanych	132	24	43	13 625
1.2. Od pozostałych jednostek	16 855	35 252	32 874	60 727
3. Inne należności	2 078 696	1 367 384	161 407	433 984
1.1. Należności od budżetu	455	534	5 476	483
1.2. Pozostałe należności	2 078 241	1 366 850	155 931	433 501
a) od jednostek podporządkowanych	55 574	1 209 177	38 684	49 052
b) od pozostałych jednostek	2 022 667	157 673	117 247	384 449
V. Inne składniki aktywów	145 107	237 724	208 545	192 775
1. Rzeczowe składniki aktywów	87 204	86 410	100 677	96 921
2. Środki pieniężne	57 903	151 314	107 868	95 854
3. Pozostałe składniki aktywów	-	-	-	-
VI. Rozliczenia międzyokresowe	555 935	620 845	711 963	663 571
1. Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	39 138	58 620	125 546	32 836
2. Aktywowane koszty akwizycji	473 122	498 286	493 180	479 621
3. Zarachowane odsetki i czynsze	-	-	-	-
4. Inne rozliczenia międzyokresowe	43 675	63 939	93 237	151 114
Aktywa razem	30 201 636	29 601 640	27 397 857	29 064 684

Śródroczny bilans (kontynuacja)

w tys. zł

PASYWA	30 września 2012	30 czerwca 2012	31 grudnia 2011	30 września 2011
I. Kapitał własny	12 681 670	11 628 993	11 745 410	11 409 847
1. Kapitał zakładowy	86 352	86 352	86 352	86 352
2. Należne wpłaty na kapitał zakładowy (wielkość ujemna)	-	-	-	-
3. Akcje własne (wielkość ujemna)	-	-	-	-
4. Kapitał zapasowy	3 967 360	3 967 358	3 331 838	3 331 834
5. Kapitał z aktualizacji wyceny	6 358 066	5 679 922	5 744 917	5 422 220
6. Pozostałe kapitały rezerwowe	-	-	-	-
7. Zysk (strata) z lat ubiegłych	-	-	-	-
8. Zysk (strata) netto	2 269 892	1 895 361	2 582 303	2 569 441
9. Odpisy z zysku netto w ciągu roku obrotowego (wielkość ujemna)	-	-	-	-
II. Zobowiązania podporządkowane	-	-	-	-
III. Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe	15 382 998	15 302 630	14 653 008	14 422 932
IV. Udział reasekuratorów w rezerwach techniczno-ubezpieczeniowych (wartość ujemna)	(653 477)	(696 041)	(679 274)	(701 002)
V. Oszacowane regresy i odzyski (wartość ujemna)	(64 174)	(60 766)	(78 387)	(45 497)
1. Oszacowane regresy i odzyski brutto	(66 532)	(63 038)	(80 980)	(47 248)
2. Udział reasekuratorów w oszacowanych regresach i odzyskach	2 358	2 272	2 593	1 751
VI. Pozostałe rezerwy	361 798	384 301	412 906	319 172
1. Rezerwy na świadczenia emerytalne oraz inne obowiązkowe świadczenia pracowników	213 972	228 533	216 628	213 557
2. Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	-	-	-	-
3. Inne rezerwy	147 826	155 768	196 278	105 615
VII. Zobowiązania z tytułu depozytów reasekuratorów	-	-	-	-
VIII. Pozostałe zobowiązania i fundusze specjalne	2 143 505	2 704 853	826 280	3 350 210
1. Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń bezpośrednich	310 138	261 464	301 954	291 079
1.1. Wobec jednostek podporządkowanych	980	692	686	418
1.2. Wobec pozostałych jednostek	309 158	260 772	301 268	290 661
2. Zobowiązania z tytułu reasekuracji	31 525	65 521	20 574	51 163
2.1. Wobec jednostek podporządkowanych	102	-	-	13 015
2.2. Wobec pozostałych jednostek	31 423	65 521	20 574	38 148
3. Zobowiązania z tytułu emisji własnych dłużnych papierów wartościowych oraz pobranych pożyczek	-	-	-	-
4. Zobowiązania wobec instytucji kredytowych	802 390	109 197	154 488	331 311
5. Inne zobowiązania	881 351	2 132 114	244 530	2 557 814
5.1. Zobowiązania wobec budżetu	103 599	28 623	16 552	60 994
5.2. Pozostałe zobowiązania	777 752	2 103 491	227 978	2 496 820
a) wobec jednostek podporządkowanych	6 937	4 555	5 685	4 959
b) wobec pozostałych jednostek	770 815	2 098 936	222 293	2 491 861
6. Fundusze specjalne	118 101	136 557	104 734	118 843
IX. Rozliczenia międzyokresowe	349 316	337 670	517 914	309 022
1. Rozliczenia międzyokresowe kosztów	325 986	314 208	498 186	293 588
2. Ujemna wartość firmy	-	-	-	-
3. Rozliczenia międzyokresowe przychodów	23 330	23 462	19 728	15 434
Pasywa razem	30 201 636	29 601 640	27 397 857	29 064 684

Śródroczny bilans (kontynuacja)

w tys. zł

	30 września 2012	30 czerwca 2012	31 grudnia 2011	30 września 2011
Wartość księgową	12 681 670	11 628 993	11 745 410	11 409 847
Liczba akcji	86 352 300	86 352 300	86 352 300	86 352 300
Wartość księgową na jedną akcję (w zł)	146,86	134,67	136,02	132,13
Rozwodniona liczba akcji	86 352 300	86 352 300	86 352 300	86 352 300
Rozwodniona wartość księgową na jedną akcję (w zł)	146,86	134,67	136,02	132,13

2. Śródroczne zestawienie pozycji pozabilansowych

w tys. zł

Pozycje pozabilansowe	30 września 2012	30 czerwca 2012	31 grudnia 2011	30 września 2011
1. Należności warunkowe, w tym:	9 629 670	9 809 179	9 367 846	9 102 594
1.1. Otrzymane gwarancje i poręczenia	18 126	18 025	17 746	6 746
1.2. Pozostałe ¹⁾	9 611 544	9 791 154	9 350 100	9 095 848
2. Zobowiązania warunkowe, w tym:	73 373	61 209	59 347	52 879
2.1. Udzielone poręczenia i gwarancje	2 923	3 600	4 873	6 261
2.2. Weksle akceptowane i indosowane	-	-	-	-
2.3. Aktywa z zobowiązaniem odsprzedaży	-	-	-	-
2.4. Inne zobowiązania zabezpieczone na aktywach lub na przychodach	-	-	-	-
3. Zabezpieczenia z tytułu reasekuracji ustanowione na rzecz zakładu ubezpieczeń	-	-	-	-
4. Zabezpieczenia z tytułu reasekuracji ustanowione przez zakład ubezpieczeń na rzecz cedentów	-	-	-	-
5. Obce składniki aktywów nieujęte w aktywach	217 594	218 503	222 088	222 709
6. Inne pozycje pozabilansowe	-	-	-	-
Wysokość środków własnych	10 215 634	9 151 164	9 192 064	8 909 147
Wysokość marginesu wypłacalności	1 337 542	1 348 012	1 338 798	1 337 542
Nadwyżka (niedobór) środków własnych na pokrycie marginesu wypłacalności	8 878 092	7 803 152	7 853 266	7 571 605
Wysokość rezerw techniczno-ubezpieczeniowych brutto ²⁾	15 316 466	15 239 592	14 572 028	14 375 684
Wysokość aktywów stanowiących pokrycie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych	17 184 853	19 310 706	18 510 626	20 612 485
Nadwyżka (niedobór) aktywów na pokrycie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych	1 868 387	4 071 114	3 938 598	6 236 801

¹⁾ Pozycja obejmuje głównie: weksle z tytułu udzielonych gwarancji ubezpieczeniowych, pozostałe weksle, zabezpieczenia otrzymane w formie przewłaszczenia majątku dłużnika, hipoteki na majątku dłużnika, inne należności warunkowe itp.

²⁾ Z uwzględnieniem oszacowanych regresów i odzysków brutto.

Wzrost salda pozycji pozostałych należności warunkowych w 2012 roku wynika w głównej mierze z wzrostu salda weksli z tytułu udzielonych gwarancji ubezpieczeniowych, które na 30 września 2012 roku wynosiło 7.990.134 tys. zł (30 czerwca 2012: 8.153.548 tys. zł, 31 grudnia 2011 roku: 7.774.429 tys. zł, 30 września 2011 roku: 7.527.980 tys. zł).

3. Śródroczny rachunek techniczny ubezpieczeń majątkowych i osobowych

w tys. zł

Techniczny rachunek ubezpieczeń majątkowych i osobowych	1 lipca - 30 września 2012	1 stycznia - 30 września 2012	1 lipca - 30 września 2011	1 stycznia - 30 września 2011
I. Składki (1-2-3+4)	2 109 346	6 193 519	2 041 597	5 873 777
1. Składki przypisane brutto	1 937 602	6 374 225	2 003 783	6 217 302
2. Udział reasekuratorów w składce przypisanej	15 771	76 388	13 407	142 916
3. Zmiany stanu rezerw składek i rezerwy na ryzyko niewygasłe brutto	(217 250)	42 302	(66 799)	219 988
4. Udział reasekuratorów w zmianie stanu rezerw składek	(29 735)	(62 016)	(15 578)	19 379
II. Przychody z lokat netto po uwzględnieniu kosztów, przeniesione z ogólnego rachunku zysków i strat	70 611	215 424	65 430	197 922
III. Pozostałe przychody techniczne na udziale własnym	8 024	52 804	20 646	62 235
IV. Odszkodowania i świadczenia (1+2)	1 393 181	4 026 574	1 504 185	4 062 932
1. Odszkodowania i świadczenia wypłacone na udziale własnym	1 085 643	3 357 057	1 144 961	3 688 542
1.1. Odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto	1 113 558	3 457 851	1 239 453	3 898 910
1.2. Udział reasekuratorów w odszkodowaniach i świadczeniach wypłaconych	27 915	100 794	94 492	210 368
2. Zmiana stanu rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia na udziale własnym	307 538	669 517	359 224	374 390
2.1. Zmiana stanu rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia brutto	294 624	705 971	327 603	269 694
2.2. Udział reasekuratorów w zmianie stanu rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia	(12 914)	36 454	(31 621)	(104 696)
V. Zmiany stanu pozostałych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych na udziale własnym	-	-	-	-
1. Zmiany stanu pozostałych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych brutto	-	-	-	-
2. Udział reasekuratorów w zmianie stanu pozostałych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych	-	-	-	-
VI. Premie i rabaty na udziale własnym łącznie ze zmianą stanu rezerw	70	(3 074)	726	2 276
VII. Koszty działalności ubezpieczeniowej	516 501	1 561 496	513 598	1 481 098
1. Koszty akwizycji, w tym:	367 642	1 098 418	370 449	1 084 173
- zmiana stanu aktywowanych kosztów akwizycji	25 164	20 058	10 008	(17 563)
2. Koszty administracyjne	146 029	447 014	132 601	397 233
3. Prowizje reasekuracyjne i udział w zyskach reasekuratorów	(2 830)	(16 064)	(10 548)	308
VIII. Pozostałe koszty techniczne na udziale własnym	66 760	246 634	66 709	257 686
IX. Zmiany stanu rezerw na wyrównanie szkodowości (ryzyka)	-	-	-	-
X. Wynik techniczny ubezpieczeń majątkowych i osobowych	211 469	630 117	42 455	329 942

4. Śródroczny ogólny rachunek zysków i strat

w tys. zł

Ogólny rachunek zysków i strat	1 lipca - 30 września 2012	1 stycznia - 30 września 2012	1 lipca - 30 września 2011	1 stycznia - 30 września 2011
I. Wynik techniczny ubezpieczeń majątkowych i osobowych lub ubezpieczeń na życie	211 469	630 117	42 455	329 942
II. Przychody z lokat	419 784	2 321 924	445 381	3 042 803
1. Przychody z lokat w nieruchomości	1 590	4 751	1 666	4 665
2. Przychody z lokat w jednostkach podporządkowanych	-	1 206 357	4	1 987 286
2.1. Z udziałów lub akcji	-	1 206 357	4	1 987 286
2.2. Z pożyczek i dłużnych papierów wartościowych	-	-	-	-
2.3. Z pozostałych lokat	-	-	-	-
3. Przychody z innych lokat finansowych	230 657	719 261	282 990	712 035
3.1. Z udziałów, akcji, innych papierów wartościowych o zmiennej kwocie dochodu oraz jednostek uczestnictwa i certyfikatów inwestycyjnych w funduszach inwestycyjnych	14 539	40 066	22 969	36 223
3.2. Z dłużnych papierów wartościowych oraz innych papierów wartościowych o stałej kwocie dochodu	173 027	554 509	236 179	641 415
3.3. Z lokat terminowych w instytucjach kredytowych	18 337	51 823	8 963	13 717
3.4. Z pozostałych lokat	24 754	72 863	14 879	20 680
4. Wynik dodatni z rewaloryzacji lokat	-	200	-	2 282
5. Wynik dodatni z realizacji lokat	187 537	391 355	160 721	336 535
III. Niezrealizowane zyski z lokat	4 465	87 300	(30 460)	41 124
IV. Przychody z lokat netto po uwzględnieniu kosztów, przeniesione z technicznego rachunku ubezpieczeń na życie	-	-	-	-
V. Koszty działalności lokacyjnej	112 414	251 156	90 153	268 268
1. Koszty utrzymania nieruchomości	1 911	4 540	1 222	3 785
2. Pozostałe koszty działalności lokacyjnej	5 546	19 390	8 280	18 874
3. Wynik ujemny z rewaloryzacji lokat	15	7 132	4 201	4 526
4. Wynik ujemny z realizacji lokat	104 942	220 094	76 450	241 083
VI. Niezrealizowane straty na lokatach	(13 199)	40 232	145 401	196 222
VII. Przychody z lokat netto po uwzględnieniu kosztów, przeniesione do technicznego rachunku ubezpieczeń majątkowych i osobowych	70 611	215 424	65 430	197 922
VIII. Pozostałe przychody operacyjne	9 125	34 165	16 707	46 610
IX. Pozostałe koszty operacyjne	14 900	40 163	47 472	75 551
X. Zysk (strata) z działalności operacyjnej	460 117	2 526 531	125 627	2 722 516
XI. Zyski nadzwyczajne	-	-	-	-
XII. Straty nadzwyczajne	-	-	-	-
XIII. Zysk (strata) brutto	460 117	2 526 531	125 627	2 722 516
XIV. Podatek dochodowy	89 368	256 391	32 447	155 331
a) część bieżąca	84 802	200 019	51 927	185 356
b) część odroczone	4 566	56 372	(19 480)	(30 025)
XV. Pozostałe obowiązkowe zmniejszenia zysku (zwiększenia straty)	-	-	-	-
XVI. Udział w zyskach (stratach) netto jednostek podporządkowanych wycenianych metodą praw własności	3 782	(248)	12 197	2 256
XVII. Zysk (strata) netto	374 531	2 269 892	105 377	2 569 441

	1 lipca - 30 września 2012	1 stycznia - 30 września 2012	1 lipca - 30 września 2011	1 stycznia - 30 września 2011
Zysk (strata) netto	374 531	2 269 892	105 377	2 569 441
Zysk (strata) netto (zannualizowany) ¹⁾	1 489 982	3 032 046	418 072	3 435 333
Średnia ważona liczba akcji zwykłych	86 352 300	86 352 300	86 352 300	86 352 300
Zysk (strata) na jedną akcję zwykłą (w zł)	4,34	26,29	1,22	29,76
Średnia ważona rozwodniona liczba akcji zwykłych	86 352 300	86 352 300	86 352 300	86 352 300
Rozwodniony zysk (strata) na jedną akcję zwykłą (w zł)	4,34	26,29	1,22	29,76

¹⁾ wyliczenie uwzględniające liczbę dni kalendarzowych w okresie.

5. Śródroczne zestawienie zmian w kapitale własnym

w tys. zł

Zestawienie zmian w kapitale własnym	1 stycznia - 30 września 2012	1 stycznia - 31 grudnia 2011	1 stycznia - 30 września 2011
I. Kapitał własny na początek okresu (BO)	11 745 410	11 902 186	11 902 186
a) zmiany przyjętych zasad (polityki) rachunkowości	-	-	-
a) korekty błędów	-	-	-
I. a. Kapitał własny na początek okresu (BO), po uzgodnieniu do danych porównywalnych	11 745 410	11 902 186	11 902 186
1. Kapitał zakładowy na początek okresu	86 352	86 352	86 352
1.1. Zmiany kapitału zakładowego	-	-	-
a) zwiększenia	-	-	-
b) zmniejszenia	-	-	-
1.2. Kapitał zakładowy na koniec okresu	86 352	86 352	86 352
2. Należne wpłaty na kapitał zakładowy na początek okresu	-	-	-
2.1. Zmiany należnych wpłat na kapitał zakładowy	-	-	-
a) zwiększenia	-	-	-
b) zmniejszenia	-	-	-
2.2. Należne wpłaty na kapitał zakładowy na koniec okresu	-	-	-
3. Akcje własne na początek okresu	-	-	-
3.1. Zmiany akcji własnych	-	-	-
a) zwiększenia	-	-	-
b) zmniejszenia	-	-	-
3.2. Akcje własne na koniec okresu	-	-	-
4. Kapitał zapasowy na początek okresu	3 331 838	2 060 272	2 060 272
4.1. Zmiany kapitału zapasowego	635 522	1 271 566	1 271 562
a) zwiększenia (z tytułu):	635 522	1 271 566	1 271 562
- podziału zysku (ponad wymaganą ustawowo wartość)	635 421	1 271 549	1 271 549
- z kapitału rezerwowego z aktualizacji – tytułem sprzedaży i likwidacji środków trwałych	101	17	13
b) zmniejszenia	-	-	-
4.2. Kapitał zapasowy na koniec okresu	3 967 360	3 331 838	3 331 834
5. Kapitał z aktualizacji wyceny na początek okresu	5 744 917	6 238 853	6 238 853
- zmiany przyjętych zasad (polityki) rachunkowości	-	-	-
5.1. Zmiany kapitału z aktualizacji wyceny	613 149	(493 936)	(816 633)
a) zwiększenia (z tytułu):	1 086 741	772 741	446 811
- wycena lokat finansowych	1 086 741	768 401	446 811
- przeniesienia odpisu z tytułu trwałej utraty wartości lokat dostępnych do sprzedaży	-	4 340	-
b) zmniejszenia (z tytułu)	473 592	1 266 677	1 263 444
- zbycia środków trwałych	101	17	13
- wycena lokat finansowych	473 491	1 266 660	1 263 431
5.2. Kapitał z aktualizacji wyceny na koniec okresu	6 358 066	5 744 917	5 422 220

Śródroczne zestawienie zmian w kapitale własnym (kontynuacja)

w tys. zł

Zestawienie zmian w kapitale własnym	1 stycznia - 30 września 2012	1 stycznia - 31 grudnia 2011	1 stycznia - 30 września 2011
6. Pozostałe kapitały rezerwowe na początek okresu	-	-	-
6.1. Zmiany pozostałych kapitałów rezerwowych	-	-	-
a) zwiększenia	-	-	-
b) zmniejszenia	-	-	-
6.2. Pozostałe kapitały rezerwowe na koniec okresu	-	-	-
7. Zysk (strata) z lat ubiegłych na początek okresu	2 582 303	3 516 709	3 516 709
7.1. Zysk z lat ubiegłych na początek okresu	2 582 303	3 516 709	3 516 709
a) zmiany przyjętych zasad (polityki) rachunkowości	-	-	-
b) korekty błędów	-	-	-
7.2. Zysk z lat ubiegłych na początek okresu, po uzgodnieniu do danych porównywalnych	2 582 303	3 516 709	3 516 709
a) zwiększenia	-	-	-
b) zmniejszenia (z tytułu)	2 582 303	3 516 709	3 516 709
- przeniesienia na kapitał zapasowy	635 421	1 271 549	1 271 549
- wypłata dywidendy	1 936 882	2 245 160	2 245 160
- przeniesienia/odpisy na ZFŚS	10 000	-	-
7.3. Zysk z lat ubiegłych na koniec okresu	-	-	-
7.4. Strata z lat ubiegłych na początek okresu	-	-	-
a) zmiany przyjętych zasad (polityki) rachunkowości	-	-	-
b) korekty błędów	-	-	-
7.5. Strata z lat ubiegłych na początek okresu, po uzgodnieniu do danych porównywalnych	-	-	-
a) zwiększenia	-	-	-
b) zmniejszenia	-	-	-
7.6. Strata z lat ubiegłych na koniec okresu	-	-	-
7.7. Zysk (strata) z lat ubiegłych na koniec okresu	-	-	-
8. Wynik netto	2 269 892	2 582 303	2 569 441
a) zysk netto	2 269 892	2 582 303	2 569 441
b) strata netto	-	-	-
c) odpisy z zysku	-	-	-
II. Kapitał własny na koniec okresu (BZ)	12 681 670	11 745 410	11 409 847

6. Śródroczny rachunek przepływów pieniężnych

w tys. zł

Rachunek przepływów pieniężnych	1 stycznia - 30 września 2012	1 stycznia - 31 grudnia 2011	1 stycznia - 30 września 2011
A. Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej			
I. Wpływy	6 984 271	9 714 683	7 119 458
1. Wpływy z działalności bezpośredniej oraz reasekuracji czynnej	6 448 946	8 407 305	6 203 090
1.1. Wpływy z tytułu składek brutto	6 296 758	8 197 909	6 084 976
1.2. Wpływy z tytułu regresów, odzysków i zwrotów odszkodowań	127 304	172 166	102 809
1.3. Pozostałe wpływy z działalności bezpośredniej	24 884	37 230	15 305
2. Wpływy z reasekuracji biernej	146 295	411 549	285 878
2.1. Wpłaty reasekuratorów z tytułu udziału w odszkodowaniach	115 388	385 175	270 426
2.2. Wpływy z tytułu prowizji reasekuracyjnych i udziałów w zyskach reasekuratorów	11 691	20 418	9 953
2.3. Pozostałe wpływy z reasekuracji biernej	19 216	5 956	5 499
3. Wpływy z pozostałej działalności operacyjnej	389 030	895 829	630 490
3.1. Wpływy z tytułu czynności komisarza awaryjnego	178 622	220 906	167 522
3.2. Zbycie wartości niematerialnych i prawnych oraz rzeczowych składników aktywów trwałych innych niż lokaty	2 119	1 269	447
3.3. Pozostałe wpływy	208 289	673 654	462 521
II. Wydatki	6 128 681	8 987 756	6 645 760
1. Wydatki z tytułu z działalności bezpośredniej oraz reasekuracji czynnej	5 212 912	7 269 288	5 527 350
1.1. Zwroty składek brutto	122 188	147 561	111 498
1.2. Odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto	3 040 345	4 515 214	3 463 785
1.3. Wydatki z tytułu akwizycji	726 227	1 018 273	745 289
1.4. Wydatki o charakterze administracyjnym	1 122 257	1 343 812	1 028 308
1.5. Wydatki z tytułu likwidacji szkód i windykacji regresów	98 365	118 751	87 104
1.6. Wypłacone prowizje i udziały w zyskach z tytułu reasekuracji czynnej	1 726	4 679	2 907
1.7. Pozostałe wydatki z działalności bezpośredniej oraz reasekuracji czynnej	101 804	120 998	88 459
2. Wydatki z tytułu reasekuracji biernej	166 937	213 605	167 754
2.1. Składki zapłacone z tytułu reasekuracji	146 606	154 873	138 676
2.2. Pozostałe wydatki z tytułu reasekuracji biernej	20 331	58 732	29 078
3. Wydatki z pozostałej działalności operacyjnej	748 832	1 504 863	950 656
3.1. Wydatki z tytułu czynności komisarza awaryjnego	334 846	423 401	330 735
3.2. Nabycie wartości niematerialnych i prawnych oraz rzeczowych składników aktywów trwałych innych niż lokaty	63 663	88 770	57 006
3.3. Pozostałe wydatki operacyjne	350 323	992 692	562 915
III. Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej (I-II)	855 590	726 927	473 698

Śródroczny rachunek przepływów pieniężnych (kontynuacja)

w tys. zł

Rachunek przepływów pieniężnych	1 stycznia - 30 września 2012	1 stycznia - 31 grudnia 2011	1 stycznia - 30 września 2011
B. Przepływy środków pieniężnych z działalności lokacyjnej			
I. Wpływy	129 484 793	122 440 185	82 698 625
1. Zbycie nieruchomości	-	-	-
2. Zbycie udziałów, akcji w jednostkach podporządkowanych	-	76 457	76 457
3. Zbycie udziałów, akcji w pozostałych jednostkach oraz jednostek uczestnictwa i certyfikatów inwestycyjnych w funduszach inwestycyjnych	1 039 447	1 076 012	872 377
4. Realizacja dłużnych papierów wartościowych emitowanych przez jednostki podporządkowane oraz spłata pożyczek udzielonych tym jednostkom	-	-	-
5. Realizacja dłużnych papierów wartościowych emitowanych przez pozostałe jednostki	21 542 666	37 241 036	29 941 244
6. Likwidacja lokat terminowych w instytucjach kredytowych	48 431 645	57 019 467	39 831 545
7. Realizacja pozostałych lokat	56 873 786	24 949 182	9 938 091
8. Wpływy z nieruchomości	5 390	7 524	5 773
9. Odsetki otrzymane	358 265	55 876	20 354
10. Dywidendy otrzymane	1 233 594	2 014 631	2 012 784
11. Pozostałe wpływy z lokat	-	-	-
II. Wydatki	129 242 677	121 192 637	82 909 658
1. Nabycie nieruchomości	-	-	-
2. Nabycie udziałów, akcji w jednostkach podporządkowanych	8 505	84 871	84 871
3. Nabycie udziałów, akcji w pozostałych jednostkach oraz jednostek uczestnictwa i certyfikatów inwestycyjnych w funduszach inwestycyjnych	1 231 493	1 122 246	920 754
4. Nabycie dłużnych papierów wartościowych emitowanych przez jednostki podporządkowane oraz udzielenie pożyczek tym jednostkom	-	-	-
5. Nabycie dłużnych papierów wartościowych emitowanych przez pozostałe jednostki	22 002 222	36 098 609	28 592 413
6. Nabycie lokat terminowych w instytucjach kredytowych	48 812 065	58 536 895	40 931 244
7. Nabycie pozostałych lokat	57 172 511	25 327 650	12 363 074
8. Wydatki na utrzymanie nieruchomości	9 573	9 410	7 480
9. Pozostałe wydatki na lokaty	6 308	12 956	9 822
III. Przepływy pieniężne netto z działalności lokacyjnej (I-II)	242 116	1 247 548	(211 033)

Śródroczny rachunek przepływów pieniężnych (kontynuacja)

w tys. zł

Rachunek przepływów pieniężnych	1 stycznia - 30 września 2012	1 stycznia - 31 grudnia 2011	1 stycznia - 30 września 2011
C. Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej			
I. Wpływy	21 863 386	19 813 174	16 799 317
1. Wpływy netto z emisji akcji oraz dopłat do kapitału	-	-	-
2. Kredyty, pożyczki oraz emisja dłużnych papierów wartościowych	21 863 386	19 813 174	16 799 317
3. Pozostałe wpływy finansowe	-	-	-
II. Wydatki	23 009 730	21 846 772	17 131 440
1. Dywidendy	1 873 396	2 163 206	140
2. Inne niż wypłata dywidend wydatki z tytułu podziału zysku	-	-	-
3. Nabycie akcji własnych	-	-	-
4. Spłata kredytów, pożyczek oraz wykup własnych dłużnych papierów wartościowych	21 136 334	19 683 566	17 131 300
5. Odsetki od kredytów, pożyczek oraz wyemitowanych dłużnych papierów wartościowych	-	-	-
6. Pozostałe wydatki finansowe	-	-	-
III. Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej (I-II)	(1 146 344)	(2 033 598)	(332 123)
D. Przepływy pieniężne netto, razem (A.III+/-B.III+/-C.III)	(48 638)	(59 123)	(69 458)
E. Bilansowa zmiana środków pieniężnych, w tym:	(49 965)	(58 421)	(70 435)
- zmiana stanu środków pieniężnych z tytułu różnic kursowych	(1 327)	702	(977)
F. Środki pieniężne na początek okresu	107 868	166 289	166 289
G. Środki pieniężne na koniec okresu (F+/-D), w tym:	57 903	107 868	95 854
- o ograniczonej możliwości dysponowania	49 691	34 973	71 798

7. Wprowadzenie

Niniejsza kwartalna jednostkowa informacja finansowa PZU została sporządzona zgodnie z PSR z przyczyn opisanych w części Wstęp, w której przedstawiono również definicję PSR.

8. Podstawowe zasady (polityka) rachunkowości

Szczegółowe zasady (polityka) rachunkowości zostały zaprezentowane w rocznym jednostkowym sprawozdaniu finansowym Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Spółki Akcyjnej za 2011 rok, sporządzonym zgodnie z PSR, podpisanym przez Zarząd PZU w dniu 14 marca 2012 roku i na temat którego biegły rewident wydał tego samego dnia opinię bez zastrzeżeń („Jednostkowe sprawozdanie finansowe PZU za 2011 rok”).

Jednostkowe sprawozdanie finansowe PZU za 2011 rok dostępne jest na stronie internetowej PZU pod adresem www.pzu.pl w zakładce „Grupa PZU / Relacje inwestorskie / Raporty okresowe i bieżące / Raporty okresowe”.

9. Zmiany zasad (polityki) rachunkowości

W okresie 9 miesięcy zakończonym 30 września 2012 roku nie dokonano zmian zasad (polityki) rachunkowości.

Śródroczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe PZU za okres 9 miesięcy zakończony 30 września 2012 roku podpisali:

Data	Imię i nazwisko	Stanowisko / Funkcja	
14 listopada 2012 r.	Andrzej Klesyk	Prezes Zarządu PZU (podpis)
14 listopada 2012 r.	Przemysław Dąbrowski	Członek Zarządu PZU (podpis)
14 listopada 2012 r.	Witold Jaworski	Członek Zarządu PZU (podpis)
14 listopada 2012 r.	Bogusław Skuza	Członek Zarządu PZU (podpis)
14 listopada 2012 r.	Tomasz Tarkowski	Członek Zarządu PZU (podpis)
14 listopada 2012 r.	Ryszard Trepczyński	Członek Zarządu PZU (podpis)
14 listopada 2012 r.	Piotr Marczyk	Dyrektor Biura Rachunkowości (podpis)